CARTEA DE ***VACANTĂ***
Ion Dianu
TOATE-S VECHI SI NOUĂ TOAT
EPrezentarea grafică a seriei : ILIE VICTOR
Desene : FLORIN ILIE

Ion dianu

editura SPORT- TURISM
Bucureşti 198
3Pretext

Anul 1927 a însemnat o dată crucială în viaţa spirituală o omenirii. Aparent a fos un an negru, un an aducător de pagube imense umorului universal în general şi celui englez în particular, Evenimentul pe care-l am în vedere în mod special şi care a marcat începutul seriei nefaste este moartea lui Jerome K. Jerome, cel care a povestit atît de serios năstruşniciile şi atît de glumeţ întâmplările grave trăite de cei trei într-o barcă (plus dinele patru), precum şi voiajul celor trei pe două bici-clete. i

Moartea umoristului englez de notorietate mondială a lăsat un gol în viaţa spirituală a omenirii, descumpănind-o pe aceasta, după unii, într-un fel iremediabil, iar pe alocuri, în rîndurile criticilor literari, înregistrîndu-se şi accente de disperare. Chiar Pămîntul s-a înclinat cu vreo două-trei grade în plus faţă de axă.

Desigur că Jerome K. Jerome în umorul universal n-a fost un Mark Twain, n-a fost un Şalo mAlehem, Bernard Show sau Cehov, sigur că nu. Dar – asta cu certitudine de sută la sută – el a reuşit în mod strălucit să fie un Jerome K. Jerome. Cred că bunii mei cititori au tot timpul în minte cuvintele : „Cu o mică diferenţă de preţ, poţi să-ţi cumperi chiar un dine bicefal”. Ei bine$_t$ aceste vorbe pline de insolit aparţin lui Jerome K. Jerome, după cum uşor vă puteţi convinge

lecturind pagina 179 din volumul „Trei pe două biciclete”} apărut în anul 1972 la Editura „Albatros”.

Dar se pare – bine zis „se pare” ! – că, fie pentru a compensa pierderea şi a acoperi – chiar cu o oarecare intirziere – golul, fie pentru a spori numărul nenorocirilor acelui an nefast, după citeva luni de la moartea lui Jerome K. Jerome s-a născut Ion Dianu, cel care printre altele a scris aceste rin- duri, bineînţeles nu în acelaşi an, ci, ceva mai tîrziu.

Marele merit a lui Ion Dianu, în afară de acela de a se fi însurat, de a fi întocmit cu dragoste un copil şi de a-şi plăti biletul de tramvai chiar pe linii cu proastă reputaţie în acest sens, a fost acela că, aşa cum a reuşit Jerome K. Jerome să fie un Jerome K. Jerome, el, Ion Dianu, a reuşit, la rîndul lui, să devină Ion Dianu autentic.

Cred că bunii mei cititori au vii în mintea lor cuvintele : „Nemaiavînd altă posibilitate să scape de doamna spectatoare, recurse la un ultim argument”. Aceste scăpărătoare vorbe au fost spuse pentru prima dată în lume de el, de Ion Dianu, aşa cum spre convingere poate atesta volumul Mă-ntorc şi zic, *pagina 57, apărut în 1974 la aceeaşi editură „Albatros”, căreia, după cum se vede, i-a fost dat să unească spiritualiceşte pe cei doi umorişti într-o frumoasă şi prestigioasă colegialitate.*

Optimiştii spun despre anul 1927 că este anul unei pierderi mari, dar nu de neremediat, este anul cînd natura recunoscîndu-şi crima de a-l lua pe Jerome K. Jerome dintre cei vii, a adus pe lume un înlocuitor, chiar dacă efectele scrise vor urma să se vadă mai tîrziu. Scepticii, avînd în vedere chiar aceste e- fecte, susţin că 1927 a fost, anul marilor nenorociri aduse umorului şi, mai mult, anul sporirii numărului de sindromuri depresive în rindurile criticilor şi că singurul merit de ordin literar-filozofic al acestui an a fost izvodirea zicalei că o nenorocire nu vine niciodată singură. Cei mai concilianţi au admis pînă la urmă că e vorba despre un succedeneu care trebuie luat ca atare. Sau aşa cum am spus eu la o şedinţă a cenaclului fabuliştilor de pe lingă institutul de cercetări în zootehnie (citez din memorie): „Vinilinul poate să imite pielea de cal, dar armăsari din laboratoarele de chimie nu vom obţine niciodată.”

Ca să revenim la chestiunea noastră, trebuie spus că

părţile nu s-au pus încă de acord, ceea ce înlătură plictisul. Şi, ca şi cînd disputa n-ar fi fost destul de acerbă, anul naşterii subsemnatului continuă să rămînă în 1927 şi, prin aceasta, să exist cu un postjeromenian. N-as îndrăzni să revendic şi o continuitate spirituală, diferenţele între noi fiind mari şi structurale. Astfel, Jerome Klapka Jerome s-a născut în Marea Britanic (Marylebone), iar eu în România (Poiana Mare, Dolj) şi orice s-a?' spune, oltenii, scoţienii, irlandezii şi englezii nu pot fi socotiţi aceeaşi specie după cum nici ţuica de prună şi wiski-ul ?i-au acelaşi gust. Apoi să luăm în consideraţie rubedeniile. Jerome este nemotenie cu Henry Fielding, Szoift, Thackeray, G. Meredith, G. B. Shaio şi Saki, iar printre rudele mele îi pot enumera cel mult pe Preda Buzescu, Aviza Pellea. Petrache Lupu, Tudor Ghe- orghe, Badea Cărţan şi Cilibi Moise.

E adevărat că amîndoi am fost atraşi de un fluviu, dar străduinţele de a face din Tamisa un aflu- ent al Dunării (sau invers) au dat greş chiar pe terenul teoriilor. Chiar şi barca – singurul element care ne putea uni – are pentru noi semnificaţii total diferite. El a voiajat pe Tamisa într-o barcă (în total trei, plus dinele patru), iar în cazul meu am fost vreo opt inşi într-o bărcuţă perforată de putregai (pe Dunăre) şi era cit pe-aci să nu mai fim. Deci e clar că nu sintem rude nici de sînge şi nici spiritualiceşte. (De altfel, eu am precizat în autobiografia mea că nu am rude în străinătate).

Dar dacă destinul a vrut ca eu să-i fiu lui Jerome K. Jerome un continuator (cel puţin în timp dacă nu şi în umor), trebuie să mărturisesc cinstit că am căutat să depăşesc condiţia de epigon, în. ciuda unei sincere admirații pentru cuceritoarele lui pagini. Aşa am constatat domenii necunoscute umoristului englez şi teme neatacate de el. Şansă pentru mine de a-mi afirma originalitatea 1 Astfel, el a promovat literatura turistică, descriind, deplasările cu barca, cu trenul^ cu bicicleta şi cu propriile picioare, dar nu ştia ce înseamnă turismul intravilan cu tramvaiul 24, mai des într-o zi de meci, sau turismul cu troleibuzul 95, mai ales atunci cînd acesta reuşeşte să apară în staţie. Şi pentru că veni vorba

dpspre mijloace de transport, cineva ar putea susţine că s-a lăsat dus cu toate cele existente, la vremea lui. dar din nici o pagină nu reiese că el cunoştea dusul cu vorba sau. dusul cu preşul. Pe cînd eu am fost atît de plimbat în acest fel încît acum nu mai îndrăznesc să calc nici pe preşul de şters picioarele de la intrare. Ma ideparte ! Desigur că şi în. timpul său se juca fotbal, dar el habar n-avea de fotbalul feminin, iar în cel bărbătesc nu se vede de nicăieri că l-a cunoscut pe Ta- mango, zis Rică Răducanu. Nu a fost un practician al fabulei, al literaturii absurdului, al onirismului, su- prarealismului şi al literaturii de anticipaţie.

. În timpul lui – Jerome nu se juca tenis pe Lună, nu existau roboţi scriitori sau compozitori şi nici farfurii, zburătoare, decit, poate, acestea din urmă CU' ocazia unor altercaţii domestice. El nu a cunoscut (Sr-au n-a dat semne că ar cunoaşte) scriitorii români ca să nu mai vorbesc de cei bănăţeni, pe cind eu, măcar din dicţionarul lui Marian Popa, şi tot cunosc ciţiva. Şi încă ceva : Jerome K. Jerome a făcut umor, necunoscînd satira constructivă. în fine, ce să mai vorbim..

.Geografia se învaţă călătorind

Litoralul este ca o gară, iar în gară este ca şi în viaţă : unul vine, altul pleacă. Printre cei care pleacă sînt mulţi care şi-au petrecut concediul, iar printre ei unul care...

În compartimentul plin se află un bărbat împovărat cu bagaje. E vară, e cald, e prea cald, dar cel împovărat e îmbrăcat destul de gros. Are două par- desie şi cred că nu m-am înşelat cînd am dedus că are pe el trei cămăşi şi un pulover. Se aşază pe bancă, studiază o listă cu adrese şi itinerare. Pentru că aşa e obiceiul, încep interogatoriile. Le spune colegilor de voiaj că e din Constanţa şi la un moment dat îşi revarsă necazurile :

— începînd din luna martie, cutia mea de scrisori se umple din oră în oră. Am prieteni în toată ţara şi, începînd cu această lună, am ghinionul să mă iubească toţi, pentru că numai ghinion poate să fie... Din scrisorile lor strînse nurpai în luna martie, aprilie şi mai, umplu două geamantane, iar pe expeditori îi am în cîteva registre, categorisiţi după iniţiala numelui, după localităţile de

baştină, după numărul membrilor familiei. Iată una din scrisori. E din Bucureşti.

începu să citească dintr-o scrisoare înregistrată în opisul numărul 3, la litera P, capitolul „familie cu 5 persoane[14]. Citindu-le scrisoarea, călătorul mai punea de la el doar... parantezele, ca intonaţii cu semnificaţii ortografice.

— „Iubitul meu prieten, se împlinesc zece luni de cînd nu te-am văzut (Parcă s-ar fi împlinit zece secole !). Nu pot uita zilele frumoase petrecute cu tine, pe litoral. Ce fericit eşti ! Aici casa, aici apa ! La plecarea noastră de anul trecut, de la tine, ai insistat atît de mult să venim şi în anul următor (eu nu-mi amintesc de aşa ceva) încît ne-am gîndit (auzi *ne-am* nici măcar *m-am!)* că nu putem să-ţi refuzăm această plăcere. De data aceasta vin numai eu cu soţia şi copiii amîndoi. Soacra nu mai vine, se duce la munte, că i-a prescris doctorul apă de Borsec, parcă 'la Constanţa nu găseşte ! în schimb vine cu noi familia Stoicescu, compusă tot din patru persoane, nişte oameni simpatici, ai să vezi. Sper că o să ne simţim bine, la fel şi tu“. (în ceea ce mă priveşte pe mine, nu mai pot crede aşa ceva !)

Mînaţi de această speranţă, cele două familii au venit, că doar nu puteau să-l uite. Stoicescu – pe care nu-l văzuse în viaţa lui – cînd a dat de el, şi-a răscolit toate sertăraşele cu amintiri şi i-a demonstrat că se cunosc, nu ştie de unde, zicea el, dar... „important e că ne cunoaştem[14]. Prietenul la nevoie se cunoaşte şi Stoicescu l-a cunoscut pe constănţean.

— Pe Popescu şi Popeasca, care au adus pe Stoi- ceşti, i-am instalat în dormitorul nostru, al meu şi al nevestei. Pe copiii lui Popescu i-am culcat în camera

soacrei. Pe Stoicescu şi Stoiceasca i-am aranjat în camera copilului meu, iar copiii Stoiceştilor în sufragerie. Eu, copilul, nevasta şi soacra am ocupat bucătăria. Nevasta şi copilul pe un pat pe care l-am improvizat pe lada de cartofi, iar eu pe masa de bucătărie. Eu fiind mai lung decît masa, ţineam picioarele în chiuvetă. Soacră-mea s-a culcat pe sobă, că noaptea nu gătim. Cînd nu ne completam somnul, dădeam fuga să ne ocupăm cîte un loc pe băncile de lingă Cazino, dar şi aci după ora 6 nu mai găseam loc, pentru că mai sînt şi alţi nefericiţi constănţeni ca noi, pe capul cărora năvălesc prietenii şi

rudele. După o atît de drăgălaşă scrisoare ca a lui Popcscu, a- venit vărul nevestei, cu soţia. Aştia adevărat rude şi prieteni ! N-au venit decît doi. Lui, fiind mai de-al casei, i-am dat locul în chiuvetă şi eu m-am mutat în baie, că aveam cadă de material plastic de culoare vernil – culoare odihnitoare...

Călătorul spunea toate aceste lucruri într-un limbaj destul de colorat, dar cu mina omului blestemat de soartă să nu cunoască odihna.

— Au mai venit apoi nişte „foarte, foarte[14] scumpi amici de la Timişoara. Stai că spun şi cum îi cheamă... aaa, da... familia Nisipeanu.

Dacă s-ar fi chemat Munteanu, s-ar fi dus pe Retezat, dacă s-ar fi chemat Cîmpeanu s-ar fi dus pe Bărăgan, la Amara dar, spre marea lui cinste se numea Nisipeanu şi a venit să se întindă cu toată familia pe plaja de la Constanţa, parcă pe Bega n-ar fi găsit nisip.

— Familia Nisipeanu este formată dintr-un cap de familie în persoana doamnei Nisipeanu, trei copii, dintre care cel mai mic e de un an, un căţel, Ţuki, o fată care îngrijeşte de ei, el, domnul Nisipeanu, care

este şi el ceva pe acolo, prin familie. De familia Nisipeanu mă leagă o amintire pe care el o califică „de neuitat[14] : am călătorit cîndva împreună în acelaşi compartiment de C.F.R. în cazul sosirii lor, am făcut o redistribuire a spaţiului locativ. Copilului meu i-am făcut loc în cămară, pe frigider, şi cu picioarele pe un raft, iar în locul lui, cu nevastă-mea, s-a culcat fata care avea grijă de copilul cel mai mic şi de Ţuki. Locul clin baie l-am cedat lui Ţuki, care are nevoie şi el de ultraviolete. Cumsecade acest Ţuki ! Singurul musafir după care nu trebuia să trag lanţul. ICI se servea de baia vernil şi, cînd cineva intra aici, doar deschidea un ochi, mişca din coadă în semn că e înţelegător faţă de nevoile omeneşti.

Continuînd să le vorbească despre odiseea lui, călătorul le înfăţişă, printre altele, cum au venit, în urma unei telegrame, Cristeştii de la Craiova. De cum au venit, Popescu s-a apucat şi le-a trîntit nişte bancuri tari cu oltenii – doar-doar vor renunţa la prietenia şi spaţiul constănţeanului. Dar ţi-ai găsit ! Suportau toate bancurile, ba rîdeau din plin, se vedeau toate cele 24 de măsele, numai să stea la mare.

— Şi, uite aşa, văzînd oamenii cît sîntem de în-

ghesuiţi, au început să ne cedeze din spaţiul lor locativ. Prietenul la nevoie se cunoaşte – vorba lui Stoicescu. Pe soacră am trimis-o la Craiova, copilul la Timişoara, eu am plecat la Bucureşti, nevasta a rămas acasă, deoarece n-avea cine face patul musafirilor. De curînd mi-a scris că i-a mai venit o bună prietenă de a ei, de la Sighetul Marmaţiei, cu soţul. Ea s-a mutat pe balcon şi ca o confirmare a acestei schimbări, mi-a trimis florile pe care le tot port cu mine pînă la revenirea în Constanţa, în toamnă. Dar sînt fericit că nu mă aflu acasă cînd este şi drăguţul

de Ghiuri; se supără tare rău pe mine^ cînd~ e cerul înnorat. îmi reproşează că l-am făcut să vină degeaba la mare. Nori avea el şi la Sighet. Adevărul e că nici nu mi-a trecut prin cap să-l chem.

— Şi acum, încotro ? – îl întrebă cineva pe colegul de voiaj.

— Popescu îşi termină azi concediul la mare şi vine acasă, iar eu trebuie să-i eliberez spaţiul. Dar nu plec la Constanţa. Ce să caut eu la Constanţa în timpul căldurilor ? În locul lui Popescu vine Cristea Moidovan, din Focşani. Trebuie să-i ocup şi lui spaţiul. Şi să am grijă de păsări şi de căţel. Pe ăsta l-am cunoscut la un şpriţ, la Galaţi. Nu găsea loc şi s-a aşezat la masa mea. Ce s-a mai bucurat cînd a auzit că sînt constănţean ! Se uita la mine ca la statuia lui Ovidiu. La despărţire, m-a pupat şi mi-a cerut adresa. „Poate vom avea nevoie unul de celălalt[11]. Şi s-a ţinut de promisiune : a avut nevoie, de atunci, în fiecare an. Aşa că mîine el este la Constanţa în locul lui Popescu, iar eu, azi aici, mîine în Focşani. Schimb aerul. Peste două săptămîni o să-l schimb iar, mă duc la cumnatu-meu la Cluj, iar el pleacă cu alte 7 persoane la mine, la Constanţa. în acest timp, copilul şi soacra au alt itinerar. Ne întîlnim însă cu toţii la Vatra Dornei, că un alt „prieten” de-al nostru, al cărui nume nu-l mai reţin, e de acolo. Ne lasă în grijă toată gospodăria, grădina, căţel, purcel, iar de unul singur nu pot face faţă obligaţiilor unei astfel de gospodării. în acest timp, nevastă-mea se mută pe terasă. I se duc frumoasele zile de pe balcon ! Norocul e că avem acoperiş-terasă, dar mai mare noroc ar fi dacă ar găsi loc pentru că în aceste zile toţi locatarii din bloc suferă de lipsă de spaţiu şi îi găseşti pe toţi pe terasă,

visînd la liniştitele zile de iarnă, cînd pot să-şi ocupe apartamentele.

După despărţire, prin fereastra vagonului mai schimbară 'cîteva cuvinte.

— Ce oameni cumsecade ! se miră el, de parcă nu-i venea să creadă. Sînteţi singurii cu care stau de vorbă şi care nu-mi cer adresa de la Constanţa...

Cînd trenul se puse în mişcare, cineva din compartiment deschise fereastra, îl strigă şi îi spuse că a uitat ghivecele cu flori în tren, dar îi ceru să-i „ţipe“ adresa ca să poată să i le aducă la Constanţa.

— Sîntem doar două persoane : eu şi nevasta !

Logodnicul şi plaja

Plaja e vastă, însorită şi, văzută de la o oarecare depărtare, arată ca un decupaj din basmele pentru copii. îţi zici că aici e Disneylandul ! Umbrare cu jocuri geometrice de culori ; oameni cu piele în nuanţe de bronz, de la cel lustruit cu „Sidol“ pînă la cel coclit, de la carnea crudă de vacă pînă la cafeaua prăjită ; costume de baie care concentrează în arii ce tind spre biblica minifrunză de viţă, bogăţii cromatice şi croieli fascinante... totul se revarsă în lumina unei scene de ansamblu dintr-o operetă de Lehar. Neastîmpăratul valurilor fascinează şi, dacă ai timp să le priveşti, cazi pe gînduri şi te întrebi ce putere le mînă într-una spre ţărm. Crestele albe înaintează în linii şerpuinde spre mal şi se împrăştie în hotarul de nisip vînat dintre apă şi uscat. Apa înaintează şi acelaşi tainic impuls face ca pelicula de geam lichid să dispară în nisipul umed...

Aici, pe hotarul dintre apa amară şi nisip. Prima- vera Stoicescu, fugind de conglomeratele gălăgioase,
Construieşte clin nisip şi apă Un castel cu zici Uri înalte' de două şchioape, cu turnuri şi metereze. La mare, o fată de 20 de ani poate fi copil. Şi, în fond, preocuparea de a construi un castel de nisip, alături de micii arhitecţi de pe plajă, o scuteşte de a suporta obrăzniciile „cavalerilor^, cărora undeva, acasă, copiii le duc dorul, sau a „delegaţilorᵘ veniţi să rezolve probleme „urgente^ la Mamaia. Dar liniştea e numai o iluzie, pentru că Sile Raicu, o vagă cunoştinţă de-a ei, se apropie admirîndu-i opera arhitecturală.

— Văzîndu-vă de departe, mi-am închipuit că sînteţi dumneavoastră. Un păr aşa de frumos numai

dumneavoastră puteţi avea.

— Hai, nu mai face pe curtezanul ! Ştiu că eşti logodnicul Ioanei Vancea. Am fost colegă de liceu cu ea...

— Vai, vă rog să nu-mi pomeniţi numele ci ! Măcar aici vreau să am linişte. Numai auzul numelui ci şi îmi produce astenie...

— Dar ce-are numele ei ?...

— Cum „ce are“ ? Auziţi ! Ioana ! Nume rustic. Prea rustic. Dar al dumneavoastră... nume gingaş, modern, de rezonanţă ! îşi continuă tirada admirînd macheta de apă şi nisip.

— Vai cît gust ! E o adevărată artă ce faceţi dumneavoastră aici ! Ioana n-are asemenea înclinaţii artistice. Dumneavoastră puneţi gingăşie în tot ce faceţi! ' ’ :

După ce termină arhitectura exterioară a machetei de nisip, Primavera intră în mare şi începu să înoate spre geamandură. Valul de complimente se ţine după ea :

— Domnişoară, dumneata înoţi ca o sirenă. Cită graţie ! Vezi, Ioana se aruncă în apă ca un bolovan. Dacă mă duc cu ea la ştrand, mă fac de rîs.

După ce ieşi din apă, Sile din nou nu-şi putu înăbuşi explozia de admiraţie.

— Acum... nu pentru că aş vrea să vezi că îţi fac curte, dragă Primavera, dar realitatea este asta : dumneata ai un corp perfect, parcă ar fi sculptat, Ioana are un corp otova. E îngrozitoare !

Odată plecaţi de pe plajă, pentru că mîncau la aceeaşi pensiune, luară masa împreună.

— Varză nu mănînc, zise Primavera. Mai are, pare-se nişte mîncare cu ciuperci.

— Vai, Primavera, ce gusturi alese ai tu ? ! Cîtă fineţe ! Vezi tu, la Ioana n-am observat aşa ceva. Ei îi este indiferent ce mănîncă. A mînca e o artă, pe care ea nu o are, tu însă... Ei îi place varza : e rurală, aşa cum ţi-am spus.

La despărţire, Sile, grijuliu, se interesează :

— Ce faci după-masă ?

— Mă odihnesc.

— Apoi ?

j

— Citesc.

— Ce anume ?

— Nişte poezii de Lucian Blaga.

— Mă aşteptam să citeşti poezii. La gingăşia ta, e normal. Vezi tu, Ioana nu pune mîna pe o carte s-o tai. E o incultă. Dar ştii ceva, măi fato ! Pe seară să ieşi pe afară, te fac un şpaţir !

În una din zilele următoare, sosi pe litoral Ioana Van- cea, logodnica. Cele două colege erau acum împreună, pline de o bucurie nestăpînită şi însoţite de atenţia unilaterală şi copleşitoare a logodnicului :

— Cîtă graţie ai tu, Ioana ! înoţi ca o sirenă, faci castele de nisip cu arta bijutierului, spiritul tău te conduce spre mîncăruri alese şi spre poezia adevărată. Respingi varza...

Primavera găsi totuşi momentul să-l întrebe în care din cele două cazuri este cu adevărat sincer, la care el răspunse :

— Ioana te depăşeşte în gusturi : i-a cerut tatălui ei să-i dea drept cadou de nuntă o maşină mică.

Umor chinuit

— Te-ai adus acasă, dragul meu ? !... Vai dar caraghios mers mai ai !... Şi ce ţeapăn eşti !... Nu poţi îndoi piciorul, nu poţi desdoi mîna... Lasă, nu te jena, sîntem doar noi doi... Te ajut eu. Descheie-ţi nasturele de la haină... Caraghiosule, eu vorbesc de nasture şi tu desfaci un robinet !... Dar ce-i cu haina ta, de ce atîrnă aşa de greu ?... Ai ceva pe dedesubt, la buzunarul ide la piept... Nu, nu poate fi stilou... e ceva mai greu... Uite un sifon !... Iar ai fost cu „băieţii[44] la bufetul „Rînduleţul[44] !... Da, precis aşa e : numai acolo mai găseşti furculiţe ca astea, de tablă. Ceva inoxidabil nu eşti în stare să „achiziţionez? [4]... Aaa, ai fost şi la „Rex“ ! Ha, ha !... Te-a dat de gol scrumiera... Dar cu arsura asta ce e ? Ai ars stofa ! Ţi-am spus să fii mai atent. Să cureţi mai întîi scrumiera şi apoi... Grabă, grabă, dar nici să bagi în buzunar scrumiera cu ţigările nestinse în ea !... Acum, lasă..

.

ce vrei, trebuie să mai şi riscăm... Dar cravata uncie e ?... asta nu e cravată!... Ingeniosule ! Ţi-ai înodat un lanţ ele W.C. Acum poţi să-ţi îndrepţi şi mina, ţi-am scos cotul... de pe cot... Cum ai văzut tu că ne trebuie o

rezervă de cot la sobă !!! ?... Acum să trecem la picior... hopa... hopa... gata ! O ţeavă de scurgere de doişpe ţoii... hai îndoaie piciorul... bine că am rezolvat şi chestia asta !... Uite am soluţionat şi lustruitul pantofilor !... Ce pluş fin !... şi ce tăietură rectangulară!... eşti un artist! Uff... şi tu! Iar scobitori ? Ce, ai de gînd să transformăm casa în depozit de lemne ?... în fiecare zi aprind focul cu ele şi tot nu se termină. Si... uite ce ai făcut : ai amestecat piperul cu pliculeţele de zahăr... Hai că eşti formidabil ’ Eşti culmea prevederii ! Eşti chiar exagerat, zău !... Aşa, cîte un sul de hîrtie igienică am mai... speriat şi eu, dar cinci, ca tine acum, nici- odat !... Poţi să te aşezi... relaxează-te !... Hai, nu mai pleca... Dă-l încolo de lavoar... n-am nici rucsacul la îndemînă !... O să ne folosim tot de ăsta pe care-l avem... Lasă, nu te speria!... O zi. două. Hai. ascultă sî asează-te ne scaun... Aoleo ! dar asta ce mai e ? Ce s-a spart ? De ce nu mi-ai spus ? în buzunarul de la spate aveai un bec şi ai stat pe el... Cum ,.nu mai iau altul<(? N-aî văzut că s-a ars becul din bucătărie ? N-o să mă obligi acum să gătesc în plin obscurtantism... să pun Tix în loc de sare... Superstiţiosule ! Şi dacă stai să te gîndeşti e tot din vina ta... de ce nu mî-ai spus că ai un bec la spate ?... Hei, ce vrei... ai şi tu lipsurile tale... Dar e bine că faci tot ce poţi ca să le lichidezi... să completăm tot ce mai o necesar. Auzi, mîine cînd pleci, îţi dau şi geamantanul... ştii... lustra aceea din biroul secretarei voastre... De-abia că mai faceţi şi voi economie la lu-

mină şi mai croşetează şi ea pe acasă... Şi să nu-ţi iei pălăria... adu şi un coş de hîrtii... Nu-i nimic dacă nu v-a mai rămas niciunul... Iei un coş de pe stradă» dintr-o staţie de tramvai... Dar ai grijă să

fie gol ! Şi cînd vii acasă, caută să calci mai demn, mai

sportiv, nu ca astăzi ! Ce vor zice vecinii despre tine ! ?

Un ghid ghiduş

— Dragi turişti, pentru a vă prezenta capitala noastră în timpul scurt pe care-l avem la dispoziţie, elicopterul este un mijloc ideal. Vom renunţa, deci, deocamdată, la bunele servicii ale autocarelor O. N. T. sau ale mijloacelor de transport I.T.B. din care nici unul nu ne-ar permite să privim lumea de sus, asa cum se poate face din elicopter

sau din avion. Vă rog, deci, să vă uitaţi în jos, spre glia asfaltată a Bucureştiului. Aşa ! Deci sîntem cu toţii în aer ! Ceea ce vedeţi acolo nu e altceva decît mulţimea care pîndeşte cu nerăbdare un bilet în plus la ultimul film românesc. Mă rog, credeţi sau nu, vă priveşte. Alo, tovărăşico... ce faci ? Coborîrea din avion în timpul zborului este strict interzisă ! Dacă veţi fi mai atenţi, veţi vedea un rîu cristalin... Este Dîmboviţa... ,,Dîmboviţa apă dulce, cine-o bea nu se mai duceu, Dîmboviţa despre care scriitorii noştri au scris atîta cît nu s-a scris despre Mississippi, Amazoane şi Jiu Ia un loc. Puteţi observa şi cele două maluri – cel di

nstingă este malul drept, iar cel din dreapta este malul sting, dar poate fi şi invers;. Şînt legate între ele prin numeroase poduri. (Un tranzistor transmite melodia „De pe podul Grant“.) Melodia pe care o auziţi nu face legătura între cele două maluri, ci între bine cunoscuţii suporteri ai balonului rotund şi Stadionul Giuleşti, unde, în acest moment, joacă la fel de cunoscuta echipă *Rapiduleţul.* De aici, de sus, se poate vedea că suporterii şi pietonii sînt oameni cu cap, pentru că de fapt le vedem numai capetele. Unele capete sînt chiar foarte interesante... Uitaţi, de pildă, acela... E frumos, nu ? Cred că e al Stelei Popescu. Lăsaţi, nu vă suciţi gîtul. Nu răspundem de capetele pierdute ! (Tranzistorul transmite melodia „în grădina bucuriilor^.) Marele parc de acolo este Grădina Cişmigiu, care arată, pe viu, mai ales în timpul verii, ce legaţi pot fi oamenii unii de alţii. Iar movila aceea mobilă de oameni nu este decît un troleibuz în circulaţie. Clădirea aceasta mare, de care era să ne lovim, să ştiţi că e *Hotel Intercontinental.* îi spune aşa nu pentru că s-ar afla între două continente, ci pentru că aici uşile se deschid fără să le atingi. Funcţionează pe bază de celule fotoelectrice. Vi se recomandă să nu intraţi pe uşa de ieşire şi să nu ieşiţi pe uşa de intrare. Asta numai dacă n-aveţi nevoie de dureri de cap şi cucuie. Privind marile clădiri, vă convingeţi că Bucureştiul are multe asemănări cu alte mari capitale. La fel şi în materie de limbă. De pildă : la Madrid, se zice *Universidad,* iar la noi *Universitate,* zic englezii *rugbi* noi tot *rugbi,* la ei *futbol,* la noi un fel de *fotbal.* Mai sînt, desigur şi unele deosebiri.

Mici dar sînt ! De pildă, londonezii spun *Bernard Show,* iar noi spunem *Gică Petrescu-show.* Deosebirile cele mai serioase sînt faţă

de Paris. So ştie că visul multor români este să aibă buletin de capitală. în Franţa s-a reuşit ca toţi francezii să fie parizieni. N-o să găsiţi nici un francez care să nu spună că e din Paris. Noi am învăţat la geografie că lumea are o mulţime de alte oraşe mari : Santiago, Malaga, Greenwich, Veneţia, Sibiu. N-o să găsiţi pe nimeni care să locuiască acolo. în schimb se ştie că mătasea e din San-tung, vinul negru din Malaga, fecioarele din Orleans» meridianul zero din Greenwich, gondolele din Veneţia, salamul din Sibiu, iar toţi, absolut toţi francezii sînt din Paris. Alte deosebiri : la noi *jofre* e o prăjitură, la ei cică a fost un mareşal. La ei mareşalul nu mai este, la Scala prăjitura este... cîteodată. Şi, în fine, o altă mică deo-sebire : cînd aterizezi la Orly, cunoscuţii te întîmpină cu ..Soyez le bienvenu“, cînd aterizezi la Londra cu „Well comme“, iar la Otopeni cu ..bine ai venit“ de către familie şi cu „ce mi-ai adus ?“ de către şef. Dar tradiţionalele pixuri şi pipe... (Tranzistorul transmite melodia ..Tot pe loc pe loc“ şi „Sîrba-n căruţă“.) Vă rog să ne iertaţi pentru această „Sîrbă în căruţădar folclorul nostru nu ţine pasul cu turismul... Aşa se ^xpbcă lipsa unei melodii cu titlul „Sîrba în avion“. Pregătiţi-vă do aterizare !

Turism sentimental

Pe asfaltul şoselei, maşinile trec în viteză. O tî- nără face semn cu mina, cu picioarele, cu ochii, cu zîmbetul, cu tot ce poate să oprească una.

— Pe mine m-a pierdut pe drum un *Fiat.* De fapt eu nu sînt fată pierdută. Vara pot fi găsită pe litoral. Am domiciliu stabil în bar. Dar ca să fiu o fată pierdută a fost ideea autorului. Dealtfel, singura din toată cartea. Mie, în aceste file, îmi revine obligaţia de a-mi plăcea turismul. Bineînţeles că nu cel pedestru, ci turismul de plăcere. Cînd am plecat din Bucureşti, eram într-un *Jaguar.* L-am lăsat în drum pentru că, să vedeţi, consuma cam mult. Am luat un *Renault.* Asta m-a lăsat el pe mine. Zicea că, de data asta eu sînt cea care consumă mult. Tocmai i se defectase ceva în motor, ne-am dat jos să vedem ce s-a întîmplat. El zice, puţin pe franţuzeşte puţin pe româneşte

: o niesă. Dar eu îi şoptesc la ureche : deux pieces. Cînd a înţeles despre ce e vorba a plecat cu o sută pe oră, iar eu am rămas la răspîn- tie de drumuri. Un nou drum, ca şi o nouă maşină, poate să fie o nouă viaţă. A oprit lingă mine un *Volkswagen* blond cu părul ondulat, dar n-avea perspective. Asta se întîmpla într-o vineri, şi de a doua zi, trebuia să circule numerele cu soţ, iar el era fără. I-am spus să mă caute pe săptămîna viitoare, cînd intră în actualitate. Pînă la urmă, am plecat... cu sot. Asta m-a cerut şi de soţie. M-aş fi căsătorit cu el, dar s-a opus nevastă-sa. Ingrată fiinţă ! Mi-au rămas în maşină poşeta şi pantofii. Dar şi eu am pă- eălit-o : poşeta era din vinilin, iar pantofii de-mpru- mut. Pe urmă am citit un anunţ în ziar : cedez un elefant şi o pereche de pantofi de jivină. Apoi am vrut să admir frumuseţile naturii cu un element „ridicat^. Aici s-a păcălit el : mă credea intelectuală. Dar şi cu am fost puţin păcălită : el fusese ridicat, c adevărat; de miliţie, şi i s-a ridicat şi maşina.

Am părăsit „garajul“ în viteza a treia. Mi-a ieşit în cale un Trabant. El liber, eu liberă, zic, am întemeia noi un garaj împreună, clar chiar aşa, cu un *Trabant !* Nici atît ele rău n-am ajuns şi nici greşeli principiale prea mari n-am făcut ca să fiu retrogradată direct la *Trabant.* Nesuferit motor are, *Traban- tul 1* Pe deasupra şi gelos. M-a găsit sărutînd pe parbriz un *Opel* înalt şi cu ochelari, preocupată de problema pieselor de schimb. El n-a înţeles eforturile mele şi m-a lăsat în plin Bărăgan. Zice : „Dă-te jos, otravă, că, de-or_muşca din tine, vor muri ultimii lupi din Bărăgan !u Ce se făceau bietele fiare dacă nu trecea pe acolo un *Diesel,* tare obraznic. Mi-a propus şi el să întemeiem un garaj împreuna. El transporta flori de la Codlea şi voia ca eu să fiu încărcătoare. Auzi, eu încărcătoare, care toată viata am fost descărcătoare. Hei, bine, aşa o jignire n-am putut suporta. Auzi, să ajung la motorină! Şi unde mai pui că avea vreo cincizeci de ani la bord. Poate asta aş fi trecut eu cu vederea, că lucra în acord şi se arăta bine întreţinut, dar faptul că era autocamion şi că mă voia ca braţ de muncă, astea nu puteam să i le iert. Zicea că voi practica turismul numai

cu el, pe camion. în final mi-a spus că el e liber şi eu la fel. Ne-am dus fiecare pe drumul nostru. Pe mine progresul tehnic mă face optimistă. Acum se caută noi surse de energie. Am auzit ceva despre energia solară. Va fi un vis : să faci turism cu auto şi să faci şi plajă ! De s-ar rezolva mai repede problema...

Vultur pentru o zi

Sînt unele locuţiuni pe care Licuţă le repetă auzului soţiei sale în mod invariabil de la căsătoria lor pînă azi.

— Tata – Dumnezeu să-l ierte – avea o vorbă. Zicea : decît o viaţă întreagă sergent de stradă, mai bine o noapte comisar !

— Cum vine asta, omule ? – întreba la început tînăra soţie a lui Licuţă, care nu cunoştea vechea organizare a poliţiei.

— Adică vine aşa : decît o viaţă întreagă cioară, mai bine o zi vultur !

Multe vorbe de acest soi avusese răposatul tată al lui Licuţă, vorbe pe care le-a lăsat posterităţii şi, mai ales, feciorului său întru pomenire îndelungată !

— Zicea bietul tata : Mănîncă bine şi bea bine, că nu ştii ce te ajunge ziua de mîine !

— Şi bea tata socru, bea ? – se interesa tînăra soţie, care nu-şi cunoscuse socrul.

— Hei, bea ! Bea şi el ca omul, că doar nu era bolnav şi nici în puşcărie nu era.

— Vorba asta tot a lui este, nu e a ta ?...

— El, sărmanul, ca oltean ce era, zicea : eu nu beau că sînt beţiv, ci beau ca să mă ţiu !

Licuţă ţinea toate aceste vorbe adăpostite în sufletul lui ca pe o producţie spirituală a unei firi sănătoase şi optimiste, a unui om dintr-o bucată, aşa cum pare că a fost răposatul, ceea ce se asemăna întrucîtva cu firea lui Licuţă, după cum susţine el, deşi felul lui de viaţă n-a confirmat încă nici o trăsătură de o astfel de natură

.Veniturile îşi aveau Un loc riguros eXact în buget şi, de asemenea şi cheltuielile care trebuiau să ţină echilibrul balanţei financiare a familiei... Este adevă- rat că lui Licuţă i-ar fi plăcut o viaţă mai dezordonată, chiar o viaţă de risipă, dar soţia, cu capul pe umeri, cu picioarele pe

pămînt şi cu mîinile în poşetă atunci cînd trebuie, i-a demonstrat că un astfel de trai s-ar putea realiza numai din împrumuturi. Nu aveau de unde să le facă şi chiar dacă ar fi avut de unde, într-o zi tot ar fi trebuit să fie restituite, ceea ce ar sta sub semnul imposibilităţii din moment ce cîştigul era numai de atît şi atît... Ar mai fi fost o soluţie : să caute o sursă de venituri ilicite, dar soţia a demonstrat cu o logică elocventă că somnul liniştit e de preferat, prelungeşte viaţa, catifelează sufletul şi că, în viaţa lor, riscurile nu-şi pot găsi loc. Aşa s-a ajuns ca, în casă, necesarul şi plăcerile să fie foarte calculate. Chiar şi hazardul era planificat : şase lei săptămînal pentru un buletin Pronosport ! Atît îi mai rămăsese din viaţa sa sportivă. Pentru că a făcut şi fotbal, dar odată cu căsătoria şi-a ieşit din formă şi, la îndemnul soţiei, s-a luat de muncă – treabă nu atît de bănoasă ca sportul, dar sigură. Pentru cazurile de boală sau accident, Licuţă şi soţia şi-au zis, „Doamne fereşte“ !, dar, cu timpul, şi-au dat seama că vorbele acestea nu sînt suficient de liniştitoare şi, ca urmare, au început să pună lunar de-o parte cîte o sumă de bani, la C.E.C.

Aşadar, familia Lică Stoicescu. se întinde nici mai mult nici mai puţin decît îi este plapuma. Ris-curile ca şi excesul de cheltuieli sînt excluse. Nu numai teoretic, ci şi faptic, pentru că doamna Stoi- cescu dirija astfel conduita familiei incit aşa ceva să nu se întîmple.

Dar într-una din zile, Lică a evadat cu totul din viaţa lui obişnuită. Ziua aceea a fost plină de surprize pentru soţia sa. Prima surpriză a avut-o dimineaţa cînd a văzut că soţul întîrzie în pat mai mult de o oră.

— Dar ce e cu tine, Licuţă dragă ? Nu cumva crezi că e Duminică ?

— Azi nu mă duc la birou. M-am învoit... am o treabă...

Licuţă s-a îmbrăcat în costumul cel bun la care recurge numai de ziua lui, de ziua soţiei, de Anul nou, de 1 Mai şi 23 August. Apoi a plecat în oraş.

A doua surpriză a venit către prînz cu o maşină mică din care, la poarta lor a coborît un tînăr.

— Aici stă doamna Stoicescu ?
— Da. Eu sînt !
— Trebuie să vă predau ceva...
Tînărul a adus cu el în sufragerie cîteva colete de mărimi diferite, în ambalaje care mai de care mai elegante. Doamna Stoicescu s-a uitat la ele, bănuind o greşeală de adresă.
— Ce-i cu toate astea ?
— Domnul Stoicescu m-a trimis să vi le predau dumneavoastră şi nu mi-a mai spus nimic altceva.
— Nici un bilet, cumva ?
— Nici !
Doamna Stoicescu – după ce a plecat mesagerul – a desfăcut pachetele. Pe măsură ce le desfăcea îi sporea teama. A dat de două cutii de icre de Manciuria, o cutie de icre negre, trei sticle de coniac cinc istele, trei sticle de vermut Martini, cinci sticle de şampanie, un chirpic de şuncă de Praga, o jumătate de metru de muşchi ţigănesc, o roată de caşcaval, cîteva feluri de brînzeturi superioare, cutii multe de peşte în ulei, ciuperci marinate, bomboane, ciocolată, prăjituri^ etc. etc. Nici de Crăciun n-a avut atîtea. Hotărît lucru nu erau pentru ea ! Poate că le-a trimis Licuţă acasă să le păstreze la dispoziţia cuiva. Din banii lui nu puteau fi.
Apoi a mai venit o maşină mică cu cîteva buchete de flori scumpe. Atunci s-a convins doamna Stoi- cescu că nimic din ce i-au adus cele două maşini nu puteau fi pentru ea.
Nedumerirea a ajuns la culme cînd a treia maşină mică a venit – era mult după amiază – şi i-a adus un bilet :
„Draga mea, pînă la ora douăzeci sînt la ca- fe-barul *Atenee Palace,* de la 20 la 23,30 sînt la *Intercontinental,* iau masa de seară, iar după această oră sînt la barul de noapte *Mclody.* De aci voi pleca acasă, dimineaţa. Dacă vrei, vino şi tu ! îmi iei urma după acest itinerar pe care mi-am propus să-l respect întocmai. Ar fi bine însă dacă-mi calci costumul de lucru, deoarece cred că mîine dimineaţa n-o să ai timp. Te sărută, Licuţă[11].
Aşa ceva era cu totul extraordinar. Oricît şi-a frămîntat d-na Stoicescu mintea, n-a putut găsi nici o explicaţie. A luat să verifice balanţa financiară a familiei şi a găsit că Licuţă îşi păstrase pentru buzunar suma de lei 9 (nouă) – ceea ce nu justifica nici pe departe excesul de bunătăţi pe

care le vedea acum. Trecuse de mult de ora cînd Licuţă obişnuia să vină acasă. Era de acum noapte şi răbdarea soţiei ajunsese la capăt. S-° îmbrăcat şi a plecat după

3o

C-da 5868 coala

2Licuţă. X-a luat urma după bilet. A dat ele el tocmai cînd ieşea de la *Intercontinental.* Era cu nişte cheflii necunoscuţi cu care Licuţă cel cumpătat părea că este prieten de cînd lumea şi pămîntul.

— Să mă duceţi unde este mai frumos ! Să mă duceţi la barul Melody.

Soţia se uită atent să vadă dacă într-adevăr soţul ei este cel care vorbeşte astfel.

— Lică, ce-i cu tine ?

— Ai venit ? Foarte bine... îmi pare foarte bine că ai venit. Mă bucur...

— Ce-i cu tine ? Cine sînt dînşii ?

— Nu ştiu, dar par să fie oameni simpatici. Apoi către cei doi necunoscuţi.

— Vă rog să-mi faceţi plăcerea să faceţi cunoştinţă cu soţia mea. Acum sîntem patru. O să ne simţim bine... E bine să ai o floare la masă...

Cei doi necunoscuţi – unul blond şi cu nasul borcănat, iar celălalt şaten şi cu barbă – sărutară mîna soţiei şi spuseră cîte un nume care nu fu nici unul reţinut.

— Sînteţi prieteni cu soţul meu ?

Lică interveni, să lămurească lucrurile.

— Aici, la ieşire, ne-am cunoscut. De fapt nici nu ne-am cunoscut. Hai să ne cunoaştem !

Şi zicînd acestea Lică întinse mîna şi se prezentă.

— Lică Stoicescu, tehnician la...

Ceilalţi mormăiră nişte nume neînţelese.

— Mergem la *Continental.* Hai la *Continental !* Draga mea, mergi şi tu cu noi !

— Unde să merg ?

—- La bar, la *Continental.*

— Dar n-am fost niciodată într-un bar.

— Nici eu n-am fost. Mergem acum cu dînşii. Dînşii au mai fost, vor să ne conducă.

Blondul cu nasul borcănat socoti că trebuie să prevină pe Licuţă de un lucru foarte important.

— Noi nu prea am merge... Ştiţi, nu mai avem bani... Am cheltuit totul la *Intercontinental.*

Spre stupefacţia soţiei, Licuţă decretă :

— Sînteti invitatii mei !

Soţia se apropie de el cu gîndul de a căpăta explicaţii, aşa cum se întîmplă în general în viaţa lor de familie, dar Lică evită orice discuţie :

— Hai să ne grăbim, că trece noaptea...

Coborîră scările în barul Melody. Trecătorul o- bişnuit nici n-ar fi bănuit că pe o uşă atît de discretă s-ar putea ajunge într-un local de vis. Poate numai cele cîteva fotografii de pe panoul de afară, fotografia cu interiorul luxos al localului, cu fete ce dansează aproape goale – să-l prevină, dar numai dacă, ia în seamă panoul cu geam, de la intrare.

Înăuntru, lumina aproape că lipsea. Atît cît era, avea o culoare obscură. În mijlocul salonului, un disc mare, luminat pe dedesubt, era călcat în picioare de perechi de dansatori lipiţi necuviincios, pentru privirile obişnuite cu decenţa de familie.

— Aici nu e lumină aproape deloc – zise soţia lui Licuţă.

— Mi se pare că aşa trebuie să fie – răspunse Licuţă.

— De ce trebuie să fie aşa ?

— Pentru că e bar.

Deci acesta este un bar ! Tot ce vede are darul să o înmărmurească. Barul acesta i se pare ca o casă menită să tăinuiască lucruri dubioase. Fete tinere cu bărbaţi vîrstnici dansează, beau, rîd ca şi cînd este normal să fie aşa...

— Un vin bun. Cel mai bun vin ! Un vin demi- sec.

— Să vă servim nişte Chardonais ?

— Da. (Apoi către sine) : în noaptea asta sînt vultur !

Soţia se uită lung la el. De unde atîta ştiinţă şi rafinament la el, în materie de băutură ! ? Chelner- rul aduse patru pahare cu vin şi Lică se grăbi să guste dintr-unul. Auzise el de plăcerea de a arunca paharul cu băutură cu tot şi o încercă şi el. Aruncă paharul în frapieră.

— Ce e porcăria asta ? Daţi-mi şampanie !

Soţia care plesnea în aşteptarea unor explicaţii, ridică glasul.

— Lică, ce-i cu tine ?

Lică nu răspunse nimic, se ridică şi se îndreptă către bar să aleagă el personal băuturile cele mai fine. În acest timp d-na Stoicescu lămuri pe cei doi convivi că la mijloc

e o nebunie a soţului ei.

— El n-are nici un ban. Nu ştiu de unde o să plătească totul !

La această explicaţie, şatenul ciupit de vărsat preciză :

— În ceea ce ne priveşte, noi n-o să consumăm nimic şi nici n-o să comandăm nimic. N-avem nevoie de necazuri. Dealtfel, noi am spus că n-avem bani... Dacă n-avem, nu bem nimic. Nu ne încredem în nebunia soţului dumneavoastră. Ne iertaţi, dar...

— Totuşi, pentru amuzament o să stăm, să vedem ce urmează.

— Nu ştiu ce e cu soţul meu. Cred că a înnebunit!

Atunci cînd Lică sosi la masă, chelnerul aştepta cu sticla în mînă : ţinea ca pocnetul sticlei de şampanie să se producă la urechea lui. Cînd chelnerul dădu să umple cupele, soţia retrase paharul.

— Eu nu beau.

— De ce ?

— Aşa !

— Treaba ta.

Nici blondul şi nici şatenul nu primiră.

— Nu bem, mersi.

— De ce ? Sînteţi abstinenţi ?

— Aşa !

— Treaba dumneavoastră.

Aceste refuzuri nu-l împiedicară însă pe Lică cel cumpătat să bea cu plescăituri de limbă.

— Foarte rău faceţi că nu beţi.

După felul cum bea Lică, face poftă şi celui mai învei şunat antialcoolic.

— Poate nu vă place şampania ? Nu-i nimic. Cereţi să aducă ce doriti...

Nimeni nu ceru nimic.

— Să vină nişte whisky ! – porunci Lică cu o voce de comisar de-o noapte. Să fie cu cîte un cu- buleţ de gheaţă.

— Lică, de unde ai învăţat tu toate astea... sînt cu tine de-atîţia ani şi nu te-am văzut bînd aşa ceva.

— Din cărţi, dragă. De ani de zile citesc, mă instruiesc, mă pregătesc pentru noaptea asta...

Veniră patru pahare de whisky, dar le bău pe toate Lică. Niciunul din cei doi, nici soţia, nu se apropiară de ele. După felul cum le savura Lică, cei doi invitaţi înjurau

şi înghiţeau în sec. Un chin nu altceva să vezi ne altul cum bea şi tu să nu îndrăzneşti să guşti. Şi dacă nu le-ar fi plăcut ! Soţia, măcar din curiozitate şi tot ar fi băut.

— Lică, am auzit că whisky-ul are gust de ploşniţă. E adevărat ?

— Nu ştiu dragă, ploşniţe n-am băut niciodată.

— Dar e bun ?

— Bun, ne-bun, la preţul lui trebuie să zici că e bun. Tu de ce nu bei ?

— Şi aşa eşti în încurcătură... asta mai trebuie, să măresc şi eu consumaţia...

— La ce încurcătură sînt dragă ?

— Cu banii.

— Nu-ţi face griji, în noaptea asta sînt vultur, vorba lui tata, săracul ? !

Lică luă cuvîntul încă o dată :

— Nişte gin !

— Noi nu bem !

— Atunci adu numai unul.

întoarse capul către soţie :

— Iţi place lumea de aici ?

— Lică, eu mai bine aş da-o dracu' de lume d-asta, şi aş pleca acasă.

— Tata, Dumnezeu să-l ierte, avea o vorbă : lumea femeii este casa, iar casa bărbatului... este lumea.

— Uite că n-am să plec acasă. Stau să văd ce e cu tine.

— Dacă plecai luam o femeie după mine, dar aşa te am pe tine în loc de femeie... Să vină un *Campari* cu pai...

— Lică, ce-i cu tine ?

— În noaptea asta sînt vultur. Să ne grăbim să bem cît mai mult că se termină noaptea. Vreau să îndeplinesc tot programul pe care l-am gîndit, dar nu vreau să pierd condica mîine.

În faţa celor doi bărbaţi de la masă, Lică păru un tip odios. îi chinuia trecîndu-le pe la nas fel de fel de băuturi. Inghiţeau în sec, Ic gustau în gînd şi înjurau.

— Dar de ce nu beţi, frate ?

— N-avem... chef.

— Treaba dumneavoastră.

Totuşi, cei doi bărbaţi îşi făcură nişte socoteli şi comandară două cafele. De atîta mai aveau bani.

— Dar de ce nu luâţi două coniacuri ? întrebă Licuţă.

— Am băut prea mult în scara asta.

— Eu n-am văzut.
— Am băut înainte de a ne întîlni.
— Şi acum nu mai beţi ?
— Nu.
— Treaba dumneavoastră !
Lică duse paharul la gură şi începu să tragă din paharul de *campari.* Soţia măcar din curiozitate ar fi vrut şi ea. Lică o simţi că rîvneşte.
— Ce gust are ?
— Campari ! E cam aşa, ca medicamentul ăla de la dentist. Dar tu poţi să iei altceva. Ia un cafe- glase. E un deliciu.
— Nu iau nimic, Lică. Nu vreau să dăm de dra- cu !
— Nu înţeleg. De ce adică să dăm de dracu ?
— Cum de ce ? Cu ce plătim ?
— Nu-ţi face griji. La fel şi dv. domnilor, dacă ăsta e motivul că nu beţi, vă rog să vă bizuiţi pe mine. Rezolv eu problema.
Dar nimeni nu se aventurează. Stau şi se uită la Licuţă cum bea. Ar bea şi ei şi încă ce-ar mai bea ! Parcă şi soţia avea de acum o arşiţă în piept.
— Lică, eu cred că ai înnebunit.
— Ce te face să crezi, draga mea ?
— De unde atîta fericire pe capul tău ?
— E noaptea cînd sînt vultur. De cînd o visez !...
— Te distrezi, şi eu sufăr...
— Bea şi tu...
Zicînd aceste vorbe, Lică îi dădu paharul său cu o băutură tare şi rău mirositoare. Soţia gustă şi se strîmbă ca după sare amară.
— Ce porcărie poţi să bei !
— Vezi ! Şi tu mă bănuiai că mă distrez !
Lică se uită la ceas şi soţia se bucură văzînd că încă îl mai avea. •
. . •
— Se duce noaptea. Trebuie să plecăm !
Auzindu-l pe Lică luînd această hotărîre, blondul şi şatenul se scuzară că. nu mai pot să stea şi se ridicară să plece. însă nu părăsiră localul, ei se dădură într-un colţ întunecos ca să urmărească finalul.
-—- Pariez că o s-o şteargă pe nesimţite şi o să-i tragă plasă chelnerului. .

— Ba nu, eu cred că o să-şi lase amanet ceasul, stiloul şi buletinul.

.. ...

.. .— Poate chiar nevasta ! . * .

Fu chemat chelnerul care veni cu o notă pe o-farfurioară.' Licuţă, cu un gest larg de lord (aşa îşi închipuia el că fac lorzii după un chef de-o noapte), scoase din buzunarul de la piept o sumă care numai prin ea însăşi era de ajuns ca s-o înmărmurească pe doamna Stoicescu – başca noutatea acestei risipe. Lică rotunji suma cu un bacşiş substanţial. îi plăcea muzicalitatea unor vorbe smerite de-ale chelnerului.

— Mulţumesc ! Să trăiţi !

îi plăcea şi reverenţa chelnerului.

Din colţul lor de întuneric, blondul ciupit de vărsat şi şatenul cu nasul borcănat erau pe cale să rămînă muţi pe toată viaţa, văzînd felul boieresc în care înţelegea Lică să-şi plătească nota de consumaţie.

— Chelner !

— Da, vă rog.

— Să vină o maşină mică !

Rămaşi singuri la masă, cei doi soţi trebuiau să aibă o explicaţie.

— Lică, tu ai consumat atitea bunătăţi – nu ştiu de unde – şi m-ai lăsat să mă uit la tine. Nu că aş fi o beţivă, dar dacă aveai bani, puteai să-mi dai şi mie ceva aici, ceva aşa ce n-am băut niciodată... Eşti un soţ odios !

— Nu te-am rugat să ceri ce-ţi doreşte inima ? – N-am ştiut că ai bani. De unde ai atîţia bani ? Evitînd răspunsul, Lică chemă din nou chelnerul ':

— Un coniac „Cinque ettoiles“ !

: —• Vai, Licuţă, dar e tare pentru mine. Cu stele mai puţine n-are ?

— Cu un pahar de sifon, completă Lică !

. Cînd doamna Stoicescu duse paharul la gură se strîmbă parcă-ar fi vrut să-l sperie pe dracul. Drept pentru care Lică ceru un gin cu sifon, şi soţia se scutură la prima înghiţitură ca de friguri. Lică, încer- cînd să nimerească băutura potrivită, făcu mai multe comenzi, de whisky cu apă, de piperment cu apă, de triple sec cu apă, dar fără un cît de mic succes. Ceru chiar şi votcă cu apă şi după prima înghiţitură, doamna Stoicescu ceru voie să

meargă... pînă afară.

— Ca să vezi, draga mea, că tatăl meu avea dreptate că apa, indiferent cu orice o bei, face rău organismului.

Veni apoi un picolo şi le spuse că taxiul comandat este afară şi aşteaptă.

— Să aştepte !

Licuţă. cel cumpătat vroia să savureze plăcerea de a-l aştepta o maşină mică. După ce plătiră ultima consumaţie care de fapt nu fusese pe de-a-ntregul consumată, precum şi ultimele băuturi, se îndreptară domol către ieşire, urmăriţi de saluturile şi plecăciu-
nile personalului barului. La un moment dat dădură nas în nas cu blondul ciupitdevărasatşi cu şatenul cu nasul borcănat, care, între timp, îşi mai reveniseră şi-şi reproşau unul altuia ratarea marelui chilipir. De cum îi văzu, Licuţă le zîmbi în semn că-i preţuieşte.

— Nu vă supăraţi, domnilor, li se adresă Lică. V-aş întreba un lucru : de ce n-aţi servit nimic cu mine ?

Cei doi se uitară uimiţi unul la altul : e şi cinic tipul !

— Tare rău îmi pare ! Vă invitasem cu atîta plăcere la un păhărel!...

Afară, traseră adînc în piept aerul curat şi negru al nopţii pe sfîrşite. Cerul începuse să se păteze de alb într-o parte. Cei doi soţi luară taxiul.

— Domnule, să ne duci prin Bucureşti. Vrem să vedem Bucureştiul din maşină mică.

Lică scoase şi scotoci portmoneul. Mai găsi 300 de lei. Trei hîrtii de cîte o sută.

— ...Uite aici trei sute de lei. Te rog, să-mi dai un rest de 9 lei.

Curios client! Totuşi şoferul se conformă dorinţei pasagerului şi-i restitui nouă lei.

— Aşadar au rămas 291 lei. Din aceştia dumneata reţii 41 de lei. Un modest bacşiş. Sper să nu te jignească. De restul de 250 lei ne duci prin Bucureşti şi cînd suma e pe terminate ne duci acasă. Stăm la stăvilarul Ciurel. Orice depăşire, trebuie să te previn, o vei suporta din bacşiş.

Clarificînd şi acest amănunt, Licuţă socoti că e timpul să reglementeze şi echilibrul bugetar al familiei lor de oameni cumpătaţi.

— Draga mea, aceşti bani, nouă lei, sînt ai tăi. Poate ai observat că ti-am adus la' chenzină mai puţin nouă lei. M-a tentat o combinaţie la Pronosport şi m-a costat în plus nouă lei. Cu combinaţia asta am cîştigat la Pronosport...

— Cit ai cîştigat, Licuţă ?

— Atît cit să mă simt o noapte „comisar[14]. Sau o zi vultur.

Unde mergem

În probleme domestice sau în cele de relaxare, ca şi în cele de viaţă în general, nici el şi nici ea nu iau hotărîri unilaterale. Concluziile însă se diversifică. Sau se materializează în variante şi în forme de mijloc. Pentru microvacanţa formată de două sărbători legale, între care se intercalează o „punte“, potrivit bunelor tradiţii de deliberare conjugală, statornicite în familie, ea l-a întrebat pe el ce părere are în privinţa locului şi chipului mai fericit în care ar putea să petreacă, dacă nu în totalitate, măcar o parte din binevenita inactivitate legală.

— O să mergem la pădure, draga mea ! Ştii, pădure, verdeaţă, grădină, flori... Naturale toate ! Şi, mai ales, pe gratis ! E la Băneasa o pădure, de vis !... Cică au curăţat-o chiar săptămîna asta de cutii de conserve...

— Vai, Puiule, ce scump eşti ! Pădure !... Pădurea Trivale, e un „popas“ un deliciu, cu ţuică de care îţi place ţic, de Piteşti... sau grădina... *Grădinița,* complet renovată... sau... grădina Cişmigiu cu vestitul *Monte Carlol...* Sînt localuri bune, dacă stai să te socoteşti. Bine că te-ai gîndit să mă scoţi şi pe mine la aer, la o grădină...

— Unde te duci cu gîndul, nevastă ? Eu vorbesc de pădure adevărată, de grădină cu flori, nu cu restaurant. Ce-ai zice de pădurea Andronache ? Sau să rămînem la Băneasa ? Are urşi...

— Apropo de urşi ! Ziceai că-mi iei nişte urson !...

— O să dăm şi pe la *Grădina Zoologică,* dar nu cred să aibă. Acum vorbesc despre pădure, despre cîntecul privighetorilor...

— Vorbeşti, desigur, despre *Parcul Privighetorilor.* Nu-mi displace.

— înţelege că eu vreau să aud ciripit de păsări şi zumzet de albine.

— *Albina !* Dar ăsta e un bar şi nu are o reputaţie prea strălucită. Dar dacă nu vrei *Melody,* fie şi *Albina !*

— În bar se serveşte numai băutură. Ca să fiu mai precis, aş prefera o localitate rurală, cu păsări de curte, tot rurale. Aş mînca o salată verde şi o pasăre în mujdei de usturoi...

— Bine, Puiule, fie şi pasăre, cum zici tu ! *Albatrosul* e bun ?

— Ai mai auzit tu de friptură de albatros cu mujdei de usturoi ?

— Nu, dar am auzit de un restaurant *Albatros pe* litoral. Ar fi o odihnă plăcută. Deasupra restaurantului se află hotelul. Valurile bat pînă la intrare... în faţă ţi se deschid orizonturi largi şi ai să te convingi
că pămîntul e rotund, face o cocoaşă tocmai în mijlocul valurilor din larg.

— Nu, dragă ! Eu prefer pădure, cu căprioare, cu cerbi...

— Vai, Puiule, eşti grozav ! *Cerbul Carpatin !* Braşov ! Cum de nu m-am gîndit şi la posibilitatea asta ? Dar dacă ţi se pare departe, ne oprim la Si- naia ! E acolo un restaurant, îi zice *Pădurea Carpa- ţilor.* E mai răcoare decît la Băneasa !

— Inţelege-mă, femeie, că eu vreau pădure ca pădurea, nu ca restaurantul. Vreau să rămîn în pădure pînă se scurge astenia din mine. Să stăm pînă seara. O să luăm şi cina în pădure.

— Bine, Puiule, atunci fie numai ca tine ! mergem la *Cina,* e un local bun şi nici nu e departe... Au şi muzică bună... se şi dansează...

— Eu mă menţin la pădure. Cît priveşte muzica, luăm cu noi casetofonul, casete avem...

— De ce Puiule, să te complici cu alte greutăţi ? că doar tu le duci pe toate ! Mai bine îţi cînt eu.

— Nu înţelegi că vreau să scap de astenie ? Eu nu renunţ la benzi, pot să le schimb cînd vreau.

— Uite ce e Puiule : vreau să mă duci la Sinaia ! Vreau să mă scoţi în lume ! loneştii se duc la Breaza, dar tu eşti şef de serviciu, trebuie să te duci ceva mai sus. Sinaia- e tocmai bună !

În fine, s-a făcut în aşa fel că au plecat amîndoi la Sinaia. Mai întîi a plecat el şi apoi a venit şi ea, ca să-l aducă acasă... Noroc că bufetul *Sinaia* nu-i departe, se află chiar în colţul străzii. Acasă i-a fost servită şi salata...
Sa-ţi ghicesc în cărţi poştale ilustrate

— Auzi, nu vrei să-mi dai în cărţi ? Că tare frumos îmi

ghiceşti tu viitorul.
— N-avem cărţi !
— Am eu. Poftim !
— Ce sînt astea ?
— Cărţi poştale ilustrate. Vederi !
— Crezi că se poate ghici şi aşa ?
— De ce nu ? Ce ţi-e scris, în cărţi ţi-e pus. încearcă !
— Ia trage o carte !
— Am. tras !
— Ce ţi-ai pus în gînd ?
— Un concediu la mare.
— Cine e Mihăiţă ? Cu el pleci. Uite, el semnează ilustrata, „îţi doresc tot ceea ce îţi doreşti[11]...
— Citeşte bine ! poate scrie „îţi dăruiesc tot ce îţi doreşti[41] ? E foarte important...
— Cum e Mihăiţă ăsta al tău ?
— Nu este al meu. Este al ei, că e căsătorit, dar fii atentă, poate îţi spun cărţile ce aduce viitorul.
— Te-am întrebat cum este ? De tobă ?
— Da, e tobă de carte : lucrează la „Cartea prin poştă[44].
— Uite, îţi mai cade unul cu salutări de pe Valea Prahovei !
— Şi ăsta e tobă, adică e gol şi ca îmbrăcăminte şi ca bani. Ce vrei, stagiar !...
— Vai tu, uite ce-ţi cade aici !... Un mincinos.
— Asta, precis, e Costel. Mi-a dat de ziua mea un inel de aur care era... de alamă lustruită cu „Amor”.
— Acum ţi-a trimis o vedere de pe Bucegi pe care scrie „Cetatea Neamţului”.
— îmi scrie pe rebuturi. Probabil că e tipărită la Sibiu...
— Uite, aici şi o felicitare de Anul nou !
— De-ar fi în fiecare zi Anul nou ! La revelion mi-a adus o pereche de cizme de la pachet. Avea o desagă plină.
— Cine, Moş Gerilă ?
— Nu ştiu, Cei n-a spus cum îl cheamă. Avea cu el şi o păpuşă... De-abia îşi serbase majoratul... Ce vrei, aşa sînt moşii !
— Tii !... ia te uite şi ăsta... Face o cerere în căsătorie...
—• E Grig... Aşa glumeşte el...
— Şi a pus un timbru cu o omidă. înseamnă că se tîrăşte după tine...
— ...Dacă punea un timbru fiscal, eram obligată să-l iau. Ar fi fost o cerere oficială, nu !

— Uite dragă...aici unul... zice „Vedere din avi- on“.

— Asta e Marian. E în aer, că l-au prins...

— Dar Bazil, cine este ?

— Lasă-l pe ăsta, că e în pom. Nu vezi că pe verso arc un brad ? A avut inventar. A lucrat la *Trei brazi* şi i-au găsit doi lipsă.

— Hai că poate-ţi ghicesc şi vîrsta.

— Ce răutăcioasă eşti ! Nu te credeam chiar aşa...

— Lasă, tu, că am să-ţi ghicesc cu 10 ani mai puţin.

— Dacă ai şti cit mă costă. Apropo, cosmeticia- na şi-a cumpărat maşină mică !

— Uite, Virgil cade cu vorbe bune.

— Numai vorbe ?

— „Trimit ţie una mie[44]. Poţi să scoţi pardesiul de la croitoreasă. Dar nu te mai încape.

— M-am îngrăşat cu un kilogram.

— Lasă tu... că cinci îţi vin aşa de bine ! Acum dau o pasenţă, să-ţi spun cu cine te măriţi.

— Da, da, ia vezi ! Poate cu Mişu.

— Nu. Uite-l pe Ionel... e cu „Babele[44] şi are un timbru cu fluturi ; zboară din floare în floare.

— După polen, afurisitul !

— Gata : te măriţi cu Mitică. Precis !

— Serios ?

— Uite ce-ţi scrie : „cu gîndul mereu la tine, te aştept să vii lîngă mine[44].

— Unde ?

— „... lîngă mine... în satul Brăcinar... unde sînt funcţionar[44]. E un timbru cu arpagic sau păstîrnac... sau praz... sau varză... E mic producător... Sau şi-a luat servici la o unitate de vînzare a legumelor şi zarzavaturilor.

— Asta cred mai curînd. Nu-l văd eu cu mîna pe sapă.

— Ştii ceva ? Vă cade nuntă ! S-o faceţi cu dar. Iţi vînd rochia mea de mireasă. E de la pachet şi ţi-o dau cu jumătate de preţ. Ca să-mi arăţi că nu mă iei peste picior şi crezi în ceea ce-ţi ghicesc, trebuie s-o cumperi....

— Cum să nu cred ! Te mai îndoieşti ? Dar tot nu pot s-o cumpăr că mai am cîteva acasă. Am mai fost căsătorită de două ori.

Comerţul cu emoţii

Pregătirile pentru concediu încep la librărie. Dar în ceea ce priveşte tranzacţiile financiare ce se desfăşoară pe lingă rafturile încărcate de cultură, se preconizează

unele inovaţii. După secole de monotonie, e şi cazul !

— Aş vrea să cumpăr o carte. Ştiţi... plec în concediu...

— Aici avem numai cărţi. Întîmplător aţi nimerit într-o librărie.

— Aş dori ceva palpitant. Aventuri ! Emoţiile puternice mă reconfortează...

— „Cei trei muşchetari[14]. Dumas. Amor mare !

— Nu pe-ăştia, că au concepţii prăfuite despre bătaie : recurg la săbii... Şi nici pe cea de-alături, „Vinetou[44], că e cu săgeţi... parc'ar fi Cupidon !... Păi ce, suprimarea unui om e treabă de îngeri ? Eu vreau pistoale ! Măcar vreo zece...

— Avem ceva, dar nu toată cantitatea : numai două, plus cel de pe copertă, trei. Restul pînă la zece, le puteţi procura din volumul doi, prevăzut în planul editorial al anului viitor. Dacă se întîmplă să se îndeplinească planul... Dar poftiţi „Focurile din jungla pustie[44] volumul doi cu rezumatul părţii întîi !

— Daţi-mi şi „Focurile[44]. Dar ceva chimie n-a- veţi ? Ceva uşor.

— Avem : „Chimia distractivă[44].

— Totuşi pe copertă văd o eprubetă şi o formulă... Nu pot suferi formulele chimice...

— Atunci, luaţi „Chimia pe înţelesul tuturor[11] !

— Nu m-aţi înţeles. Probabil că sînteţi o vînză- toare nouă. Vreau ceva cu cocaină, cu heroină...

— Avem ceva, dar nu chiar sortimentu-ăsta. Ne-a venit cu colecţia „Misterul mov“ o marijuana prin contrabandă. Poftiţi „Strănutul care ucide“, ultimul exemplar ! (Vînzătoarea strănută în batistă).

-— Vă rog să strănutaţi mai de la distanţă ! Nu ştiţi, pînă la urmă poliţia îi prinde pe contrabandişti ?

— Da, poliţia eschimosă, într-un iglou cu .terasă spre Polul Nord.

— Excelent ! Alt pol nici nu pot suferi. Deci iau şi „Strănutul[11]. (Cumpărătoarea strănută cu cartea la gură.) Am început să mă impresionez !

— O să vă liniştiţi, că are şi descrieri de natură.

— E şi vreun asasinat ?

— Mai multe. Repartizate uniform : cîte unul la fiecare capitol.

— Minunat ! O să-mi facă foarte bine. Ştiţi, mie-mi place foarte mult să mă impresionez...

— Să nu căutaţi criminalul, că nu-l găsiţi nici pe ultima pagină !

— Am să-l caut pe copertă : poate că e chiar autorul. Dacă îmi faceţi rost de două exemplare, unul îl dau băieţelului cînd pleacă în tabără. Ceva tării n-aveţi ?

— Băuturi alcoolice nu ţinem.

— Nici măcar un băruleţ la o sută de pagini ?

— Doar o biată tavernă cu un perete lipsă şi orchestra răpită. Scapă doar toboşarul şi face un sol o

tobă sub ameninţarea pistolului. Poftiţi „Ultimul dans al lui Mata Hari[u] : spionaj, senzaţie, dans, iar la pagina 87 e şi o mină cu efect întîrziat. Explozia te ţine în suspans. Romanul o reconfortant şi vă stimulează spiritual.

— Ziceţi că are şi dans ? Îmi închipui că are numai dans clasic. Aş vrea şi un dans modern. Da- ţi-mi „Oliver Twist“ ! Şi atît ! Faceţi-mi rezumatul... adică bonul de casă, am vrut să spun...

— Da... va să zică... două pistoale, cu cel de pe copertă trei, un focos ratat... un transport marijuana, optsprezece victime, trei bucăţi limuzine recuperabile... un iglou răsturnat, cinci maxilare rupte... cinci proteze... pac... pac... total 85 lei. Poftiţi bonul şi răzbunaţi-vă la casă ! Mai staţi ! Adăugăm 20 la sută spor de periculozitate, plus 10 la sută taxa ADAS, pentru asigurarea vieţii... că nu se ştie niciodată !...

Cînd cumpărătoarea, devenită ca prin minune optimistă ieşi în stradă călcînd trotuarul cu paşi siguri, fără teamă de surprize, ca o confirmare a necesităţii adaosurilor la nota de casă, se auzi o explozie puternică : detonase, mina de la pagina 87. După care vînzătoarea se prezentă responsabilului librăriei cu propunerea ca preţurile de vînzare ale cărţilor să fie fixate în funcţie de cantitatea de e- moţii pe care ele le conţin, plus un spor

de periclitate (altitudine, manipulare de materiale toxice sau explozive, situaţii cu şanse minime de scăpare). Proba eficacităţii inovaţiei o atesta bonul de casă şi nepăsarea cumpărătoarei în faţa exploziei.

Loz în plic

(Schiţă depăşită de realităţi, dar valabilă pe cînd lozurile în plic ofereau şi câştiguri în obiecte).

Ionel îşi îneacă durerea în bere şi în destăinuiri, iar Stere practică jocuri de noroc cu statul.

Ionel oftează şi-i spune lui Stere : „Eşti fericit... Ce-ţi pasă ! îţi arde de lozuri în plic...“

Stere aşează lozuri în două grămezi şi face o reflecţie profundă : „De 3 lei şi de 6 lei“.

Ionel e pus pe destăinuiri : „Nu mai ştiu în ce parte s-o iau. Nevastă-mea nu mă mai primeşte acasă. Fifi, mititica, a aflat că sînt căsătorit. Ce mai !! Am ieşit din chestia asta...“

Stere desface un loz şi-l face ghemotoc : „Necîştigător !“

Ionel o ţine pe-o lui : „Ce mare lucru am făcut ? Am cunoscut-o la un cinema. Luasem leafa. Am fost cu ea, după film la un restaurant. Ne-am simţit foarte bine. Eu i-am spus că sînt...

Stere ia alt loz, il desface şi citeşte : „Necăsătorit !“ Aşa zice Stere lozului necîştigător : necăsătorit.

Ionel crede că despre el e vorba : „Puteam să-i spun altfel ? Ea mai era cu unul, zicea că e un coleg de birou, unul cu nişte perciuni pe obraz ca niş- şte cotlete şi cu plete pe spate că era să-i sărut şi mîna. în seara aceea ea a plecat acasă la ea cu...“

Stere mai ia un loz : „Altul !“

Ionel îşi continuă povestea: „Eu trebuia să mă duc acasă şi să duc leafa, că nevastă-mea vroia să
ia lemne, ceva încălţăminte pentru iarnă şi un stabilizator pentru televizor. Aşa că i-am dat din leafă...“

Stere citeşte lozul : „Zece lei[u] !

Ionel fu surprins de precizia lui Mache : „Nu mai ţin minte cît, dar a doua zi, eu tot cu gîndul la Fifi. La frumoasa Fifi, ah, ce fată frumoasă şi ce glas avea ! Ce frumos cînta ea „n-am noroc, n-am noroc“, deşi mă mir,

cum se poate ca o fată ca ea, cu jocul ei de glezne şi de voce să n-aibă noroc ! Dar cum îţi spun, am plecat la ea şi am găsit-o în casă cu../

Stere mai ia un loz : „Altul !“

Ionel duse halba la gură şi deveni curajos : „Am pus punctul pe i. Am avut mai întîi o discuţie serioasă şi elevată cu el, pentru care am făcut apel la forţele mele. Am rezistat tuturor argumentelor lui chiar şi celor exprimate cu pumnii. Din a- ceastă dispută de idei, eu am ieşit../

Stere filează lozul şi-l citeşte : „Tot necîştigător !“

Ionel mai cere a halbă : „Ce să-ţi spun ? Văzînd asa, am schimbat tactica. Am recurs la toate soluţiile posibile. Şi ce crezi ? Am convins-o, cu argumente serioase, cu...

— Bani şi obiecte – spuse Mache rearanjînd lozurile pe masă în grămezi mîngîiate cu privirile şi cu mîna.

Ionel oftează : „La primul salariu am fost fericit. M-am îndrăgostit lulea şi ea m-a iubit cu pasiune. Aflase de C.E.C. Dar eram fericit că sînt../

Stere filează un loz : „Cîştigător“ !

Ionel continuă : „Din leafă am dus acasă../

Stere citeşte lozul filat : „6 lei[44].

Ionel devine amărît : „Acasă, discuţii despre...[44] Stere (aranjează lozul în grămada celor cu „Bani[44]).

Ionel : „Dar nevasta, ce să te înţelegi cu ea ? Mi-a aruncat în fată[44] . >

Stere îşi caută mai departe norocul. Mai ia un loz şi citeşte ca pentru el : „Un ceas deşteptător. O- biecte casnice[14].

Ionel : „Fifi însă s-a arătat mai înţelegătoare. Fată bună, n-am ce zice. Am ieşit cu ea la plimbare. M-a iubit pînă la ultimul leu. îi plăcea să se plimbe prin magazine. Prefera „Bijuteria[44] şi i-am luat...[44]

Stere iar mai ia un loz de şase lei, cu obiecte : „Un ceas de mînă“.

Ionel bea : „Ştii, aveam şi eu nişte bani la C.E.C. Cînd n-am mai avut nimic pe C.E.C., Fifi zice rastere nu mai vrea să ia lozuri : „Pa şi puşi ![44] Ionel zice : „Exact, parcă ai fi fost acolo. Cum vine asta ? întreb eu. Uite, cum ai auzit : „Pa şi puşi[44] că ea aşa îmi zicea, „Puşi scump[44]. Şi

mi-a spus bancul cu praştia : „întinde-o[44]. „Poate vrei să rîzi de mine ?[44] „Nu rîd, că fac riduri[44]. „Cum Fifi, nu mă mai iubeşti ? Oare să fiu eu mai prejos decît ăla ?[44] Şi ea zice : „Nu „oare[44]. Eşti...[44]

Stere face ordine pe masă : „Curăţat. Gata ![44] Face lozurile necîştigătoare ghemotoc, potrivit indicaţiilor primite : să lase masa curată.

Ionel întreabă : „Şi cu mine ?[44]

Stere (aruncă ghemotocul şi-i indică destinaţia : „La coş[44]. Dar găseşte încă două lozuri nedesfăcute. „Uite, că au mai rămas două. Ia şi tu unul şi eu unul[44]. Amîndoi deschid lozurile.

Ionel se sperie : „Hait... nevasta !“ Intr-adevăr, în acest moment intră nevasta pe uşa localului.

Soţia către Ionel : „Tot în circiumă ? Aici ţi-e casa ? Ii trage două palme după care îi smulge lozul din mină şi-l citeşte :

— „Mai trage o dată“.

Cronică

Printr-o minune, orăşelul meu ele baştină rămăsese necontaminat ele microbul fotbalului. Desigur că e greu de crezut aşa ceva, dar asta e realitatea... Cred că marile şi rarisimile lui calităţi rezidă în ne- poluarea cîmpului auditiv ele aci, de pe malul mirific al Dunării, de nebruscarea cutumelor vieţii potolite, calchiere fidelă a cursului domol, aparent fără direcţie al Dunării şi a peisajului ei stenic, operă artistică de alto-relief aplicată pe un taluz aşternut de o mînă divină şi altă pămînteană, ca să se lase sedus de lenea talazurilor danubiene. în această mică aşezare urbană singurele evenimente de senzaţie erau cinci marţuri la rînd, la table, luate fostului notar Golescu de către fostul grefier Virgi- lescu, sau trecerea pe Dunăre a unui vas de pasageri plecat tocmai de la Viena, sau aducerea de portocale la Alimentara...

Distracţiile tradiţionale pentru zilele de duminică, în afară de promenadele de pe „Corso“ şi de la „debarcader[14] le-au constituit o vreme radioul şi televizorul. Dar, deschizând cutia vorbitoare, con- cetăţenilor mei le intrau în casă, pe calea undelor, echipele de fotbal din divizia A. Nefiind contaminaţi de morbul pasiunilor fotbalistice ei îsi salvau puritatea recurgînd la ultimul mijloc posibil : căutau o emisiune fără fotbal. Programul radio, să zicem, că indica pe alte unde

un program unificat. Dar se întîmpla să dea de vocea Rittei Pavone cîn- tînd şlagărul zilei : ..Mingea“. Speranţele se mutau deci la TV. Aici însă erau serviţi cu un film... sportiv. Aşa că. pentru a sparge monotonia, oamenii pînă la urmă, ieşeau pe centru sau pe gura de rai riverană şi admirau florile şi Dunărea. Aşa se menţinea salubritatea pasiunilor din micul dar sănătosul meu orăşel.

Totuşi de la un timp s-a semnalat în oraşul nostru o lipsă acută de cadre specializate. Medicii, inginerii şi chiar profesorii au devenit tot mai rari şi insuficienţi. ne măsură ce bătrînii au ieşit la pensie şi pe măsură ce ţipau necesităţile dictate do noile cerinţe ale vieţii moderne. Absolvenţii facultăţilor refuzau pur şi simplu să se strămute în orăşelul nostru chiar şi pentru o perioadă strict limitată de lege, cum ar fi aceea a stagiaturii. Cei repartizaţi aici aveau părerea că sînt trimişi la „capul pămîn- tului“. acolo unde, dacă mai faci un pas, calci în neant, iar dacă nu-l faci te apuci de băutură sau de scris ceva în gen ovidian, ca *Ponticele* sau *Triatele.*

Dar într-o zi s-au întors de 1a scoli înalte absolvite chiar la Bucureşti, doi fii ai oraşului nostru : Milîca şi Milică. Ei au plecat spre Capitală separat, fiecare pe drumul lui şi cu planurile lui. dar s-au întors după cinci ani în număr de trei, pe aceeaşi rută şi chiar în acelaşi compartiment d
e
tren : între timp se căsătoriseră şi realizaseră, odată cu diploma de licenţiaţi, şi un copil. Acasă părinţii s-au bucurat foarte, concitadinii le-au urat cele de cuviinţă, iar ei s-au apucat de treabă, în faţă deschi- zîndu-li-se un teren vast de muncă şi de afirmare. Totuşi, ei vedeau că tîrgului nostru îi lipsea ceva. În afară de un număr suficient de specialişti, îi lipseau sarea şi piperul. în schimb, îi prisosea plictisul!. Millica este cea căreia îi revine meritul înviorării vieţii publice... Se vedea cît de colo că este o intelectuală autentică, de formaţie bucureşteană. Femeile din frumoasa şi micuţa noastră urbe nu se deosebeau, după puţin timp, cu nimic de femeile din restul lumii civilizate. Ajunseseră şi ele în cadenţă cu moda. Au lansat în orăşel, după exemplul dat de Milica la timpul potrivit, fuste descusute într-o parte, minijupa, maxijupa, pantalonii evazaţi, şortul... mă rog,

tot ce fantezia croitoreselor şi croitorilor putea să lanseze (pentru că şi croitorii tot pentru ele lucrau de cînd cu moda pantalonilor).

Bărbaţii, mai atenţi la rîndul lor, întreţineau re-virimentul : se duceau şi cumpărau pentru soţiile lor o jupă de ultimă modă, aşa cum văzuseră ele cu o zi înainte pe Corso :

— Cum e soţia dumneavoastră ? se interesa politicos vînzătorul.

— Blondă.

— Luaţi-o pe aceasta ! Se potriveşte la blonde.

Şi bărbatul dădea fuga acasă cu podoaba cumpărată, în speranţa că o va mai apuca pe soţie tot blondă.

Aşa a început seria întîmplărilor mai aparte din orăşelul meu. în rest ar fi fost tot plictis, monotonie, dacă... Se ştie, dar cine nu ştie lesne poate bănui că un oraş fără pmicrobi“, fără spectacole şi pasiuni fot-balistice este, cum bine a zis Milica în cadrul unei şedinţe de familie, ce a avut loc în acest scop :

..Un astfel de oraş este ca o limuzină elegantă, ca un Mercedes fără benzinău.

— Sau ca un tort ornat artistic, dar cu un conţinut zero de zahăr – a adăugat Milica, o metaforă de factură gospodărească.

— Sau ca un vin limpede cum e cristalul şi cu ,,buchet“ ca o seră de flori, clar fără nici un conţinut de alcool – a completat Milică seria comparaţiilor literare.

Pînă la urmă tot femeilor le-a revenit meritul de a aduce o noutate în viaţa liniştitului orăşel de provincie. (De fapt, toate orăşelele sînt de provincie. Capitala avînd numai microraioane, suburbii şi sectoare). Cîteva femei de iniţiativă şi-au zis – după exemplul dat de aceeaşi Milica :

— Ia să facem noi o echipă de fotbal !

Se ştie că ideile încolţite în capul femeilor sînt prin ele însele o forţă : odată iscate, se şi înfăptuiesc. Aşa că s-a creat societatea sportivă *Femina,* cu echipa de fotbal *F.C. Dermatograful.* dovedmd astfel prin componenţa echipei în exclusivitate feminină, că frumoasele tovarăşe de viaţă ale bărbaţilor sînt pe deplin egale în drepturi şi puteri.

Aşa a pătruns microbul fotbalului în mica urbe patriarhală. Fotbalului bărbătesc i-au trebuit o sută de ani ca să cucerească lumea. Fotbalului feminin numai cîteva

etape. Biletele pentru stadion erau vîndute cu o săptămînă înainte. în general se juca cu casa închisă – ca la un spectacol de varietăţi – şi dacă se mai intra cu un bilet în plus însemna că respectivul se putea considera un norocos.

Cum se putea explica această afluenţă de public la un meci de fotbal în orăşelul în care nici păsările
în zbor nu reuşiseră să aducă aici un microb similar ? Simplu. Unde în altă parte decît pe stadion poate admira cineva un şort de ultimă modă, un tricou decoltat, din care să răzbată tivul unui sutien cu zorzoane iolc ? Cu timpul, femeile au înlocuit şortul cu fustiţa, în amintirea timpurilor cînd femeile purtau fuste şi rochii.

Pe stradă nu se mai puteau vedea decît efectele unei mode inspirate de fotbalul feminin ; bocanci de damă, cu toc cui, bluze tricou, poşete sport, asigurate, în loc de fermoar, de şirete de minge de fotbal, broşe fluier de arbitru, coafură cu romburi aioe şi negre...

Fotbalul feminin fiind totuşi un sport nou, reclama şi un regulament special. Discuţiile pentru noul regulament s-au desfăşurat într-o manieră modernă, cu ordine de zi, şi securitate a celei ce-şi exprimă opiniile, oricît de greu de crezut, ar fi acest lucru. Mai aprinse au fost discuţiile asupra definirii noţiunii de fault. După multe dezbateri, Milica a luat cuvîntul propunînd o formulare inspirată :

— Să se introducă în regulament etichetarea zgîrieturilor săvîrşite pe teren drept faulturi, ceea ce, orice s-ar spune, este mai acceptabil decît propunerea ce s-a făcut de a intra pe teren cu unghiile tăiate.

Pentru că echipa *F.C, Darmatograful* se impunea tot mai mult pe firmamentul sportiv şi pentru că se anunţau meciuri grele, au început racolările. Astfel a fost adusă Titina II, cunoscută pentru şutul său necruţător, despre care depusese mărturie chiar soţul ! Echipa a mai fost întărită cu Valerica, supranumită Fulgerul Carpaţilor, cu Mioara supranumită
O.Z.N. A mai fost adusă şi Maric-Louise-Geana, care, atunci cînd echipa avea „scorul în picior” se pricepea de minune să tragă de timp : 15 minute discuţii pentru locul unde trebuia aşezată mingea, 10 minute pentru ştersul mingii de praf etc. Ma- rie-Louis-Geana a fost cea mai valoroasă achiziţie. Şi unde mai pui că n-a pus condiţii deosebite : a- partament cu încălzire şi poziţie centrală,

un serviciu categorie maximă ea, un serviciu corespunzător pentru soţ, care din gelozie o seconda permanent la antrenamente, un serviciu de farfurii porţelan japonez pentru casă, garanţie pentru intrarea copilului la treapta a doua de liceu, vizite de documentare la Romarta, cantonamente la Braşov, la *Cerbul Carpatin* şi în fine retribuţia lunară adusă la domiciliu. Deci nimic deosebit faţă de fotbalul bărbaţilor !

Toate bune pînă aici. Dar, într-o zi, Federaţia de fotbal, animată de lupta împotriva segregaţiei de sex, a luat în serios fotbalul feminin. Tocmai începuseră întrecerile în cadrul cupei *Jules Rimei* cînd s-au trimis la meciuri admiratori oficiali şi arbitri desemnaţi „de sus“. Iar cei de sus desemnau numai arbitri cu „trecere^. E suficient să redau cîteva pasaje dintr-o cronică apărută într-un ziar de specialitate scrisă de un temut comentator trimis special la acest meci de mare importanţă la care a fost suspendată chiar valabilitatea permiselor oficiale. Se intra numai pe bază de invitaţii. Ce să mai vorbim, cine a apucat un loc la acest meci s-a putut socoti un privilegiat. Dar să facem loc cronicii pentru a ni se reda filmul meciului :

„Un fluviu de spectatori se revarsă pe stadion. Mulţi şi multe susţinătoare aleargă să apuce un loc
mai bun. Remarcăm şi abundenţa recuzitei de rigoare : goarne, pîlnii, tobe, tinichele, petarde, crati- ţe, oale (unele chiar de noapte), cîrîitori, sticle, cartofi respinşi la recepţie, roşii insolate etc. Chiar şi copiii dau năvală spre stadion. Vedem şi cărucioare în care, după cum aflăm, sînt aduşi pruncii frumoaselor jucătoare. Pătrundem şi noi pe stadion nu fără greutate. Avem senzaţia că am intrat în- tr-un crater de vulcan. Odată cu apariţia pe teren a celor două echipe, vulcanul erupe. Recuzita de care vorbea mai înainte este utilizată la maximum de intensitate.

Trimişii Radioteleviziunii care transmit în direct acest meci nu mai pot fi auziţi de către telespectatori şi ascultători. Tabela de marcaj arată zero—zero.

Aşadar, sîntem martorii meciului de fotbal pe care îl dispută echipele feminine de fotbal *F.C. Oja* şi *F.C. Dermatograful* meci care se înscrie în competiţia Cupei *Jales Rimei.* Chiar de la fluierul arbitrei pentru începerea meciului, intră în posesia mingii noua achiziţie a echipei

Dermatograful, graţioasa aripă dreaptă Adriana 3, fiica celebrei Adriana 2 şi mama Adrianei 4. Mingea trece la Jeanina-Marque- rite-Frosa, care poartă un minunat şort cu croială modernă, tricou cu decolteul încadrat de inspirate motive folk, jambiere supraelastice, ghete cu toc pătrat şi crampoane Louis Quinze... Balonul este acum la Anişoara, supranumită Săgeata Dunării, care o driblează pe Jana, supranumită Gura Oborului... Mingea iese afară din teren şi urmează să fie repusă în joc de Adriana 3. Ea ridică mingea, o frumoasă minge pepită, după ultimele jurnale de modă care arată că se poartă din nou pepitul. Adriana 3
profită de această aruncare de la margine ca să tragă puţin de timp : îşi aranjează funda la gheata stingă, îşi împrospătează rujul pe buze, utilizează pieptenul... nici nu ştii cînd trec trei minute.

Mingea este aruncată la Viviana, pasă la Mitica... aceasta face o cursă pe aripa stingă, nu înţelegem de ce pentru că este mijlocaş dreapta... Aaa, oa, acum înţelegem ! Ca să înţelegeţi şi dumneavoastră redăm aceste cuvinte ale jucătoarei către tribună :

— Mitică, dă suzeta copilului şi nu întrerupe legănatul !

Cursa continuă, dar Mitica tot cu faţa spre tribună : Legănarea copilului, nu legănarea vecinei din tribună.

Să sperăm că lucrurile vor intra în normal ! Ea înaintează, înaintează... şut... gol ! (ovaţii pe stadion) Formidabil ! Şutul ei a rupt plasa ! În tribune fel de fel de comentarii din care am surprins cîteva dialoguri.

— Ce şut năprasnic !

— Da, uneori îl simte şi soţul acasă.

În tribuna rezervată soţilor, reacţii contradictorii :

— Ah ! Voi avea a săptămînă liniştită, nevas- tă-mea a marcat un gol !

— Dar ca să nu leşini de prea multă bucurie, n-ai vrea să-mi plîngi puţin de milă : nevastă-ta a marcat în poarta apărată de nevastă-mea !

Un alt soţ stă tot timpul cu pumnii strînşi, potrivit instrucţiunilor primite de acasă.

Mingea este repusă în joc. Adversarele nu iartă acest gol de zile mari şi Jana se repede cu mîinile în părul Milicăi... jocul se opreşte, jucătoarele de la *F.C. Oja* socotesc că este fault şi cer unsprezece metri... Ba chiar i se arată

arbitrului un ghemoto
cblond drept corp delict al faultului, din care cauză i se cere ca lovitura de la unsprezece metri să fie dată de la şapte metri. Dar arbitrul apreciază că este fault involuntar, deoarece este vorba de o perucă doar. Stadionul izbucneşte în huuurale. Discuţiile de pe teren se poartă cu vehemenţă. Arbitrul are o fericită inspiraţie : să nu marcheze timpul. Dacă ar fi dictat prelungirea meciului cu timpul consumat cu discuţiile, nu se poate bănui cînd s-ar fi terminat meciul. Dar aşa, arbitrul a apucat să fluiere sfîrşitul meciului. Am profitat de împrejurarea că o elegantă atacantă se află în apropierea noastră pentru a-i solicita un scurt interviu.

— Cum calificati acest meci ?

— Foarte şic !

— Ce credeţi despre fotbalul feminin în general ?

— Este un sport enorm de greu pentru femei, închipuiţi-vă că regulamentul interzice discuţiile pe teren !

Din cauza aceastei restricţii a sucombat echipei *F.C. Dermatografzd,* tocmai cînd viaţa oraşului nostru începuse să fie mai frumoasă şi cînd 1 500 de ingineri agronomi, 1 243 de medici, 5 600 profesori şi alte mii de subingineri, veterinari, antrenori, scriitori, ziarişti cu statute de „ataşaţi permanenţă chiar şi vatmani de tramvaie (deveniţi acum conducători de atelaje sau de roabe în şantierul de amenajări portuare) etc. etc. toţi din Bucureşti, renunţaseră la buletinele de Capitală, cerînd să-şi trăiască restul de viaţă în orăşelul nostru. Dar, cum spuneam, echipa a sucombat şi tîrgul nostru a căzut din nou în monotonie... De unde se formaseră unele asociaţii de microbişti care comentau şutul

65

C-cla 58G3 coala

3frumoaselor fotbaliste, au revenit vechile nuclee ele pensionari aşezaţi în parcul de la debarcader.

— Patru-patru, dublă ! Fuge, bate şi astupă ! Poartă-n casă !...

Evoluţia fotbalului feminin în oraşul nostru a fost cu adevărat meteorică : a captat dintr-o dată atenţiei generală, ca o cometă ce zgîrie cerul cu traiectorii incandescente şi se termină cu un fir de mătase ce se deşiră clin ciorapul primit de o elegantă fotbalistă, peste hotare, odată cu schimbul de fanioane, flori şi insigne. Şi

întocmai ca un cer tern şi neobişnuit de obscur după o asemenea strălucire, oraşul meu a căzut în marasmul său endemic. în schimb, acum nu mai duc? lipsă de specialişti. Doar în zilele cu meciuri, televizoarele şi radiourile sînt oprite şi ei se dau cu capul de aparate ca de un zid al plîngerii, iar printre lacrimile ce picură pe filele de buletin cu viză de schimbare a domiciliului se întrevede, ca un miraj în plină Sa- hara, un zîmbet de Mona Lisa despre care nu se ştie dacă e de milă sau de satisfacţie în exces : este al funcţionarului care a consemnat mutatia.

Sfat ti 1 necuvîntătoar eîor

An: cunoscut un corect versificator care scria fabule, de fapt anecdote populare puse în versuri. Fabulele lui erau mai mult nişte fabuliţe, una mai mică decît alta. Eforturile intelectuale, chiar şi cele
ele întindere mijlocie, îl supuneau privaţiunilor cal- vitiei.

Pe cît erau fabulele lui de mini, pe atît se credea fabulistul de maxi. Chiar mai mare decît Topîr- ceanu – lucru pe care el îl demonstra matematic : Topîrceanu a scris 20 de fabule, iar el 31. Concluzia este fără putinţă de tăgadă : cum ştiut este că 31 este mai mare în valoare absolută decît 20, cu atît versificatorul în cauză este mai mare decît Topîrceanu. Forţa lui satirică era impunătoare, iar pentru a şi-o menţine făcea gimnastică cu greutăţile şi ex- tensorul. Progresele n-au întîrziat să se vadă : a trecut la box, debutul făcîndu-l cu un frate care îndrăznise să scrie şi el nişte fabule. Pentru că fabulele fratelui erau mai bune decît ale lui, l-a exilat foarte bine boxat la propriu şi la figurat, ceeace nu se poate întîmpla decît între fraţi.

Nu cumva să nu fi acceptat ideea geniului fabulistului chel că riscai să te pomeneşti fără pîine, cunoscutul meu avînd şi o astfel de putere extrafabu- listică.

De la el mi-a venit ideea să mă numesc şi eu fabulist. Ca să fiu fabulist nu am nevoie de o decizie specială, e de ajuns să mă numesc eu şi să cer lumii să repete numirea. Ca scriitor realist, aşa cum stă bine oricărui artist român în viaţă, ce mi-am zis ?! De ce să scriu eu fabulele în versuri ? Realitatea arată că nici omul şi nici jivinele care populează fabulele nu vorbesc în versuri în viaţa lor de toate zilele.

Nu m-am apucat bine de lucru că am şi fost asaltat de factorii poştali, care mi-au răsturnat pe cap tolbe pline cu scrisori. Erau scrisori expediate de eroii fabulelor mele,

care de fapt sînt eroii tuturor fabuliştilor. Redau cîte ceva din ele
.

Vulpea îmi scrie că nu mai poate fi simbol pentru machiavelism, în acest sens fiind demult întrecută de un secretar literar. „în ceea ce priveşte – zicea ea – povestea mea cu peştele aruncat din căruţă, domnule fabulist, hai să fim serioşi ! De unde dracu atîta peşte, ca să fie aruncat pe stradă, cînd omul care-l prinde îl duce acasă cu maşina mică ?“

Alta : „Domnule La Fontaine (o mică confuzie), în fabula dumneavoastră „Leul şi restul animalelor[44], rog să luaţi la cunoştinţă că am abdicat de la tron, în favoarea unei dresoare eminente, altfel bună şi la gustarea de dimineaţă[44].

încă una : „Terminaţi, domnilor, cu bazaconia aceea : „Musca la arat[44] ! De cînd cu insecticidele şi mecanizarea agriculturii fabula aceasta este complet anacronică[14].

Sau : „Cercetaţi mai atent cînd şi de ce se fac defrişările[44]. Semnează *Toporul şl Pădurea.*

Şarpele protestează susţinînd că nu este şiret, dovadă că orice pantof are şireturi de textile, şo- pîrla zice că ea nu circulă printre pietre şi tufişuri, ci printre rînduri şi roagă să nu i se mai atribuie trasee eronate.

Lupul m-a impresionat prin scrisoarea sa în care arăta că e pe cale de dispariţie şi noi continuăm să-i punem în sarcină atîtea oi cît nu poate să dea la scădere un contabil de stînă de gradul zero timp de o viaţă.

„De ce mi se spune că sînt urs polar, cînd eu demult am devenit frigider, ducînd o permanentă existenţă în reparaţii în termen de garanţie ?![44] Semnează *Fram.*

„Vă sfătuiesc, domnule fabulist, citesc într-o scrisoare semnată *„Un grup de eroi binevoitori^,* să con-
sultaţi un medic veterinar (nu în scopul revizuirii sănătăţii dumneavoastră, se înţelege) şi veţi vedea că lucrurile nu stau tocmai ca în producţia dumneavoastră literară. Ne-am cam plictisit să ne amuzăm cu aceleaşi nerozii pe care le scorniţi pe seama noastră. De unde aţi scos-o, frate, că iepurele este fricos, că bursucul este rău, că pisica este nu ştiu ce... Cum puteţi să ne stabiliţi nişte caractere pe care nu le avem ?... L-aţi făcut pe greiere mare cîn- tăreţ, dar formaţiile de folck, Jazz, muzică preclasică şi uşoară, de ce nu le vedeţi ? Cum puteţi să faceţi din privighetoare

un simbol al cîntecului vocal, cînd ea însăşi se opreşte din zbor cînd o aude pe Marina Voica ?... Păi să nu se sinucidă biata privighetoare ?... Dacă vrea cineva dintre ai dv. să scrie o fabulă cu spaţiul locativ, îl ia drept simbol pe bietul melc. De ce nu luaţi un funcţionar de 1a spaţiu, sau de la întreprinderea de construire a caselor proprietate personală ?“

„Aveţi, după cît mai cunoaştem şi noi despre scriitori, doi colegi într-ale scrisului : Aurel lozefini şi Alecu Popovicî. Cunoaşteţi şi nostima lor poveste : pentru multele lor păcate, s-a hotărît să fie daţi fiarelor sălbatice ; unul a fost trimis la circ şi celălalt la un teatru de copii/

„În lumea animală de mult se scriu fabule, luîn- du-se simboluri din viaţa oamenilor. Vă sfătuim să renunţaţi la noi şi să vă luaţi şi dv. eroii din viaţa omenească. Dacă nu vă dă mîna, apelaţi la imaginaţie. iar dacă nu sînteţi apt nici pentru aşa ceva poate că veţi binevoi să faceţi efortul de a ne cunoaşte mai bine şi de a da poveştilor populate de noi alte semnificaţii decît pînă acum. Ar fi bine să nu mai abuzaţi de bietele animale (care, potrivit genului li- terar respectiv sînt şi ele tot oameni). Scriind nişte fabule ce au pe oameni ca eroi, poate veţi mai îndrepta şi unele animale căzute pe o pantă greşită“. Cit priveşte umorul, hai să fim cinstiţi : cine, îr afară de autorii respectivi, rîd la lectura fabulelor ?“

Uti băiat iubea o fată

Un băiat iubea o fată ! Nu este nimic extraordinar în situaţia asta, la urma urmei e chiar plăcut pentru anumite vîrste, dar dragostea nu era reciprocă.

Deci băiatul iubea fata, iar fata iubea pietrele preţioase ! Ca să-i fie şi el p? plac, băiatul îi dăruia, de fiecare dată cînd o vedea, cîte o piatră, un safir, un ametist, un diamant, fel de fel do rarităţi minerale. Cînd a socotit că i-a făcut suficiente daruri ca să-şi permită s-o ceară de soţie, băiatul s-a prezentat la ea, i-a făcut o înfocată declaraţie de dragoste şi a rugat-o să-i dea mîna. Fata s-a gîndit că a primit suficiente daruri ca să se poată lipsi de băiat, i-a spus clar că ea nu are nici un sentiment pentru el şi că nici în ruptul capului nu se poate căsători cu cineva pe care nu-l iubeşte.

Auzind acest refuz, la care, pe bună dreptate, nu se

aştepta, pe băiat l-au podidit sudorile. îi şi- roia apa pe frunte, pe spinare, pe obraz, era tot o apă în timp ce se gîndea că pentru această fată a cheltuit o avere ca să-i procure pietrele preţioase ce-i rămîn acum, desigur, ei. (Darurile au fost fă
-cute cu invitaţii de acest soi : „Primeşte, te rog, acest safir care nu te obligă la nimic“.) Cum ar putea să nu-l treacă acum apele !?

Morala : Apa trece, pietrele-i rămîn !

Moment solemn

Dimineaţa, stilourile încep programul la ora şapte şi jumătate. După ce se semnează condica, pînă la ora opt se aranjează hîrtiile şi dosarele pe birou în poziţie de lucru. De la opt la nouă, o peniţă face tălmăcirea viselor, apoi tocurile fac politică sportivă pînă pe la zece. De la zece pînă la zece şi jumătate, de obicei, se cască. O anemică înviorare intervine după această oră cînd se mai iveşte cîte o problemă de rezolvat. Şi atunci este o agitaţie ca şi cînd s-ar pregăti o conferinţă internaţională. Pentru o simplă adresă prin care se confirmă primirea altei adrese, stiloul Pelikan face o zarvă de nede- scris. Cere să se facă linişte, face vreo trei ciorne, mobilizează dactilografele, apoi intră în faza de disperare : nu-l găseşte pe stiloul-şef pentru o semnătură. Pînă la urmă găseşte un Pix care-i semnează „pentru“, apoi se agită din cauză că nu mai are probleme pentru care să se agite. Un telefon cu o simplă comunicare pune un Koh-y-Noor în mişcare prin toate birourile şi aleargă pe scări ca o ve- veriţă, după care se linişteşte şi el. Toate problemele se rezolvă, oricît s-ar trage de timp, pînă la ora 12. Apoi iar se cască. Fiecare se uită la ceas de
două ori pe minut. Pînă la ora 15 timpul trece greu. Mai mult stă decît trece.

Dar, cînd se ia leafa timpul trece mai uşor. Fiecare se duce de cîte cinci ori să se convingă dacă Mont Blanc (primit cadou) a plecat la bancă, de alte cinci ori ca să constate dacă a venit de la bancă, apoi de cîteva ori ca să vadă dacă au început plăţile, după care, stilouri indigene, stilouri de import, pixuri, de 3 lei, pixuri primite ca „atenţii“ colegiale, peniţe, creioane, carioci, indiferent de vîrstă, preţ şi culoare, istovite de aşteptare, iau loc în rînd ca să-şi primească simbria. E o zi care trece mai uşor şi,

desigur, mai plăcut. Partea proastă este că asemenea zile sînt numai două pe lună. în celelalte zile, sculele scrisului de mînă sînt chinuite nemilos de plictis. Un pix de import a devenit periculos. Pînă şi cariocele s-au luat de gînduri. Cum vede un coleg că are de rezolvat două probleme, imediat el se oferă să preia una din ele. Şi asta nu numai o dată. O face permanent. De ce s-o băga el în hîrtiile altora şi nu-şi vede de căscatul lui, nu poate nimeni să înţeleagă. Ce-ar face el dacă un alt pix i-ar lua hîrtia de la gură ?

în biroul de ante-evidenţă s-a ajuns la o subtilă stilizare a căscatului. Fiecare cască într-un stil specific profilului psihologic personal, dar s-a ajuns să se caşte şi în ansamblu. Se cască scandat, se cască la unison, se cască pe mai multe voci. O cariocă are în acest sens nişte merite deosebite. Uneori din biroul de alături, de la ante-evidenţă, se aude prin perete un zgomot ca de motor negresat. Toţi se opresc din căscat şi, cu speranţa că se va isca un nou subiect de discuţie, se întrec care să întrebe mai întîi ce se întâmplă alături, la post-evidenţă. Obiec-tele de scris ştiu precis ce se întîmplă. Apoi se întrec în a răspunde.

— Cei de la post-calcul sforăie.

Aici talentul cariocii de a dirija un cor s-a dovedit inoperant, deoarece în timpul sforăitului toţi colegii habar nu au că se mai află cineva lîngă ei, şi încă cineva care se străduieşte să le modeleze sonorizarea rinolaringologică. Dar ca nu disperă şi perseverează, gîndindu-se că într-o zi o să-i facă să doarmă cu ochii deschişi – ceea ce ar satisface perfect şi dezideratul vegherii asupra secretului hîr- tiilor lor.

Totuşi, ziua lorcea mai grea este aceea în care stiloul şef întocmeşte raportul de activitate. Nu-l întocmeşte singur, ci în colectiv. Iau parte toate ustensilele din schemă. Chiar şi cele stagiare. E o jale, să le vezi cum îşi storc ultimul strop de cerneală ca să încropească nişte faze capabile să umple o pagină de hîrtie. Toate stilourile preferă, în asemenea situaţii, să doarmă sau chiar să facă rost de un certificat medical pentru a sta cîteva zile în re-

paraţie.

— Am găsit ! a strigat într-o zi Pelikanul, care dormea cu ochii deschişi şi cu mintea trează.

— Ce-ai găsit, şefule ?

— Trebuie să facem ceva. Aşa nu mai merge ! Dacă o să continuăm aşa, o să murim de plictiseală şi moartea de plictiseală este mai grea decît moartea prin foc încet.

— Ce-o să facem, şefule ? Cum o să ne omorîm timpul ?

— Să facem şedinţe. Gata, de acum încolo toată lumea în şedinţe ! Aştept propuneri.

Şi propunerile au venit, propuneri care au căpătat repede viaţă practică. S-au făcut şedinţe despre circulaţie, despre stilul de muncă, despre influenţa indicatorilor statistici asupra glandelor endocrine, despre privirea în perspectivă, despre combaterea misticismului, despre preţuirea secundei, despre lupta împotriva poluării atmosferei şi încă fel de fel de şedinţe. Au început să se facă atîtea şedinţe încît pentru bruma de probleme ce aveau de rezolvat bietele scule, nu se mai găsea timp. Solicitanţii au început să fie nemulţumiţi, dar îşi luau o înfăţişare obosită şi se văicăreau :

— N-am putut să rezolvăm problema trasărilor de sarcini. Ieşim clintr-o şedinţă şi intrăm în alta.

Zilele trecute însă un stilou de vază a spus să se mai termine cu atîtea şedinţe. Stiloul şef s-a speriat.

— Să terminăm cu şedinţele ? De ce ? Ştiţi ce înseamnă asta ? Ar trebui ca pentru problemele ce le avem de rezolvat să se păstreze cel mult jumătate din stilourile şi pixurile existente. Mai bine aşa, cu şedinţe ca să avem cu toţii o existenţă asigurată.

Şi astfel peniţa – luată ca simbol pentru un ansamblu de scule de scris, ca şi pentru profesiune (pe cît de goală de conţinut pe atît de onorată) – a izvodit nu numai o meserie recunoscută, ci şi o mentalitate : funcţionarismul, ramificat în zeci şi sute de subdiviziuni. Desfăşurarea şedinţelor, întoc- mirea, îndosarierea şi evidenţa proceselor verbale de şedinţă a revitalizat îndeletnicirea respectivă. Şedinţa a ajuns să nu mai fie un mijloc de comunicare, un prilej de dezbatere sau de confruntare de idei. Faza aceasta a fost depăşită. Şcdinţismul este acum o instituţie şi un principiu de existenţă.

Se anunţă un eveniment. Evenimentul este, în fond, destul de banal, dar este anunţat cu tam-ta- mul evenimentelor epocale :

— Toată lumea la şedinţă !

Stiloul îşi lasă pe „ţ“ fără sedilă, pe „i“ fără punct, toate convorbirile telefonice sînt întrerupte, se renunţă şi la drumul spre W.C. pentru că începe momentul solemn : şedinţa despre... Dar asta nu are importanţă. E deajuns să se numească şedinţă.

— Tovarăşi, înscrieţi-vă la cuvînt ! Cine sparge gheaţa ?

— Eu tovarăşi ! Vreau să vă spun că ceea ce aveam de spus a fost atins de antevorbitorii mei. Eu mă asociez cu ei şi mă aşez jos.

Un banjou fluieră în prag de toamnă

O frizerie este o expoziţie de capete. Şi-a pus cineva întrebarea cîte capete se perindă prin mîi- nile unui frizer ? Dar asta, să zicem, că ar fi o chestiune de statistică. Ceea ce pare mai important este că în timp ce foarfecele cooperativei clănţăne pe la urechea clientului, mintea frizerului pătrunde sau, cel puţin, vrea să pătrundă pe sub cutia craniană căzută pe mîna lui spre dichisire şi hamletice interogaţii, ca : oare ce se petrece în momentul de faţă în interiorul acestui cap ? De pildă, să luăm capul lui Nae Tunsu. Se înţelege că nu-l vom lua în sensul în care lua capetele Alexandru Lăpuş- neanu, noi il vom lua doar, aşa, ca exemplu. Mai întîi trebuie spus că nu numai o coincidenţă cu numele a făcut ca acest client, Nae Tunsu, să fie foarte atent cu podoaba lui capilară, care nu e chiar o podoabă, dar, de obicei, aşa se zice. Cert este că Nae Tunsu nu e chel, ceea ce determină pentru frizeri plăcerea de a-l tunde din cînd în cînd şi anume cam o dată şi jumătate pe trimestru, adică o dată în plin trimestru, cînd Nae Tunsu ştie precis ce să pretindă lucrătorului în funcţie de certitudinile vremii, iar o dată între trimestre, cînd de pe urma operaţiei igienistului profită două anotimpuri. Şi dacă se menţionează că acţiunea întîmplării următoare se consumă între două trimestre, cînd vara s-a terminat şi toamna încă n-a început, rămîne de subliniat că Nae Tunsu a intrat într-un salon specializat chiar într-un moment de acalmie. Un frizer lăsase banjoul să se odihnească, un coleg de-al lui citea în ziar „mica publicitate^, iar în perete un aparat de radio dădea prognoza. Un alt lucrător îl lua în primire pe

Nae, aşezîndu-l pe scaunul, în glumă numit, de tortură.

— Cum vă tundem ?

Meteorologul din aparat îşi debitează descoperirile : „Pentru luna ce urmează institutul meteorologic comunică[11]...

Alt client care n-ar fi ştiut să precizeze un răspuns la întrebarea lucrătorului ar fi cerut să fie tuns în timp ce stătea agăţat de tavan cu picioarele în sus, dar Nae Tunsu, trăgînd cu urechea la prognoză, spuse :

— Aşteaptă puţin... dar nu sta aşa cu foarfecele ca şi cînd ai vrea să mă decapitezi !...

Meteorologul : „Timpul se menţine călduros, temperatura este staţionară[14]...

— Tunde-mă scurt !

— Meteorologul !... „cer senin”...

Nae întăreşte comanda : „Chiar foarte scurt”.

Lucrătorul se sperie de „gazonul[44] peste care a dat în timp ce aparatul informează : „Averse de ploaie persistentă[11]...

Nae Tunsu sare alarmat : Stai ! Nu mai tunde.

Meteorologul continuă : ...”se semnalează doar în nordul Transilvaniei[14].

Nae se gîndi că trebuie să evite delegaţiile în Maramureş !

— „în Bucovina averse locale de ploaie[44]... continuă buletinul meteorologic.

— V-aţi hotărît cum să vă tundem ? – întreabă lucrătorul.

— Tunde mai departe. Pînă acum e bine.

„Pe litoral este cald, iar temperatura apei este în creştere. Soare puternic[14]... – zice aparatul.

— Scurt, omule, nu ţi-am spus să mă tunzi mai scurt ? ! Nu auzi ce e la mare ? Eu plec în concediu la Eforie...

— V-am servit pe-o parte ; sînteţi ca o plajă... fără iarbă. Acum întoarceţi-vă, să vă fac şi pe partea asta...

Radioul : „Dar în a doua decadă a lunii, se pare, că toamna va intra în firescul ei. îşi va face debutul cu ploi[44]...

— Nu te adînci cu foarfecele, taie aşa mai mult în aer...

doar vîrfurile...

Cînd auzi că vor fi „ploi reci şi vînturi[44], Nae îşi aduse aminte că şi-a pierdut fularul !

— Aţi spus ceva ?

— Da, am spus ca la ceafă să mă lăsaţi aşa.

— Atunci... să trăiţi şi să vă fie de bine !

— Ce e asta : pe stingă m-ai tuns prea scurt...

— Tunsoare de vară, să trăiţi !

— Pe dreapta... pe dreapta să zicem că e bine, e plin, aşa cum ţi-am cerut.

— Ca pentru toamnă, să trăiţi. în felul ăsta împăcăm ambele anotimpuri.

— Şi pe ceafă ? Ce este cu coama asta ? Ce, sînt Eminescu ? Eu sînt om serios, dom'le!

— O prevedere mai de perspectivă, să trăiţi ! Ca pentru iarnă ; o să înlocuiască fularul. în cazul că va fi soare, vă expuneţi cu partea stingă, iar în caz de invers... Niciodată nu poţi şti la ce să te aştepţi de la meteorologi. Am auzit că în nu ştiu ce ţară au luat premiu pentru fantezie...

— Acum ce-o să fac eu cu capul ăsta ?

— Părerea mea e să-l menţineţi pe umeri. Să trăiţi şi mai poftiţi pe la noi ! Săptămîna viitoare lucrez în schimbul de după-amiază... Dimineaţa repet pentru concursul de cîntece de ciobănie.

Banjoul începu să cînte o melodie de fluier hoinar.

Anunţ

Tanti Eglantina şi-a cărat bătrîneţele, pe picioarele ei butucănite de reumatism, pînă la mine acasă. Semn că e vorba de ceva ieşit din comun.

— Se-mplineşte anul de cînd a murit unchiu-tău Niţă. Aş vrea să dau un anunţ la ziar, că dacă eu nu mă îngrijesc, fetele lui habar n-au. Ştiu că tu eşti la redacţie...

— Bine, tanti Eglantina, dă anunţul încoa, să-l depun eu.

—- Păi... ziceam să-l compui tu, că oricum, eşti mai meşter ca mine... Tu scrii şi nuvele...

— Da, scriu nuvele umoristice.

— Da ? Eu nu ţiu minte... Aşa că poţi să scrii şi ceva trist.

Tanti Eglantina vrea să evidenţiez faptul că ea şi nu fetele unchiului Niţă a dat anunţul. Am pus mina pe stilou

să scriu. De la prima literă aşternută pe hîrtie, tanti Eglantina găsi necesar să mă informeze :

— Dar vezi şi tu cum scrii, să mă coste mai puţin, că doar eu plătesc, fetele lui nici nu se sinchisesc că se-mplineşte anul...

Ii citesc mătuşii tot ce am scris :

— „Eglantina Nicolae, soţie, anunţă împlinirea unui an de la moartea soţului ei Nită Nicolae^...

Tanti Eglantina se uită pe hîrtia pe care am scris.

Ce dracu îl faci pe „E“ ca pe „M“. Zici că ai scris şi cărţi. Ia să te uiţi şi-acolo, este „E“ sau „M“ ?

— în ziar apare „e“ de tipar.

— Da ?

— Da !

— Bine, atunci mai citeşte o dată.

Tanti Eglantina se revărsă în fotoliu, îşi aranjă ochelarii la ochi şi se pregăti să asculte anunţul în lectura autorului. La prima lectură ea a avut în vedere caligrafia, acum era atentă la stil. O văzui însă decepţionată.

— Eu ziceam să fie ceva mai drăguţ, mai simţit... că ştii cît ţinea la tine.

— Ceva „mai simţit“ înseamnă bani mai mulţi.

— Dă-i ciracii de bani. Nu vreau să zică fetele lui că n-am fost în stare să dau şi eu un anunţ ca lumea...

Am refăcut anunţul şi l-am citit cu voce „mai simţită^ : „Eglantina Nicolae, soţie, adînc îndurerată, anunţă că s-a împlinit un an de la moartea celui care a iubit-o şi“...

— Nu, nu aşa. Mai mult l-am iubit eu pe el, de- cît el pe mine. Că doar ştii cît am suferit cînd se încurcase cu a oglindarului.

Rectific : ...”de la moartea iubitului ei soţ Niţă Nicolae.

— Parcă e mai bine acum – zice tanti Eglantina – dar trebuie să scrii că parastasul are loc în ziua de zece aprilie ora 10 la Cimitirul Ghencea.

Am adăugat, după dorinţa mătuşei, încă o frază.

— Auzi, n-ar fi bine să-l anunţăm că am reparat casa şi gardul ?

— Pe cine să anunţăm ?

— Pe unchiu-tău.

— Tanti, eu nu fac spiritism.

— Să-ţi fie ruşine, el e mort şi ţie îţi arde de glume. Şi ştii doar cît ţinea la tine...

— Tanti, bine, scriu şi asta, dar crezi că o să citească

acolo ?

— Să dai anunţul la ziarul ăla la care era el abonat.

— Sînt zeci de ani de cînd nu mai apare „Uni- versuP. Chiar dacă n-ar fi aşa, abonamentul a încetat demult...

— Să citească prietenii lui, deşi fără el, eu am reparat acoperişul, că dacă era după fetele lui mă ploua în casă... Şi dacă o să plece vreunul din prietenii lui...

— Unde să plece ?

— „Dincolo^, la unchi-tău. Dacă ar pleca vreunul mai curînd şi n-o uita, îi spune. Am auzit că vecinul Marinache se simte cam prost. Da, dar dacă nu s-or găsi ? Prin atîta mulţime !...

— Nu fi move !... îţi arde de glume. Mai bine fă-ţi semnul crucii şi zi „Doamne, iartă-mă“. Mă mir că mai pun mîna pe cărţi de-ale tale.

— Ce mai scriu ?

— Scrie aşa : „Rugaţi-vă pentru el !“

Am scris „rugaţi-vă pentru el“ şi am citit totul.

— Auzi, fetele sînt cam move, dar nepoţii n-au nici o vină. Numeşte-i şi pe ăia mici că doar ştii cît ţinea la ei.

— Deci Eglantina Nicolae, soţie adînc îndurerată, lonuţ, Vicenţiu, Viviana...

— Dar cum ăştia nu sînt îndureraţi ? Chiar nepoţii lui să...

— Viviana nici nu l-a cunoscut, s-a născut după moartea lui.

— Nu contează. Toată familia este îndurerată.

— Atunci scriu „familia adînc îndurerată^...

— Nu, că aici intră şi fetele lui, iar ele nu se sin- chisesc... Apropo, aş vrea să mai scrii că taxa de moştenire a fost plătită la notariat în întregime, au dat şi ele...

— Asta pentru ce mai trebuie scris ?

— Pentru liniştea lui...

— Crezi că-şi face probleme ? Dar poate-l rugăm pe vecinul Marinache... Am auzit că e pe ducă. Se duce cam des la policlinică.

— Neruşinatule ! Unchi-tău e mort şi ţie-ţi arde de glume... Ia citeşte totul din nou !

Am citit textul, în timp ce tanti Eglantina cîntă- rea fiecare cuvînt.

— Auzi, ştii la ce mă gîndcsc ?

— Nu, clar bănuiesc. Mai ai să-i spui ceva lui un- chiu ?

— Nu fi move ! Scrie-le şi pe ele ! Zic ele că le sînt mamă vitregă, clar le pun şi pe ele, că sînt fetele lui...

— Deci „Eglantina, soţie adine îndurerată^...

— Scrie profund îndurerată. E mai literar.

— ...”profund îndurerată, Maria Văraru şi Ioana Stratulat fiice aclînc îndurerate...

— Nu, la ele nu scrie „adînc îndurerate^

— Atunci cum ? „Cu bucurie în suflet, anunţă“...

— Eşti un nepot infam şi move... Doamne, iar- tă-l ! Scrie numai „îndurerate^, fără „adînc“. Auzi, cît este un cuvînt ?

— Trei lei.

— Deci 12 lei pentru numele lor !... Crezi că or să se simtă ?... Dar lasă că plătesc eu tot, ca să le dau peste nas.

— Hai să terminăm anunţul, tanti !

— Iţi pare rău de ele ? Mă mir, că doar îţi vin verişoare vitrege. Să nu uit, să-i spui că Ionuţ şi-a îndreptat notele la matematică şi a fost selecţionat pentru Olimpiada de cîntece şcolare. De l-ar vedea cum cîntă „N-am o scară de mătase<c...

Am scris şi am citit tot ce am scris.

— Dar de ce n-ai scris unde va avea loc parastasul ?

— Am scris Ghencea.

— Acolo e slujba, dar masa e acasă.

— Atunci zic... „Masa va fi servită^...

— Nu aşa, că nu e nuntă, e parastas.

— Deci „masa comemorativă^...

— Nu se obişnuieşte aşa...

— Atunci zicem „petrecerea va avea loc“ că aşa se obişnuieşte...

— Nu fi move ! şi citeşte totul de la capăt.

în ziua parastasului a apărut şi anunţul : „Eglan- tina Nicolae, soţie profund îndurerată, fiicele Maria Văraru şi Ioana Stratulat îndurerate, nepoţii Ionuţ, participant la Olimpiada şcolară, Vicenţiu şi Viviana nou născută, îndureraţi în raport cu vîrsta aduc la cunoştinţă după plata integrală a taxei de moştenire că s-a împlinit un an de la moartea unchiului lor, tată bun şi mai ales soţ, Niţă Nicolae. Celebrarea parastasului se va consuma defalcat : slujba la Cimitirul Ghencea, iar petrecerea la domiciliul din str. Abisului 214, unde între timp a fost reparată toată casa şi gardul. Rugaţi-vă pentru el“.

Prietenii unchiului Niţă nu urmăresc rubrica de decese, deoarece nu sînt de rangul celor ce-şi anunţă dispariţia în ziar cu 3 lei cuvîntul. Dar de data aceasta, preveniţi de tanti Eglantina au luat ziarul la parastasul care a avut loc în casa renovată.

— Auzi, madam Nicolae, cine ţi-a scris anunţul ?

— Nepotu-meu, ăla care lucrează la redacţie. Vai de scrisul lui ! Nici un anunţ nu e în stare să scrie...

Ora închiderii

În apartamentul elegant, expresie a vieţii moderne, soţul şi soţia intrară amîndoi odată, vorbind în timp ce se dezbrăcau de raglane. Căzură obosiţi în cîte un fotoliu.

— Azi cum a fost ? întrebă el.

— Zi proastă : doar 325, răspunse ea cu o vizibilă nemulţumire, pentru ca apoi să explice : A învăţat lumea preţurile. Dar la tine ?

— Ceva mai mult. Cinci sute. M-a călcat „obştes- cul“, că altfel...

— Ei, ce vrei, eşti mai cu experienţă. Dă banii, să completăm pentru...

El tresări speriat de eventualele intenţii de noi investiţii ale soţiei. El vrea să păstreze banii.

— Pentru ce ? Nu ne luăm nimic ! Avem de toate, casă avem şi-ncă ce casă !... Vilă care se întoarce după soare !... Mobilă „stil“ Louis de toate numerele avem !. Chiar şi ceva opere de artă... La ce ne-or folosi nu ştiu, dar dacă tu zici că aşa cere viaţa modernă...

— Mondenă, nu modernă !

— Mă rog, tot un moft este. Avem haine să nu ne mai cumpărăm zece ani de acum înainte. Maşină mică avem !...

— Părerea mea e că ar fi mai sănătos să strîn- gem banii chită, să avem bani lichizi.

— Ţi-am spus să nu mai zici „bani lichizi“ ! O să zică lumea că sînt făcuţi din lichide, că slavă Domnului, cei cu „renumitele vinuri de Ştefăneşti[u]...

— De Ştefănescu ! – corectă el de data asta.

— Mă rog, din podgoriile de pe Podul Grant... Banii noştri sînt făcuţi din sudoare...

— Auzi, hai să nu mai vorbim... că sudoarea nu a fost a noastră...

w – Şi ce contează a cui a fost sudoarea ? A noastră, a altora... tot sudoare e
!

— Dc-ar avea lucrurile astea ale noastre gură să vorbească !...

— Ce-ţi veni acum ?... Lasă-le aşa mute, cum le-a făcut fabrica !

Se lăsară amîncloi pe moliciunea fotoliului cuceriţi de senzaţia de tihnă şi de somn.

— Auzi, spuse el, crezi că s-ar interpreta nu ştiu cum dacă m-ai scoate şi pe mine la un local în seara asta... Am ţine în frapieră bere de 4,50 şi am bea şi noi un păhărel de şampanie... Trebuie să udăm maşina băiatului. Un pic de relaxare n-ar strica... Cu atîtea acumulări cantitative am putea face – doamne fereşte – un salt spre astenie...

— N-ar fi rea ideea, dar sunt obosit ca un tăietor de lemne...

Cînd aţipiră se porni soneria. Ea se duse să deschidă. Intră un bărbat pe care soţul îl primi protocolar.

•— Bună seara !...

— Bună seara ! Luaţi loc şi mărturisiţi-vă. Sper că aţi venit cu banii la dv, nu ?

— Am venit să-mi iau fotoliul. Cred că e acela pe care staţi dv. doamnă.

— Ce vreţi să spuneţi ?

— O să înţelegeţi. Cînd lucraţi la BBRD...

— Oho, dar asta e de mult...

— Ei, atunci de mult, v-am dat două mii cinci sute de lei ca să-mi obţineţi o aprobare... Acum am aflat că n-aţi făcut decît s-o treceţi prin registratură, că de fapt, ceream ceva legal. Cu acei două mii cinci sute aţi cumpărat acest fotoliu. Acum am venit să mi-l iau, că e din banii mei. Văd că l-aţi păstrat în bună stare. Vă mulţumesc.

Noul venit nu glumea. începu să mute fotoliul din loc
.— Ce-o să se bucure nevastă-mea !

Stăpînul casei se uită către soţie.

— Păi dacă or să facă toţi aşa, noi cu ce mai ră- mînem ?

— Bate-te peste gură.

Vru să-şi asculte nevasta, dar din principiu nu este adeptul ritualurilor.

— Cu ce e mai eficient dacă mă bat peste gură ?

Auziră din nou soneria iar soţii rămaseră înmărmuriţi. Intră o doamnă urmată de cîţiva oameni de ajutor. Nu dădu nici o atenţie stăpînilor casei şi doar arătă ajutoarelor mobila dintr-un dormitor.

— Ce este ? – o întrebă soţia timid.

— Bună seara, adăugă şi soţul cu o politeţe tot atît de timidă, vrînd de fapt să intre în vorbă.

— Pentru mine, cel puţin, e foarte bună, preciză cea care descinsese în casa lor pe nepoftite. Am venit să-mi iau dormitorul şi plec. Sper să-mi iertaţi deranjul, e o oră nu tocmai potrivită, dar, ştiţi, soţul meu tocmai acum mi-a spus cît la costat ca să fie pus pe lista de priorităţi pentru maşina pe care am cumpărat-o. Exact atît l-a costat; cît dormitorul ăsta.

Cînd se auzi din nou soneria, soţia intră în panică. Un semnal de sonerie nu vine niciodată singur. De data asta aduse un copil care, cum intră, se şi repezi la un minicalculator ce se afla pe un birou.

— Gata, am rezolvat cu extragerea rădăcinei pătrate ! Tot ziceam eu să strîng la puşculiţă bani pentru un minicalculator, dar dacă tata a depus banii aici, nu mai e nevoie să-mi fac eu capul pătrat...

— Puştiule, nu e frumos să pui mîna ! – spuse pe un ton părintesc şi profund pedagogic titularul frumos-mobilatului domiciliu.

— „Nu e frumos să pui mîna" ! Am să ţiu minte ! Oricum, vă mulţumesc ; calculatorul e în bună stare

!— Şi eu vă mulţumesc, era să uit – interveni doamna cu dormitorul. Şi vă felicit : aveţi gust ! Aţi procurat dormitorul exact pe gustul meu.

— Iar fotoliul pe gustul meu, adăugă primul intrat. E fotoliu-pat. Rezolv cazarea cînd am musafiri.

Dar soneria reîncepu să ţîrîie prea des. Intrară alţi vizitatori care fără nici o vorbă voiră să le golească locuinţa.

— Ce faceţi, oameni buni, ne jefuiţi ? Strig după ajutor... – ameninţă „amfitrioana[11].

— Taci, nu striga, s-ar putea chiar să vină cineva, îi atrase soţul atenţia în şoaptă.

— Poftiţi, vă rog 25 lei restul. De la mine n-aţi luat decît cinci sute şi lustra aţi plătit-o cu 525 – spuse un bărbat, în timp ce o femeie puse mîna pe un magnetofon.

— Ce o să se bucure fiică-mea !... O să înregistreze

cursurile la facultate... ştiţi, ea urmează matematica...

Dar cei deposedaţi voiau să cadă la o înţelegere, să tranşeze... iar pentru asta trebuia să se tragă de timp.

— Apropo, doamnă, cum e meseria asta ? întrebă ea. Lui frate-meu i se năzărise să dea la matematică...

— Matematică ? ! Tare frumoasă !... Frate-meu trăieşte din matematică.

— Nu de asta întreb ? E bănoasă ?

— îi ajunge... Şi nouă la fel. După cum vedeţi, ne mai rămîne să dăm şi bacşişuri.

— Cred că am făcut bine că nu l-am lăsat să urmeze matematica.

— Şi ce a urmat ?

— La sfatul meu, s-a făcut distribuitor la ara- gaze.

— Dai' asta nu e o meserie.

— Dar ce meserie poate să-i dea cinci sute de lei pe zi ?

— E aşa de bine plătită funcţia asta ?

— Nu atît de bine plătită, cit de bine cumpărată.

— Dar nu numai banii contează în viaţă.

— Exact aşa spune şi soţul meu care a citit pe clasici ; nu contează banii, ci numărul lor !

— Serios, aşa spune acum ? – zise un proaspăt sosit în timp ce se lupta cu un recamie.

O femeie care nu dădea nici o atenţie gazdelor, se adresă soţului în timp ce amîndoi dislocau un televizor.

— Ai făcut bine socoteala ? Să nu-i înşelăm pe oameni, să nu luăm ce nu e al nostru...

— Făcut pînă la ultimul centimetru de cablu !

Copilul se apucase între timp să calculeze la mi-nicalculator. După ce descoperi o pereche de patine cu rotile, se adînci în calcul.

— Uite că mie îmi ies din calcul şi acuarelele. Am răscolit peste tot şi nu-s de găsit... Aaa, banii de acuarele sînt la nenea de la telefoane, că ne-a schimbat aparatul zilele trecute...

Dar totul are şi un sfîrşit : musafirii nepoftiţi plecară ducînd fiecare cîte ceva.

— Şi noi cu ce rămînem ?! – se întrebă stăpî- nul casei.

1

— Cu ce aţi făcut din munca voastră ! – auzi un răspuns.

Cînd rămaseră singuri, ea se revoltă pînă la stadiul

lovirii cu piciorul în duşumea.

— Om eşti tu ? Nici măcar nu te-ai opus.

Dar deodată se auzi o voce stranie, cu accent persan şi cu modulări catifelate.

— Au, au, nu da aşa că mă fac scamă !

— Ce e, cine a vorbit ? întrebă ea speriată.

— Eu am vorbit : covorul ! Şi nu mă mai căleaţi aşa în picioare şi, mai ales, nu mă distrugeţi ! Căleaţi în picioare banii lui Cristescu, ştiţi voi care... ăla care a intrat în facultate că ştia carte şi voi i-aţi spus că a intrat că aţi intervenit voi... Trebuie să vină şi el să-şi ia ce e al lui...

— Ah, doamne, îmi vine să mă dau cu capul de pereţi... – începu el să se vaiete căzînd în genunchi ca pentru rugăciune.

Dar o altă voce stranie interveni cu o duritate de beton.

— Cum o să te dai cu capul de pereţi ? Ce sînt pereţii tăi ?

Şi imediat le apărură zidurile apartamentului cu inscripţii de felul acestora : „Peretele lui Vasile”, „Tencuiala din banii lui Georgescu”, „Colţul lui Ta- che”, „Parchetul lui Stanciu”. Ca să se arate că dorinţa lui n-a fost neglijată, apăru şi un perete pe care stătea scris : „Loc de dat cu capul[11]. Parcă era un perete al procuraturii locale. Li se păru că au ajuns prea repede la procuratură. Poate că au zburat. Dar îşi aduseră aminte că, trecînd prin curte şi-au văzut maşina cu mai multe etichete : „Roată din suprapreţ”, „Motor din lichide”, „Parbriz cu lipsă la gramaj”, iar pe maşina fiului lor era scris cu litere mari şi în culori vii : „Maşină făcută pe litoral din spuma mării”... Îşi dădură seama că la mijloc este o fantasmagorie. Chiar dacă tot ce vedeau arăta o realitate, lucrurile nu li se puteau înfăţişa sub forma asta nemaiîntîlnită în realitate. Aşa ca se deşteptară amîndoi din somnul care-i ţintuise pe fotolii. Cînd văzură că în casă nimic nu se mişcase de la loc, se liniştiră.

— Ce vis !

— Teribil ! Şi eu am avut unul. Am adormit în fotoliu...

— La mine se făcea că am plecat la un restaurant de lux, cu şampanie, cu icre negre. Şi eu strigam să m-audă vecinii. „Ţal“... Iar ţalul eram chiar eu. Adică eu mă chemam pe mine.

— Şi ce nu-i bine în asta ? La mine a fost mai tragic. Se

făcea că ne invadaseră casa.

— Nu e bine, sigur că nu e bine – spuse soţul, dar se făcea că am nimerit la ora închiderii.

Şi soţul bătu în lemn.

Efortul ritmat

Mai mulţi locatari (bărbaţi, femei şi un copil) se află în faţa unui bloc, iar între toţi se agită un bărbat ce vrea să pară mobilizator.

— Tovarăşi locatari ! Ne-am strîns aici ca să vă vorbesc despre ceea ce poate însemna o groapă neastupată.

Bărbatul mobilizator se porneşte :

— O groapă constituie un adevărat pericol pentru viaţa copiilor noştri – că nu dă în gropi cine trebuie să dea, ci dau chiar copiii noştri... Nu mai spun că ea acumulează fel de fel de gunoaie, care constituie un alt pericol pentru viaţa noastră antiseptică. Aş vrea acum să vă dezvolt...

Soţia acestui bărbat mobilizator face un apel disperat la cei prezenţi :

— Nu-l lăsaţi să continue, că ne asasinează !

—• Lasă omul în pace, să spună ce are de spus ! – o pune la punct un bărbat binevoitor.

— E bărbatu-meu şi ştiu de ce e în stare. Dacă-l chemaţi de Revelion şi ţine un toast, vă scapă de toţi musafirii.

Un alt bărbat caută o soluţie :

— Măi vecine, ia-o mata pe scurtătură şi spune clar de ce ne-ai adunat şi ce vrei de la noi ?

— Sigur că da, frate ! Mă ţine aici şi mie mi se arde plăcinta în cuptor, – strigă o bună şi grijulie gospodină.

— Daţi-mi voie, doar să vă vorbesc despre sentimentul datoriei împlinite, legat de întîmpinarea Anului nou...

— Acum ţi-ai găsit, vecine ? ! Sau îţi e că vine Anul nou şi nu te găseşte vorbind ?

— Dacă nu spui clar de ce ne-ai adunat, eu plec. Dar bărbatul mobilizator e pornit pe fapte mari : – Că de-aia zic şi eu, odată cu... Nu !... Odată cu familia mea... că trebuie să astupăm groapa asta din spatele blocului, fiin’că vine Anul nou şi noi...

— Păi nu puteai să spui aşa de la început ?

— Pînă acum era astupată !

— Da, dar daţi-mi voie să vă arăt importanţa a-coperirii acestei gropi !

— O ştim : să nu dea copii în ea... şi nici musafirii care

vin la noi de Revelion şi... nici gunoaiele şi microbii... -

Toţi :

— Ştim... ştim... ştim !

— Nu mă întrerupeţi că nici eu nu v-am întrerupt cînd aţi vorbit.

Soţia îşi revendică dreptatea :

— Eu v-am prevenit! N-aţi vrut să mă ascultaţi...

— Mai bine hai la treabă şi gata ! într-o jumătate de oră terminăm.

Intervine, în fine, copilul cu o găletuşă şi lopă- ţică :

— Ajut şi eu ! Că şi eu sînt om !

— O să terminăm acum treaba în 25 de minute – face observaţia o femeie.

— O s-o terminăm chiar în zece minute dacă sîntem organizaţi, lămureşte bărbatul mobilizator.

— Bine, bine, organizează-ne dumneata, văd că asta vrei.

— Să ştiţi că la asta se pricepe ! explică soţia. Eu îl cunosc, fiindcă sînt soţia lui de 15 ani. La întreprinderea lui el organizează brigada artistică, nunţile colegilor, serile distractive, reuniunile...

— îmi închipui cît de distractive pot să fie reuniunile alea.

— Să ştiţi că sînt, că organizează şi înmormîn- tări, comemorări...

Mobilizatorul n-aude, nu vede :

— Deci... vom proceda astfel, fiecare cu cîte o casma în mînă...

— Eu n-am casma.

— E bună şi lopata.

— Cu făraşul pot să lucrez ?

— Fiecare cu ce are !

— Eu am un cleşte de cuie, poate să tină loc de ?...

— Orientaţi-vă ! Aşadar, fiecare cu ce are. Cine n-are îşi imaginează că are. Dar asta rămîne între noi.

— O să fie foarte uşor !

— Desigur ! Uşor şi plăcut, zice mobilizatorul. Munca este o plăcere, aşa cum a zis şi...

— Lasă asta ! Mai departe

.— Să nu uităm că munca este raţiunea existenţei noastre...

— Dar nici om care să moară din cauza şederii n-am văzut – şopti pe un ton demobilizator un sceptic strecurat

aci nu se ştie cum.

—• Toţi vom lucra într-un efort colectiv şi la un înalt grad de entuziasm – reia peroraţia bărbatul mobilizator. Ca să arătăm această bucurie, noi, în frunte cu mine, vom astupa groapa în ritmul cunoscutului şi mobilizatorului „Hei-rup“. La „hei“, se înfige casmaua în pămînt, iar la „rup“ se aruncă pămîntul în groapă. Deci să recapitulăm!

— Hai să-ncepem, nu mai recapitulăm nimic!

— începem la comanda mea de unu – doi – trei. Deci, unu...

— Fă economie de energie : treci direct la trei !

— Deci... trei.

Nimeni nu lucrează, dar toţi fac mişcări ritmice :

—• Hei-rup, Hei-rup, Hei-rup...

La timpii de azvîrlire a pămîntului în groapă, mobilizatorul propuse :

— Luăm o mică pauză ca să ne ştergem transpiraţia.

Cei prezenţi îşi şterg transpiraţia, fiecare transpiraţia altuia, din lipsă de transpiraţie proprie.

— Greu ! Greu !

— Muncă de săpător, ce vrei ?!

— Parcă e piatră, nu pămînt!

— Da, nu se urneşte de fel din loc.

— Mie mi se arde plăcinta în cuptor !

— Pauza s-a terminat! Reîncepem !

Toţi se regrupează şi repetă :

— Hei-rup, hei-rup, hei-rup etc.

Separat, mobilizatorul dă îndemnuri particulare :

C-da 5868 coala

4— Hai, puştiule, mai cu viaţă şi fii în ritm cu noi : la „hei“ înfigi lopăţica, la „rup“ arunci pă- mîntul !

— La joacă nu te-ntrece nimeni !

Copilul, singurul care lucrează, ascultă supus şi aruncă pămîntul în şanţ cu lopăţica lui „de jucărie^.

Bărbatul mobilizator se apropie de el şi vede o grămăjoară de pămînt, cam cît o pălărie, pe fundul şanţului.

— Pentru astăzi ajunge. Mîine, la aceeaşi oră, vom continua munca în acelaşi entuziasm susţinut.

Locatarii pleacă, ştergîndu-şi fruntea de transpiraţie şi văitîndu-se că e greu. Copilul îl şterge de transpiraţie pe bărbatul mobilizator.

Ghinionist

N-am pomenit om ca Sandi. Barnea l-a accidentat, i-a rupt piciorul, trecînd peste el cu maşina şi, de atunci, în loc să aibă grijă Barnea de Sandi, victima veghează asupra vieţii vinovatului. Sandi trece în fiecare zi pe la Barnea şi-l întreabă de sănătate. Asta nu din complezenţă, ci se vede cît de colo că manifestă un sincer şi viu interes pentru viaţa şi sănătatea celui care l-a schilodit.

— Tovarăşe Barnea, vă văd puţin indispus, chiar răcit dacă nu mă-nşel... N-ar fi bine să luăm temperatura ?...

— Nici o grijă, tovarăşe Sandi, nu e nimic serios. O simplă răceală.

— N-ar fi bine să mergeţi la policlinică, tovarăşe Barnea ? Vă însoţesc...

— Vai, tovarăşe Sandi, pentru atîta lucru să merg la policlinică ? O să rîdă medicul de mine !

M-am lămurit într-o zi de unde i se trage lui Barnea atenţia cu care este înconjurat.

În ultimii doi ani a comis mai multe delicte (de circulaţie, comerţ fără autorizaţie, insulte de persoane aflate în timpul serviciului) – toate aducîn- du-i amenzi în valoare de 10 000 lei. Pentru că nu voia ca amenzile să-i aducă alte complicaţii, s-a a- pucat să le plătească. Le-a achitat tocmai în momentul cînd Statul a dat o amnistie.

Era actor pe o scenă bucureşteană şi juca, prin alternanţă, în două spectacole. De fiecare dată cînd intra în scenă, apărea cu replica din celălalt spectacol. Aceasta o dată, de două ori, de trei ori, de „n“ ori, pînă ce direcţia i-a desfăcut contractul de muncă. Apoi a avut un accident. Un timp a dus-o cam prost neavînd nici măcar un ajutor social, din cauză că atunci cînd a avut accidentul nu lucra nicăieri, dar într-o zi a găsit un loc de figurant într-o piesă, unde un personaj era şchiop. Spectacolul a fost o „că- dere“, aşa că după trei reprezentaţii, spectacolul a fost scos de pe afiş. Apoi i s-a dus vestea de ghinionist, şi cum teatraliştii sînt foarte superstiţioşi, nici un teatru nu i-a mai solicitat colaborarea.

Intre timp, s-a terminat procesul cu cel care-l accidentase şi acesta a fost obligat de lege să-i plătească o pensie, deoarece, rămînînd şchiop, nu-şi mai putea cîştiga pîinea de pe urma meseriei sale de actor.

— Tot răul e spre bine, – îşi zicea el o dată pe lună, cînd poştaşul îi bătea în poartă să-i aduc
ă
l

pensia, reţinută pe ştat din salariul celui care produsese accidentul. Nu era o pensie mare, dar, oricum, nu era de lepădat. Din cîştig puţin nimeni nu moare ! Ca om care stă acasă n-ar trebui să mai aibă vreo pretenţie.

Cel căruia i se reţinea suma, dimpotrivă, zicea că-l cam deranjează reţinerea, dar Sandi i-a demonstrat intr-o zi că ar trebui să-i fie recunoscător pentru că s-a nimerit să-l accidenteze pe el – Sandi – care nu are copii, nu nevastă, nu părinţi, adică n-are pe nimeni de întreţinut. Dacă ar fi avut pe cineva în grijă, reţinerea ar fi fost şi mai mare. Inginerul s-a resemnat, a mulţumit lui Sandi că n-are pe nimeni de întreţinut şi a continuat să plătească lunar vătămarea lui Sandi, de la un timp chiar cu o oarecare bucurie că plăteşte atît şi nu mai mult.

Aşa s-a ajuns la o dublă fericire : a lui Sandi că primeşte lunar nişte bani şi a inginerului că plăteşte numai atît. Dar, nu se putea ca Sandi să nu aibă un nou ghinion : inginerul a făcut într-o zi un infarct şi a murit. Sandi a ajuns la disperare. Repede, a trebuit să găsească o nouă soluţie pentru existenţa sa. Şi-a zis că tot un accident este mai rentabil. A umblat mai întîi după om. A pus ochii pe Barnea, om cu maşină şi apartament, ambele proprietăţi personale, cu bani la C.E.C. alţi bani la ciorap, nu întreţinea pe nimeni, nu e căsătorit. Deci e foarte indicat ca să producă un accident. Sandi se va potrivi cu degetele de la picioare sub roţile maşinii lui Barnea, se va deschide şi rana veche, el va susţine că rana veche provine din noul accident, iar justiţia îl va obliga pe Barnea să-i plătească întreţinerea pentru restul vieţii, aşa cum i-ar fi plătit-o inginerul dacă n-ar fi murit.

Sandi a pregătit cu multă minuţiozitate, condiţiile prielnice pentru săvîrşirea accidentului şi într-o zi s-a întîmplat şi accidentul. De aici : spital, certificate medicale şi... proces. Mai înainte de proces, Barnea i-a zis lui Sandi :

— Tovarăşe, eu sînt un om ghinionist...

— Şi eu sînt la fel, tovarăşe Barnea.

— Dar nu ca mine. Uite ce zic eu...

— Ce ziceţi, tovarăşe Barnea ?

— Zic mersi că a fost numai atît. Puteam să ţe omor, şi aş fi intrat în puşcărie, plus că aş fi avut o viaţă de om pe conştiinţă. De aceea, m-am hotărît să-ţi plătesc tot ce va zice legea, nu mă opun, nici avocat nu-mi iau. Eu am o leafă bună, am tot ce-mi trebuie, aşa că o mie de lei în minus, pe lună, la mine nu se simte. Şi apoi, am să-ţi dau şi maşina. N-o mai ţin, tovarăşe Sandi, că numai ghinioane am avut cu maşina asta. Trebuie să ştii, că eu cam trag la măsea. Dacă am maşină nu pot să beau. Şi aşa, după accidentul ăsta n-o să mai văd carnetul de conducere. Gata, m-am hotărît : ţi-o dau dumi- tale. E bine ?

— E bine !

Sandi se mira şi el ce noroc a dat peste capul lui. Era şi cazul. După atîtea ghinioane, începea perioada celor şapte ani graşi ! Singura grijă pe care o mai avea acum, era ca Barnea să nu se îmbolnăvească şi să moară, aşa cum a murit inginerul.

Sandi avea grijă să dea fel de fel de sfaturi lui Barnea : să nu circule cu maşina decît pe dreapta, să dea prioritate tuturor vehiculelor, să se învelească bine noaptea, să nu consume decît mîncăruri proaspete, să respecte semnele de circulaţie atunci cînd merge pe jos sau în maşina sa proprietate personală, să nu coboare din mersul tramvaiului, tro-
leibuzului, trenului, avionului sau vaporului ; cînd circulă pe lingă drumul de fier, să nu se odihnească pe şine ; cînd se îmbată să nu se culce în mijlocul drumului, fie el chiar şi de ţară ; dacă ştie că suferă de inimă, să nu se ducă la circ ; nici chiar la Circul Bucureşti, şi nici la spectacole cu balet ; să nu treacă pe lîngă schelele blocurilor aflate în construcţie, să evite aparatura casnică pe bază de curent electric ; apropo de curent – să nu se ducă la mare, iar dacă se duce să nu înainteze în apă mai mult decît pînă unde-i ajunge apa la genunchi, să nu consume ciuperci, să nu joace fotbal şi să nu-şi facă obiceiul să mănînce pahare sau lame de bărbierit, deoarece sînt greu digerabile. Sandi era în stare să-i vegheze şi somnul lui Barnea, ca nu cumva să cadă din pat. Mă rog, atîta grijă de viaţa lui Barnea n-au avut nici părinţii dumnealui cînd era mititel. Şi toate astea din partea cui ? Din partea unui

om care a fost schilodit de Barnea şi de maşina sa.

La puţin timp după ce m-am lămurit de unde provine toată grija lui Sandi pentru Barnea care ia vătămat piciorul, a avut loc şi procesul ce trebuia să stabilească obligaţiile lui Barnea faţă de Sandi. A- cesta, în ziua procesului, s-a dus şchiop şi voios la tribunal. Va avea clin nou un venit, iar dacă mai pune mîna şi pe maşină, îşi va putea relua patru luni pe an, serviciul de curier la întreprinderea de prestări servicii, asigurînd solicitanţilor un serviciu rapid şi conştiincios.

În faţa instanţei s-a prezentat Sandi, reclamantul, clar Barnea, nu. Tocmai în dimineaţa aceea, Barnea a fost anchetat în legătură cu nişte fraude de la instituţia unde lucra. Sandi şi-a dat seama că se va confisca avutul lui Barnea, apartamentul şi ma
-şina, proprietăţi personale. Vedea clar că are o soartă dinainte pregătită, iar soarta lui este să se chi- nuie cu nenorocul. Parcă un duşman nevăzut îi scoate înainte, de fiecare dată, cîte un ghinion. S-a hotărît să pună capăt acestei situaţii nenorocite : se va sinucide. Era convins că singura soluţie pentru a termina cu această soartă plină de chin şi va trece imediat la concretizarea hotărîrii. La tribunal a dat o declaraţie, prin care renunţă la orice fel de pretenţii materiale de la Barnea. Dacă se va sinucide n-are rost să-i mai ceară despăgubiri. Măcar de s-ar descurca de restul hangaralelor ! Instanţa a luat act de declaraţie şi a dat un nou termen, întrucît Barnea nu fusese de fată.

Ajuns în stradă, domnul Sandi s-a aruncat înaintea primei maşini. Şoferul, vigilent, l-a ocolit. Cu maşina, dar nu şi cu înjurăturile. Aşa că el rămase în viaţă ca să mai... plătească o amendă zdravănă pentru încălcarea regulilor de circulaţie. Asta este : cînd se ţin nenorocirile de capul omului, n-are noroc nici să moară.

Asta încă n-ar fi nimic, dar la termenul următor, s-a prezentat şi Barnea, în stare de libertate. Se constatase că frauda n-a fost făcută de el şi a fost pus în libertate cu scuzele de rigoare. Aici, Barnea, a luat cunoştinţă de declaraţia lui Sandi, căruia i-a mulţumit din tot sufletul.

— Ghinionul, frate, este o realitate !

Sandi a fost surprins cînd încerca să se sinucidă prin spînzurare. Dar a nimerit o frînghie ce scăpase vigilenţei

controlului de calitate şi... s-a rupt. Nu ştia că tentativa de sinucidere constituie un delict penal. A fost condamnat la trei luni închisoare. în apărare atît a avut de spus :

— Cînd eşti ghinionist, onorată instanţă, nici moartea nu te ia !

Divanul

De la decesul soţiei, a rămas să locuiască în apartament cu fiica lui, dar după ce s-a consumat timpul de doliu, ea s-a măritat şi bătrînul a ţinut să nu tulbure cu nimic liniştea noii familii. A cerut o garsonieră şi potrivit principiului „cere şi ţi se va da“, i s-a dat, că dacă nu ceri nu ţi se dă. Acum bătrînul Bazilică, merge să-şi ia în primire garsoniera. Un spaţiu dădăcit cu gingăşie de către constructori într-un bloc nou. Locatarii, nişte oameni veseli, decenţi şi încrezători în viaţă sînt încă în curs de mutare. Mobila i-a lăsat-o fiicei, dar se va descurca el !

La intrarea în bloc, îl întîmpină o doamnă cam de vreo 30 de ani. Frumoasă, prezentabilă, elegantă şi decentă, adică în nota predominantă impusă de locatari. Doamna îi zîmbi de la prima vedere. Bătrînul nu credea că mai poate inspira interes unei femei, dar după ce făcură cunoştinţă, îi reveni minunatul optimism din tinereţe şi. în consecinţă, trecură repede la probleme de viaţă.

— Să nu regreţi cumva, draga mea ! Eu am 63 de ani, iar dumneata cred că vreo 30.

Tînăra doamnă păru surprinsă că se pune astfel problema.

— Dar ce contează vîrsta ? Asta este o prejudecată ! De altfel nici eu n-am 30. Am trecut de 31. Şi apoi, se pare că dumneata n-ai împlinit încă 63. Dacă luăm lucrurile pe îndelete şi dacă o să ne tutuim, se reduce diferenţa.

— Atunci, hai să ne vedem garsoniera !

Cuibul nu era mare, dar suficient pentru ei doi. Bazilică se gîndi cît de pustie ar fi părut mica lui garsonieră dacă nu i-ar fi ieşit în cale această făptură.

— Mai prost e că n-am mobilă, zise Bazilică, dar eu mai am cinci zile pînă să iau pensia...

— Nu e nimic, zise făptura. Mă reped şi aduc de la mine un divan. Asta pentru început.

După o oră, ea fu cu divanul aranjat în garsonieră. Apoi dispăru, ca o solistă după aplauze, cu gesturi ce promit

revenirea.

— Eu alerg să mai aduc şi alte lucruri că prea e gol aici numai cu un divan. Şi apoi o să-ţi povestesc viaţa mea.

Bazilică o aşteptă o oră, două, trei... Noaptea o petrecu pe divanul adus de ea, la fel şi noaptea următoare. Făptura nu mai venea. Ceva însă nu-i dădea astîmpăr făcîndu-l să se perpelească sub cearşaf ca un îndrăgostit, ca un peşte în agonie revenit la viaţă pe plita încinsă sau altceva similar. A patra noapte, pe la ora două, cînd doarme toată lumea, cînd dorm şi casele şi străzile, Bazilică, supărat şi cu justificată lehamite faţă de oameni şi mediul înconjurător, luă divanul coborî cu el în vîrful picioarelor şi îl depuse pe o stradă alăturată, pe strada Zambilei, în faţa curţii cu numărul 35. Se mai uită o dată la divan şi îl abandonă zicîndu-şi :

— în femeile astea de 31 de ani să nu ai încredere niciodată, Bazilică !

A doua zi, pe la prînz, bătrînul trecu pe acea stradă. Divanul nu mai era acolo, îl luase careva. Chiar în acea zi, lui Bazilică îi sosi pensia şi începu să-şi mobileze garsoniera.

Neavînd ce face (frunza încă nu dăduse în parcuri, ca să se instaleze pe la umbra ei spre a o tăia la cîini) se plimba zilnic pentru a cunoaşte cartierul. Într-una din promenadele sale, pe strada Garoafei, îşi văzu divanul abandonat pe trotuar.

— Uite divanul ! – exclamă Bazilică. Din strada Zambilei 35 a ajuns în strada Garoafei 22 !

Dar, de cum îl văzu, Bazilică se făcu a nu-l cunoaşte şi trecu pe celălalt trotuar, ocolindu-l ca pe o piază rea.

După alte cîteva zile dădu de divan pe strada Liliacului 89, pentru ca după două săptămîni să-l vadă pe strada Tuturor Florilor, iar nu după mult timp, divanul a parcurs tot sectorul. Bazilică îl vedea cu regularitate la fiecare 2—3 zile şi de cum îl zărea aşezat în faţa vreunei curţi, îl apuca urtica- ria. în curînd divanul trecu şi în sectorul vecin, sectorul 5.

Colindînd străzile, Bazilică începu să cunoască oamenii, bucuriile şi pricinile dintre ei. Astfel află că familia din strada Zambilei 35 e în mare duşmănie cu familia din strada Garoafei 22, care, la rîn- dul ei, se află la cuţite cu familia din strada Liliacului numărul 89. Tot aşa mai departe, Bazilică reuşi să stabilească un lanţ al

duşmăniilor care se pierdea undeva în adîncul periferic al oraşului. Deci, care cum duşmănea pe cineva, îi şi plasa divanul în poartă.

În acest timp Bazilică încasase vreo trei pensii, dar tot nu se hotăra ce mobilă să cumpere pentru garsoniera lui. Pînă se va decide, va dormi la ve-
chiul domiciliu. Insă, îi veni ideea să consulte mica publicitate. Reţinu un anunţ : „Vînd mobilă la preţ foarte convenabil^... Se duse la adresa indicată şi aici i se spuse că mobila a fost vîndută, în afară de un divan. îi arătă divanul şi Bazilică îngălbeni. Era divanul care trecuse şi pe la el.

— Nu, tovarăşe, nu-l iau !

— De ce ? – spuse cel care vindea, îl dau convenabil : 200 lei.

— Nu-l iau !

— Vi-l las cu o sută.

— Nu-l iau.

•— Nu vă cer nici un ban. Vi-l dau degeaba.

— Nu-l iau. Dar vă rog, vă rog, tovarăşe, spu- neţi-mi : v-am făcut cîndva vreun rău de vreţi să mi-l daţi ?...

— Nu, ce rău să-mi faceţi ?! Nici nu v-am văzut pînă acum. Uitaţi, ca să vă arăt cît vă simpatizez, vi-l dau degeaba şi pe deasupra vă mai dau şi o sută de lei... pentru transport pînă acasă.

Bazilică dădu să plece, dar parcă văzu gîlgîind în genele omului o lacrimă de disperare. îl cuprinse un sentiment umanitar, deşi altfel judecat, n-ar fi meritat, dar bătrînul se arătă înţelegător, zicîndu-şi că la disperare omul e în stare chiar şi de mîrşăvii. Se apropie de el şi îl sfătui :

— Abandonaţi-l pe stradă.

— Am făcut-o şi p-asta. L-am aşezat la rigolă, ca să fie mai departe de casă... M-a amendat miliţia circulaţiei.

— Repetaţi gestul.

— L-am repetat. M-au amendat pompierii : alături era un magazin cu chibrituri, desfacere en-gros.

— Nu disperaţi, încercaţi în continuare.

— N-am disperat şi am continuat. M-a amendat Sanepidul. Nu pot înşela pe nimeni pe această cale : locuiesc prea în centru. Pînă acum mă costă o groază de parale. Am încercat şi cu mica publicitate. Vă văd un om cumsecade : luaţi-mi-l dumneavoastră. Vă promit că vă

donez în fiecare lună o sută de grame de sînge...

Lui Bazilică îi dispăru pe loc sentimentul umanitar. îl măsură din ochi, plin de revoltă şi dispreţ şi îi întoarse spatele, spunîndu-i printre dinţi :

— Mare canalie de om !

Coborînd scările, bombănea morala :

— Divanul de dar nu se caută de paraziţi. Şi e foarte rău !

Obiecte găsite

A avea scaun la cap este ceva obişnuit, dar nu la toate capetele, totuşi, se poate găsi aşa ceva. De pildă, la capul liniei de troleibuz Constanţa gară – Mamaia se află un fotoliu care primeşte şi înmatriculează fel de fel de obiecte pierdute, cărora tot atît de corect li se poate spune obiecte găsite. Determinantă în acest sens rămîne poziţia pe care te situiezi : de găsitor sau de păgubaş.

Cea mai mare parte a activităţii fotoliului o oferă încălţările. La sosirea lor – de obicei în valuri – cel ce ocupă fotoliul este foarte atent cu acestea. De cele mai multe ori ele sosec în contingente de jumătăţi de perechi, ca şi cînd purtătorii lor ar fi
monopezi. Important este că cel de pe fotoliu le în-registrează cu toate datele caracteristice, cu toţi pa-rametrii realizaţi şi menţinuţi în raport cu cei proiectaţi, precum şi cu toate semnele particulare ce le posedă şi le dau o notă de distincţie. După cum este lesne de înţeles, toate aceste ciubote şi ciuboţele, în- trînd văduve în universul obiectelor găsite, sînt foarte dornice de împerechere. De aceea şi prezentările se fac fără protocol.

— îmi daţi voie să mă prezint : Sandă, 40 de stîngu’ !

— încîntat ! Papuc de plajă, 39 dreptu’ !

La o astfel de întîlnire, se înţelege că fiecare condur este îndreptăţit să strîmbe clin bombeu sau măcar din cataramă, dar multe, foarte multe astfel de jumătăţi, cînd le vine rîndul să fie înregistrate, se află deja în bune relaţii de amiciţie, şi chiar cu antecedente mult sau mai puţin onorabile» Cu un lot oarecare sosi într-o zi şi un pantof 42 cu pingeaua subţiată, penetrabilă şi fragilă. Cu un ochi versat, fotoliul emise cîteva observaţii :

— Partea de contact cu planeta o ai foarte sensibilă ! grăi fotoliul, subtil, doct, politicos şi insinuant în acelaşi timp, amănuntul fiind reţinut însă şi în registrul de intrări.

— Provin din piciorul unui factor poştal fruntaş în muncă – lămuri cauzele cel vizat. Vă daţi seama deci...

Acestuia îi urmă un pantof 42 cu pingeaua ca nouă. Fotoliul îl întrebă ce a făcut în viaţă, iar pantoful răspunse că n-a prea făcut, mai mult a stat. Jilţul îl mai întrebă pe ce picior a stat cît timp a mers şi a căpătat răspunsul că tot pe un picior de factor. De data aceasta accentul fu mutat pe prima
silabă şi cu o precizare menită să oripileze orice fel de ureche, nu numai ele gheaţă: e vorba do un factor responsabil.

— Ai putea întemeia o pereche cu pantoful anterior. E tot 42.

— Exclus ! îl cunosc : e 42, într-adevăr, dar tot de stîngul. Om cu doi pantofi de stîngul nici dracu' n-a mai văzut.

— Ar vedea acum. Cu un încăltător metalic obis- nuit orice se poate.

— îmi închipui că totuşi ar deranja...

— Numai la mers – explică binevoitor fotoliul. În rest, totul rămîne în ordine. De pildă urechile, nasul, mîinile şi mandibula n-ar simţi nimic. Dacă ultima ar îndrăzni să clănţăne puţin, nu trebuie să impresioneze pe nimeni.

în discuţie interveni un pantof 36 de domnişoară (bareta ce era de el), schimonosindu-se, ca o balerină, cînd pe toc cînd pe poantă.

— Aş vrea să mi se schimbe locul de depozitare. Stau lîngă un pantof bărbătesc căruia îi miroase gura. Parcă se hrăneşte numai cu ciorapi nespălaţi. Ar trebui evacuat, pentru că poluiază atmosfera...

— Asta ar ieşi din uzanţă, zise funcţionarul. Pînă acum n-a fost pedepsit nimeni pentru aşa ceva.

O cizmă sări în ajutor, susţinînd ideea :

— Şi afară de asta, ştiţi zicala : dacă nu-ţi convine, ia-ţi mască de gaze !

Sări de bucurie cînd pe vîrfuri, cînd pe tocuri, un pantof de 40, amator de mijlociri de cuplaje, ca şi cînd ar proveni de pe picior de peţitoare.

— Ţi-am găsit pereche : a venit acum un pantof 40 pe dreptul. Diferenţa este aproape insesizabilă.

■— Unde crezi că-mi sînt ochii ? L-am văzut : e 40 pe dreptul, dar e maro, iar eu sînt negru. Şi oamenii, ştii cum sînt, cînd e vorba de încălţăminte, fac diferenţă de

culoare.

Mai urmară apoi doi pantofi fără ştaif.

— Pe voi unde v-a găsit ? – întrebă funcţionarul în virtutea dreptului său de a interoga.

— Acolo unde i-a găsit şi pe ceilalţi; pe linia Constanţa-Mamaia —; fu răspunsul.

— Vă duceaţi sau veneaţi ?

— în materie de circulaţia pietonilor, a sîngelui, a vehiculelor şi a părerilor totul este relativ 1

Dar la un moment dat toţi îşi reţinură respiraţia. Sosise o gheată 45, stîng, maro, numai şiret şi talpă dublă. Era pregătită pentru munte. Cu o asemenea înfăţişare, în general nu se poate ajunge aici. Nici măcar pentru a cere scuze eventualelor victime cantonate lîngă noi. Probabil că la mijloc este o întîmplare extraordinară. Dar în cazul ăsta trebuia să fi sosit odată cu domnişoara 36. Nu vedeţi ce potrivire : ea delicată, el 45. Bocanc trăit pe picior mare ! Cam astfel de remarci se revărsară din toate rafturile, pînă cînd o sanda mai curajoasă, strînsă într-o noapte de pe plajă, se apropie de bocancul ce părea alpin şi întrebă :

— Cum se face că ai ajuns aici, scumpule ?... sper că nu te deranjează iniţiativa în vederea unei ambianţe mai intime...

— Nu se vede ? – îi spuse bocancul, vrînd parcă s-o ia puţin peste şiret, în timp ce un alt pantof scosese limba la el pur şi simplu.

Sandaua, versată în discuţii estivale, îl făcu să facă mărturisiri complete :

— Credeam că se vede de la sine cum am ajuns aici : cu picior cu tot ! Eram cu pantoful 36 pe
Jepii Mari... Nu mi-a spus că are soţ, iar el era în urma noastră... ne-a ajuns tocmai pe cea mai îngustă potecă, atunci cînd sub noi era ceea ce se afla şi deasupra : hăul ! Eu pînă aici ştiu, dar bănuiesc că agresorul m-a luat şi m-a abandonat pe litoralul însorit al Mării Negre...

Pantoful 36 sări din nou pe poantă şi pe toc, de data aceasta vizibil vexată :

— Este o infamie ! Nici nu-l cunosc. Ce să caut eu pe Bucegi cu un golem ?! Mie mi se trage nenorocirea dintr-un tramvai bucureştean de pe linia 24. Cea care mă poseda avea în poşetă, o poşetă de aceeaşi culoare şi din acelaşi animal cu mine, avea în poşetă, cum vă spun, un

pachet de cafea. Pacheţelul se diferenţia de poşetă structural : cîntărea 200 grame, era arabică, prăjită şi, pe deasupra, şi boabe. A fost de ajuns ca pasagerii să adulmece mirosul exotic, pentru că nasurile călătoare au şi devenit nervoase şi indiscrete, fiind atrase de sursa aromitoare. Pînă la urmă în poşeta posesoarei mele s-a produs o invazie de organe olfactive şi chiar a avut loc un fel de duel, dacă se mai poate numi astfel o încăierare în toată regula. Cele ajunse la pacheţelul odoric nu mai voiau să se retragă sub presiunea celor ce voiau puţină fericire aromată şi dibuiau un spaţiu cît de mic pentru a inspira minimum de balsam apropiat-oriental sau, după unele opinii, columbian prăjit după boabe arabice.

— Asta ca să ştii – interveni din nou în discuţie sandaua – că un pacheţel de cafea trebuie dus acasă cu maşina mică, nu cu tramvaiul. Sau dacă fericitul posesor al înviorătorului odorant este determinat de lipsa de suport financiar să recurgă la
transportul în comun, e bine să călătorească pe acoperiş, cit mai aproape ele troleu. Vă rog scuzaţi intervenţia !

— Ca să nu mai lungesc vorba – reluă pantoful 36 povestea cu aceeaşi delicateţe – trebuie să precizez că piciorul pe care eu îl protejam era extraordinar de reuşit din punct de vedere estetic. Un călător insolent şi imprudent s-a agăţat de el tocmai cînd cobora la Gara de Nord. Dar adulmecăto- rii de miresme, aproape îmbălsămaţi şi visîndu-se într-un harem oriental, interceptează la rîndul lor pericolul şi după ce devastează pur şi simplu poşeta se agaţă cu toţii de picior şi, deci, şi de mine. Pînă la urmă, titulara poşetei grav deteriorată şi cu mine tîrîş, reuşeşte să coboare şi să se adăpostească în acceleratul 805 Bucureşti-Mangalia. La Constanţa a coborît şi s-a urcat într-un troleibuz cu destinaţia Mamaia. Dar aici n-am mai putut rezista şi cea care pînă atunci îmi fusese cap a fost nevoită să mă a- bandoneze. Cele două poveşti se diferenţiau total. Sandaua căzu pe gînduri iar cizma, ca un burlan vorbitor, o ispiti :

— Sandă, draga mea, la ce te gîndeşti ?

_____Indiferent care este adevărul în cele două va- riante ascultate, învăţămintele sînt clare. Una ne spune

că nu trebuie să-ţi vîri nasul unde nu-ţi fierbe cafeaua. Alta ar fi : să nu rîvneşti la piciorul alteia ca să nu rămîi fără al tău. S-au vorba lui Phae- drus : „Amittit merito proprium, qui alienum ap- petit“.

— De ce te exprimi în limba latină ? _

— Prefer limba maternă : nu uita_ că sînt o sanda romană !

Robotul care cînta

Lia Muziceanu este doar medic ce-şi face specializarea la un spital din Bucureşti şi după orele de program, este tînăra şi iubitoarea soţie a lui Toni Muziceanu. Soţul ei este ceva mai mult : soţ, inginer, compozitor şi inventator. Căsnicia lor ar avea un suport sentimental destul de întins pentru a asigura consumarea dragostei lor după modelul pe care il oferă o tînără pereche de porumbei, dacă nu s-ar interpune patima lui pentru muzică şi invenţii. Cei trei ani destinaţi specializării, care o scuteau de naveta la dispensarul ei din mediul sătesc, ar fi trebuit să le ofere un supliment de satisfacţii, dar din acelaşi motiv, nu s-a simţit un spor de fericire în căsnicia lor, ba chiar un relativ regres.

Lia vorbea la telefon cînd auzi soneria de la intrare. Dar nu răspunse apelului, o lasă să sune, continuînd în linişte convorbirea :

— Cred că invenţia soţului meu o să vă fie de mare folos. Alo, mă ascultaţi ?... Da... Compoziţia dumneavoastră o veţi putea asculta pe loc, în forma finală... Da... în acelaşi timp... alo... mă ascultaţi ?... vă rog să mă iertaţi, e cuplajul... da, desigur... şi partitura... plecaţi cu ea în mînă, plus banda cu melodia gata imprimată... Desigur... economisiţi un timp enorm ! Veţi furniza cîntece în cantităti industriale... Da, este o invenţie epocală ! Robotul nostru cîntă, compune... nu, de dansat nu dansează... în schim
b
imprimă cîntecele pe bandă magnetică, iar notele le tipăreşte pe un portativ. Deci, vă aşteptăm ! Sîntem

acasă toată după-amiaza... La revedere ! Da, vă aşteptăm !

Fredonînd un fragment clin cîntecul dedicat ei de către soţ – „Lia cu suflet de catifea[44] – tînăra nevastă porni să deschidă uşa. De regulă generală, ea cunoaşte cînd vine soţul : soneria e parcă mai muzicală.

— Bună, draga mea !

— Ce ar mai putea fi bun, dragul meu ! – îl în- tîmpină Lia, nu tocmai bine dispusă, ca şi cînd vrea să-i arate că deţine veşti neplăcute. Dar soţul nu dădu nici-o semnificaţie specială acestei atitudini şi răspunse precis întrebării care-i cerea să precizeze „ce ar mai putea să fie bun“ pentru ei :

— Ziua !

Toni Muziceanu îşi sărută soţia absent şi rezumativ în stilul artiştilor şi inventatorilor cu trăiri intense în sfere superioare, extra-pămîntene. Apoi, grăbit să întrebuinţeze cu cît mai mult folos timpul rămas la masa de seară, trecu să mai revadă cîte ceva la robotul lui muzical, marea sa invenţie. De cum se apucă să-l şurubărească, drăcia mecanică începu să scoată zgomote confuze, vag muzicale.

— De cînd cu afurisita asta de maşină, nu mai avem un pic de linişte în casă ! – rosti soţia un reproş strecurat printre sughiţurile metalice ale robotului. Am devenit astenică !

Răspunsul soţului, deşi se vrea concluziv, este cuprins într-o paranteză orală :

— Boală modernă ! Se poartă...

De la un timp Toni Muziceanu era tot mai absent faţă de soţie, în schimb trăia tot mai intens fe-
nomenul clc absorbţie de către nemaipomenitul său robot.

— Numai atît ai de spus pentru mine ? – se tînguie soţia. Dacă n-ar trebui să-ţi prepar cafeaua, s-ar părea că sînt cu totul de prisos în casa asta...

— Cît timp eu lucrez, tu vorbeşti !

— Am voie !? Nu deranjez robotul ? Poate are de gînd să compună o romanţă, nu-l stînjenesc ?

— Poţi să-i spui ce vrei. (Toni recepţionă ironia fără să-i dea o atenţie specială.) Eu te ascult. La fel şi robotul.

— Ce drăguţ din partea voastră ! Cum să vă mulţumesc că mă băgaţi şi pe mine în seamă. Cu o

cafea ? Adică nu... asta intră în obligaţiile mele.

Frînturi de muzică instrumentală, scame din melodii diferite (simfonie, vals, tango, jazz, dansuri populare) erau risipite de toate măruntaiele electronice ale invenţiei sale, robotul muzical. Toate a- cestea într-un disonant acompaniament meşteşugăresc de ciocănituri şi strîngeri de şuruburi. De fapt, robotul nedreptăţea soţia, care şi-ar fi dorit din partea soţului o atenţie măcar egală cu cea acordată invenţiei. Pentru că pe artişti şi pe inventatori cînd îi animă o idee, îi subjugă total, cu „fixisme“ re-mediabile numai prin succes sau moarte. Iar Toni Muziceanu este şi artist şi inventator !

— Iţi dau o idee, Toni – zise soţia în timp ce prepara cafeaua. Să inventezi o roboţică, aptă să înlocuiască pe cît mai mult posibil o nevastă. Apoi cu ochii la ceştile în care aşeza cu grijă caimacul, recurse la un ton de reclamă comercială cu fason ironic :

— Tineri bărbaţi ! Cînd hotărîţi să vă căsătoriţi, treceţi mai întîi pe la inventatorul Toni Muziceanu, specialist în electronică şi cibernetică. Vă oferă, la
alegere, tinere roboţele, după placul inimii şi imperativele casei : gospodine, blonde, şatene, brunete, violete, violente, temperamentale, fidele pînă la a- dînci ruginiri. Poftiţi ! Desfacem un larg şi variat sortiment de fete electronice menite să aducă fericirea în căminele nou create. Consumul de energie este sub minimum.

Toni însă era prea mult preocupat de treaba pe care o făcea pentru a da vreo importanţă sarcasmului soţiei sale. Chiar şi la servici avea în cap numai robotul său muzical. El lucrează într-un institut de proiectări şi de multe ori se trezeşte că pe desenele lui, în loc să scrie cotele piesei proiectate, caligrafiază notele muzicale. Iar faţă de propria persoană este de o neglijenţă newtoniană.

încă de dimineaţă, de cînd a plecat de acasă, a simţit că-l supără ceva, dar n-avea timp să cerceteze ce anume. Se pare că acum îşi dădu şi el seama că se încălţase inversînd pantofii. Şi oricît ar fi ei de largi tot te fac să-i iei în seamă. Dar, ca şi cînd supărarea cu pantofii n-ar fi fost de ajuns, acum mai chiţăie şi robotul. Totuşi, îşi împărţi replicile în două sensuri, ştiind că de la Napoleon I încoa, puţine cazuri cu asemenea performanţe se pot cita.

— Aş fi croit minijupe prin comandă automată sau aş fi rămas un simplu inginer... N-are destulă tensiune ! Unde

e tensiometrul ?... Dar aşa pot deveni mare compozitor !

— Eşti sigur ?

— Nu, nu sunt sigur. Trebuie să măsor tensiunea.

— Eşti sigur că eşti mare compozitor ? – ac- centuă sensul întrebării „Lia cu suflet de catifea“.

Toni se opri din lucru, ca un autoturism la un semafor şi se uită în ochii ei.

— Mai pui la îndoială ?

— Te gîndeşti la melodia pe care mi-ai declicat-o mie „Lia cu suflet de catifea[1]*. Ştiu, a devenit şlagăr, eu m-am îndrăgostit de tine şi ne-am căsătorit Pe atunci eram studenţi, tu la politehnică şi eu la medicină. Acum însă...

— Nu, tensiunea e bună. Altceva nu merge.

— Sîntem căsătoriţi, o să avem şi un copil. E bine să ne gîndim la ceva bani. La un rost mai sigur.

— Tocmai asta şi fac...

— Ce faci ?

— Muzică ! Ea ne va asigura viitorul.

Toni lucrează de mult la această maşină care îl poate înlocui pe Bethoven, pe Mozart, pe Enescu, pe Kalmann, pe Dunaevski, pe Giroveanu, pe toţi şi încă mulţi alţii deodată. Soţii speraseră deopotrivă că invenţia va lansa pe cel mai mare compozitor al timpurilor, pe Toni Muziceanu ! Acum însă, ea una, mare succes cu muzica nu-i mai prevedea, deşi îi place melodia pe care i-a dedicat-o. Poate că altceva...

— Ai darul de a dezarma pe cel mai entuziast iniţiator.

Se ridică de la aparatul lui, lăsînd lucrul pentru a-i explica, aprins, soţiei sale, considerentele care-i alimentează pasiunea şi optimismul. Toni vorbeşte ca un revoluţionar al tehnicii cucerit de idee.

— De ce în timp ce ştiinţa şi tehnica progresează cu paşi uriaşi, arta rămîne în tiparele ei vechi ? Cîndva, omul obţinea muzică prin lovituri de beţe între ele sau pe o tobă din piele de animal. După ce tehnica a obţinut alama, muzicienii s-au folosit de această cucerire şi au început să cînte cu trompeta, cu trombonul, cu talgerele... Cînd a fost obţinut oţe-
lul fin şi spirala, s-a făcut muzică pe bază ele coarde : vioara, chitara, violoncelul... Şi dacă lucrurile stau aşa, de ce muzica modernă n-ar folosi ultimele cuceriri ale ştiinţei ?

Electronica, matematica, fizica nucleară, cibernetica

după părerea inginerului şi compozitorului Mu- ziceanu, vor duce arta, în special muzica, spre progres. S-au făcut roboţi-bucătari, roboţi-malcmati- cieni, roboţi-funcţionari, roboţi-chelneri, roboţi-ciz- mari, roboţi de tot felul, chiar şi roboţi-şefi ; de ce să nu facă şi un robot-compozitor ! Ideea l-a cucerit într-atît îneît nemulţumirile nevestei par nişte mofturi feminine pe care el le poate sacrifica în scopul realizării obsesiei sale. Un asemenea sacrificiu este o bagatelă pe lîngă sacrificiile aduse pe altarul noutăţilor de către alţi artişti sau oameni de ştiinţă. De pildă, Ana Meşterului Manole a nimerit mult mai rău. Biata Lia !... Dar Toni refuză să se gîndească la aşa ceva.

Deci, el, bazat pe cunoştinţele sale tehnice, a făcut un robot-compozitor. E sigur că lumea va proslăvi numele lui ca pe cel al unui mare om al muzicii. Ca să se arate predestinat muzicii şi-a schimbat şi numele : din inginerul Anton Mozăceanu a devenit compozitorul Toni Muziceanu.

— Obţinerea alamei şi oţelului au ajutat muzicii, e adevărat, dar numai prin oameni şi talent. Muzica de.vioară, de pildă, se mai face cu ajutorul arcuşului cu păr de la coada calului. Şi cu toate astea, n-ai văzut niciodată un cal cîntînd la vioară cu un sfîrc .de coadă...

Lui Toni asemenea argumente i se par simpliste şi vulgare.

— Ai zis-o !

— Tu excluzi din toate calculele talc un element care nu e determinat de progresul ştiinţific şi care este strict individual. El constituie un mister biologic : talentul.

— Eu voi face un robot talentat !

— Pînă acum nu s-a văzut ceva cu o inteligenţă şi cu un talent mai mare decît cele ale autorului.

Se apucă să lucreze mai departe, arătînd prin asta că nu are timp de irosit cu novicii. Dar aceste vorbe avură efectul unor pioneze care fixează pe creier o idee ce ar putea fi un început de îndoială. Şi unde mai pui că Lia se arătă neabătută :

— După cum nici trompeta nu cîntă singură. Chiar şi mătuşa Verona, care ştii cît e de pricepută la toate, dacă ia un saxofon n-are să poată face nimic cu el, fie el de cea mai înaltă fabricaţie, fiindcă n-are aptitudinile necesare. Nici o descoperire n-a exclus talentul... harul... chemarea...

— Ştiu ce vrei să spui. Ai mai afirmat-o ! Că eu n-aş

avea talent. N-am har... N-am chemare... Te îndoieşti de mine, deşi numai melodia aceea „Lia cu suflet de catifea“ ar fi putut să te convingă...

— Dar nu e vorba de tine, vorbesc în principiu.

Un artist va fi întotdeauna suspicios cînd îi vorbeşti „în principiu^. Crede că te referi la el. Aşa că Toni îşi continuă şi mai aprins argumentaţia. După părerea lui, chiar aşa fiind, robotul său compozitor înlocuieşte şi talentul. Tocmai aici este marele merit al robotului : înglobează în el cele mai mari talente ale lumii. Pui robotul în priză, deschizi difuzorul, conectezi banda de magnetofon, pui în funcţiune şi resortul de tipărit note muzicale, apeşi pe butonul pentru intercepţia undelor pe care le emană psihicul fiecărui om, te gîndeşti în acest timp la un mare compozitor, la ceea ce a creat el mai gro-
zav, îi pomeneşti numele, dai indicatorul pe acest disc în dreptul genului muzical în care doreşti să compui : vals, tango, rock, cantată, sîrbă, doină, lied, simfonie, operetă etc. ... şi robotul începe să compună. În difuzor asculţi melodia, preparată în viscerele electronice ale drăciei, iar pe o latură ies partiturile...

— De pildă, ascultă aici !

Socotind oportună o mică demonstraţie, care de fapt era o verificare parţială a ceea ce meşterise pînă atunci, Toni se apropie de microfonul robotului şi rosti cu voce gravă ca într-un ritual păgîn :

— Arie de operă ! Verdi !

Din aparat izbucni deodată o melodie instrumentală, puţin şi plăcut deformată. O arie din „Aida“ parcă ar fi, dar în alt ritm şi cu alte instrumente de- cît cele cunoscute. Ceva de pe altă lume, în sensul plăcut al expresiei.

— Vezi dragă ?! Compozitorul Muziceanu a compus o nouă arie la nivelul lui Verdi. Mai vrei ceva ? Poftim : Beethoven ! „Eroica“ ! (şi robotul execută comanda ca un sergent recent ridicat în grad). Vrei un cîntec popular ? Iată : Ion Dolănescu !... Ai auzit, draga mea ?

După această demonstraţie, Toni Muziceanu, extenuat, se trînti pe pat. Invenţia aceasta l-a consumat atît fizic cît şi intelectual. Se simte ca o lă- mîie stoarsă de zeamă şi de gustul citric. Cînd o să i se recunoască opera, se va duce la ţară, în saul lui, să se refacă. Cît se va putea reface, pentru că el îşi bănuie şi un consum biologic.

Ideea aceasta îl încîntă totuşi : astfel se achită de sacrificiul datorat actului de creaţie. O să-şi ia o vacanţă. în satul său colindei pădurea – pădurea în care vina cu bunicul. De la el învăţase cum se vînează lupii, vulpile, iepurii, păsările... Le ademenea imitînd glasul fiecărei lighioane. „Antonică” învăţase glasul veveriţelor, urletul lupului, polemiza cu păsările... Odată s-a urcat cu bunicul într-un arbore. Era de vreo 16 ani. Bunicul avea arme la el, copilul pentru prima oară ţinea şi el o armă în mînă. S-au apucat să urle ca lupii. Era în vacanţa lui de iarnă. într-o jumătate de oră s-au strîns pe lîngă ei o haită flă- mîndă. Dar băiatul, poate de frică, poate din gre- şală, a scăpat arma jos. Lupii au mirosit-o şi unul din haită şi-a înfipt colţii în patul puştii... Altul a făcut pipi pe ea, gest de dispreţ şi jemanfişism. Noroc cu bunicul care a tras... A doborît doi lupi. Ceilalţi au fugit. Apoi a fugit şi Toni, nemaivrînd să vadă un lup nici chiar mort. Totuşi, acele întîm- plări îi par acum un încîntător poem despre nişte zile de basm, topite în trecut. Dar cine mai mult decît o soţie iubitoare poate să ştie că soţul ei e obosit ? Se apropie de el, gingaşă.

— Toni !

— Ce e ?

— Mă iubeşti ?

— Nu-i vorba de asta. După cinci ani de căsnicie...

— N-avem bani. Banii noştri i-a mîncat robotul tău. Facem economii ca unii care vor să-şi cumpere „Dacia”.

— O să avem şi „Dacia”, chiar ceva mai grozav. Un Krisler Imperial, un Pacard, un Jaguar. Trăim din salariu doar deocamdată. Nu sînt barman să pot avea pretenţii mai mari. Sînt doar un inginer ! Cînd am să fiu celebru, o să fie altceva... am să invadez lumea cu muzica. Presa de specialitate se va ocupa numai de Toni Muziceanu, compozitorul tuturor genurilor. O să obţin toate premiile din lume. N-o să am rival ! Am să acaparez toate programele filarmonicelor, ale formaţiilor de muzică uşoară, ale ansamblurilor populare, ale teatrelor muzicale, ale emisiunilor de radio şi televiziune. Toată lumea, de la aborigeni şi pînă la delegaţii la Naţiunile Unite, o să cînte muzica mea.

Vocea caldă a Liei îl întrerupse blînd :

— Toni, invenţia ta e bună, dar... lasă-te de muzică !

— Cum vine asta ? Tocmai acum cînd aştept răspunsurile la ofertele făcute ?

Nu de mult, compozitorul Toni Muziceanu a trimis cîntecele obţinute prin intermediul robotului la Teatrul Muzical, la Operă, la Filarmonica de stat, la Ansamblul „Privighetoarea^, la Radioteleviziune, la... dar unde n-a trimis ? A trimis kilograme de partituri şi kilometri de bandă pentru studiu şi audiţii.

— Tocmai de aceea îţi spun^ Toni, definitivează invenţia şi cedeaz-o !

— Lia, tu ascunzi ceva ! Ce s-a întîmplat ?

Soţia ezită puţin şi apoi declanşă surpriza :

— Ei bine, răspunsurile au şi venit !

— Cum „au venit“ ? Unde sînt ? De ce taci ?

— Ai să taci şi tu după ce le citeşti.

— Să le văd !

Lia îi aruncă un teanc de scrisori şi Toni începu să citească. Mai bine nu le citea. în răspunsul Filarmonicii „George Enescu“ se putea vedea : „Partiturile trimise de dumneavoastră au fost studiate cu multă atenţie şi ele evidenţiază o muzică de o factură superioară, dar noi nu le putem reţine, deoarece vădesc o influenţă chopiniană mult prea puternică. O altă compoziţie este mult apropiată de o partitură a lui Berlioz. Vă anunţăm, totodată, că vom fi bucuroşi sa studiem nişte compoziţii originale, care vă aparţin dumneavoastră în totalitate.

— Formidabil ! Auzi ce sînt în stare să spună ? Nu au nevoie de un nou Berlioz !

— Nu, pentru că au deja unul, răspunde prompt Lia cu suflet de catifea, dar care acum părea cu colţi de tigru.

Răspunsul Teatrului de revistă sună aşa : „Melodiile, trimise de dumneavoastră au mai fost cîntate pe scena noastră, după partiturile lui Vasile Vasila- che, Ion Vasilescu, Gherase Dendrino etc. E drept că se observă unele diferenţe, dar prea palide, pentru a le socoti originale şi a le introduce în repertoriul nostru[44]. Alta de la Televiziune : „Influenţa lui Johan Strauss este mult prea puternică în compoziţia dumneavoastră[44]. Alta : „Formaţia noastră prezintă numai melodii originale. Cele trimise de dumneavoastră...[44] Alta :

— Ajunge, ajunge ! Toate sînt aşa ?

— Toate, dragul meu !

— Nu mai citi !

Soţia îi dădu o mînă de ajutor ca să-şi revină.

— Eu, însă, am întreprins ceva. Poate o să reuşim...

— Ce anume, dragă ?

— Robotul tău e utilizabil totuşi. Sau cel puţin aşa sper. Am invitat la noi cîţiva compozitori, să vadă şi să întrebuinţeze robotul nostru. Robotul o să compună în genul lor, nu în genul lui Berlioz, iar noi vom încasa o taxă. Poate aşa o s-o scoatem la capăt. Numai investiţiile pe care le-am făcut dacă le-am recupera şi ar fi un cîştig. Am vorbit cu foarte mulţi compozitori, cu unul, la telefon, chiar acum, înainte de a veni tu. Azi trebuie să ne viziteze cîţiva din ei. S-au arătat foarte interesaţi de invenţia ta. Cred că o să-i ajute să-şi compună mai cu uşurinţă ce au în cap.

-— Dar eu am făcut robotul pentru mine, dragă Lia. nu mă înţelegi ?

— O să murim de foame, dacă îl ţii numai pentru tine.

— Invenţiei mea să aducă glorie altora ? ! Asta niciodată !

— Dragă, e bine să folosim din invenţia ta ce se mai poate folosi. Tu vei avea o glorie. Nu însă de compozitor. Vei avea un nume înscris printre inventatorii de seamă. Vei fi un mare tehnician, un savant poate. Dar nu în muzică, ci în tehnică. Invenţia ta este totuşi o invenţie ! Să se folosească de ea cei cu talent. Tu să fii fericit că le-ai pus la dispoziţie mijloacele materiale pentru realizarea unei noi muzici. Cei cu talent, deci, să poftească !

— Lia ! Tu crezi că într-adevăr nu am talent în muzică ? ! Sau îmi spui doar aşa...

— Da, Toni, eu aşa cred, nu te supăra. Ţie doar îţi place muzica, talent însă ai în tehnică.

— Sînt decepţionat de tine. Ştii cît ţin la tine, Lia !

— Ştiu Toni. Şi eu ţin la tine. De aceea am crezut că e de datoria mea să te conving că tu poţi să asculţi muzică, îţi place muzica, dar nu poţi s-o compui. N-ai chemare pentru asta. Asta e adevărul pe care tu trebuie să-l priveşti în faţă ! Se pare că ţi-e frică de acest adevăr.

— Cuvintele tale mă ard, Lia, mă umilesc.

— Atunci dragă Toni, ca să nu fii supărat pe mine, eu îţi pun o întrebare şi te rog să-mi răspunzi. De ce, atunci cînd îţi pui invenţia în funcţiune şi te concentrezi asupra unei melodii, pronunţi numele lui Beethoven, Verdi,

Chopin, Enescu, Strauss sau alţii ?
De ce nu te concentrezi asupra unei melodii care să fie a ta, cu nici o influenţă străină. Să pronunţi numele tău : Toni Muziceanu. Nu pe al altuia. De ce ? Ia încearcă s-o faci acum...

Toni e uluit de confruntarea la care îl invită soţia.

— Ce, crezi că n-am curaj să comand o muzică în genul meu ?

— Da, dragul meu, aşa cred. Tu ştii de ce n-ai acest curaj, dar te minţi singur.

— Lia, tu îţi dai seama ce dispreţ e în cuvintele tale ?

— Nu, dragă, nu este dispreţ, este foarte mult adevăr. Ca să-mi dovedeşti că n-am dreptate, poftim, pune în funcţiune robotul şi comandă-i să compună o melodie în genul tău. Apoi dă-i drumul să vedem ce a ieşit.

— Muzică, sigur că muzică. Pentru cine va putea s-o înţeleagă, bineînţeles...

— Toni ! Tu ştii ce am făcut eu într-o zi ?

— Ce ? – întrebă Toni fericit că poate lungi discuţia şi amîna experienţa cerută de soţia sa fără suflet de catifea.
— Fredonam melodia pe care tu ai compus-o pentru mine. Ştii doar că îmi place foarte mult. Am pus robotul în priză, dar n-am apăsat pe nici un buton şi n-am rostit nici un nume. Am cîntat doar melodia. Am luat procesul de creaţie de la coadă spre cap. Ştii ce s-a întîmplat ? S-a aprins becul din dreptul genului şansonetă şi mi-a apărut numele lui Charles Trenet. Deci iată a cui este melodia ! A lui Charles Trenet, nu a ta. Şi se numeşte „Suflet de poet“. Eu totuşi nu sînt supărată pe tine, Toni. Aşa ai simţit tu pentru mine atunci : mă iubeai pe muzică de Charles Trenet. Eu ştiu că tu trăieşti muzica, o înţelegi, numai că nu poţi s-o şi compui. Nu ai nic io vină. Talentele şi geniile se nasc, nu se inventează. Eu – îţi repet – sînt fericită că ai luat o melodie frumoasă şi mi-ai dedicat-o mie. Aşa ai simţit tu. Şi ai simtit frumos !...

La un moment dat i se păru că soţia lui personifică jivinele amăgite de el în tinereţe şi care acum fac un pic de „încălzire[14] înainte de a-l sfîşia, aşa cum face pisica atunci cînd trebuie să servească la dejun un şoarece.

— Realitatea asta e, dragul meu ! E mai bine s-o privim în faţă. Trebuie să ştii că m-am concentrat şi m-am gîndit

la tine. Am pronunţat numele „Toni Muziceanu[11]. Ştii ce a ieşit ?

— Ce ? Ce a ieşit ? Spune, nu mă cruţa... tot eşti pusă să-mi frîngi sufletul. De ce eziţi ?

Tocmai cînd trebuia să vină răspunsul, se auzi soneria.

— Dacă sunt compozitorii invitaţi de mine, te rog să ai curaj şi să fii politicos. Dă-le toate explicaţiile. Invaţă-i pe adevăraţii compozitori să se folosească de invenţia ta. Ei vor atesta binefacerile ci şi tu o vei breveta.

Lia deschise, în apartament intră compozitorul de mare faimă Amacleus Renescu-Diez, un tip suferind de prea multă interiorizare la care se supune în timp ce-şi interpretează cîntecele. De fapt arată de parcă s-ar hrăni cu nisip fiert... şi parcă i s-ar fi presărat sare amară pe portativ. Soţul inventator trecu lîngă robotul său cîntător, dădu cî- teva indicaţii de funcţionare. Pare un ritual practicat în jurul meselor de spiritism. Suferindul compozitor însă nu poate pricepe nici măcar că e o diferenţă între cibernetică şi o traversă de cale ferată.

129

C-da 5868 coala

5— Vreţi să compuneţi ceVa ? 11 punem în funcţiune pe loc. Aşezaţi-vă aici înaintea microfonului. Ce vreţi sâ scoateţi ?

— O melodie pentru vioară. Vreau s-o dau lui Ion Voicu în prima execuţie.

— Da, apropiaţi-vă de aparat, concentraţi-vă asupra ceea ce aţi vrea să auziţi. Undele emanate de psihicul, de personalitatea dumneavoastră, vor fi captate de aparat, eu apăs pe acest buton, punem în funcţiune dispozitivul de tipărire a partiturii şi banda de magnetofon... notele se vor imprima pe hîrtie şi melodia pe bandă.

Compozitorul Renescu-Diez avu impresia că este supus unei experienţe de hipnotism. Işi luă obişnuita sa mină de om interiorizat, se lipi de pupitrul de recepţie al robotului spunîndu-i cu glas tremurat numele. Amadeus Re... re... Renescu-Diez ! Nici re major, nici re minor, ci doar re diez ! Imediat aparatul începu să scoată efecte de vioară, dar mult prea caraghioase. Se gîndise la un lied. Din aparat se auziră scîrţîiturile amplificate ale colofoniului în- tins pe arcuş.

— Dar ce se întîmplă, domnule inginer ? Nu în- ţeleg! ,

— Poate o mică defecţiune domnule compozitor. Să mai încercăm, zise Toni, meşterind pe la butoanele robotului. Sau, poate, nu sunteţi suficient de concentrat...

— Nu mai încercaţi, interveni pe neaşteptate soţia inventatorului. Gata ! Eu am înţeles. Aţi auzit zgomotul acela parcă ar fi sacîzul cînd îi dai pe arcuş ? Maestrul Amedeus e făcut pentru muzică, dar numai ca să dea cu sacîz pe arcuş. N-am avut noroc cu dînsul ! Aş zice că are un talent deosebit în acest domeniu al artei sacîzului. Nu poate să compună ni-
mic original. Ar putea sâ ne fie însă foarte îndatorat pentru adevărul care i se spune prin această invenţie.

Reputatul compozitor nu ştie ce să creadă. Cînd se lămuri că nu e vorba de o glumă, izbucni :

— Dar vă daţi seama ? Sînteţi nişte... nişte impertinenţi. Asta nu poate fi luată nici chiar ca o glumă proastă. Este de-a dreptul...

— Este de-a dreptul adevărul, domnule pretins compozitor Amedeus Renescu-Sacîz, completă Lia, cu o seriozitate desăvîrşită, ştiind că e vorba de salvarea unui om de la ratare.

Compozitorul, jignit în amorul vieţii lui îşi aduse aminte ceea ce voia să uite : i se redaseră de către cineva, nişte şuşoteli de-ale unora care susţineau cam tot ceea ce i se spunea acum cu o impertinenţă revoltătoare. Precis că această familie este pusă să procedeze astfel chiar de către duşmanii lui. începu să-şi facă reproşuri pentru imprudenţa de a fi dat atenţie acestor farse.

— Uite pentru ce m-au chemat aici ! Pentru a vedea că s-a inventat automatizarea abjecţiei ? Ptiu ! Plec. Salutare, cabotinilor ! – mai tună reputatul compozitor, trîntind uşa în urma lui.

Soţii, rămaşi singuri, se uitară unul la celălalt, sincer amuzaţi.

— Ce zici de asta, dragă Lia ?

— Ce pot să zic ? Maşina ta e într-adevăr grozavă. Nu poate minţi. Compune în genul comandat. Dacă în loc să zică Amadeus Diez, ar fi zis Enescu, ar fi ieşit ceva, dar cu el a ieşit ce ai auzit.

Toni avu o bucurie răutăcioasă. în sinea lui de mult îi pizmuia pe compozitori. Voia să se bucure cu siguranţei faptului adevărat.

— Lia, eii cred că totuşi este o defecţiune. Să mai

revizuiesc...

■— Nu e nici o defecţiune, dragă ! Ştii ce a ieşit, cînd am pronunţat numele tău ?

Tocmai cînd se pregătea să anunţe ceva extraordinar, se auzi din nou soneria. Lia primi un nou musafir cu înfăţişare de halterofil. Făcu prezentările :

— Soţul meu, cel care a inventat aparatul ! Toni dragă, bine cunoscutul compozitor de muzică uşoară : Simi Domajoreanu !

— încîntat ! Dar parcă n-aţi fi compozitor, ci mai degrabă atlet. Doamne, ce muşchi, ce conformaţie ! Dacă vreţi să compuneţi chiar acum ceva, vă apro- piaţi de aparat, vă concentraţi asupra melodiei pe care o doriţi...

Lia servi cîte un păhărel de coniac. Halterofilul aplică stilul smuls : apucă paharul, îl duse la gură şi cu o smucitură îl goli, abandonîndu-l apoi pe tavă cu o trîntitură zgomotoasă. Toni repetă instrucţiunile, oferite de Diez.

Masivul compozitor, ascultător ca un copil, se apropie de aparat, îi comandă mult ritm, acesta imediat emană nişte zgomote ritmice, plăcute, un fel de ciocane care cad pe nicovală. Ceva-ceva talent are bruta asta – gîndi Lia impresionată de cadenţa ciocanelor pe ilău şi de sunetele acelea deschise, pornite dintr-o fiinţă a oţelului să facă un drum lung, să înzestreze cu sunet licăritul stelelor. Dar drumul lor în cosmos e repede aglomerat de alte lovituri aşa de plăcut ordonate : două lovituri de baros cu reverberaţii repede topite în altele ce le ajung din urmă şi o lovitură seacă şi scurtă, de ciocan mai mic, făcut parcă numai pentru detalii acustice.

— Domnule Simi, mai stai în faţa aparatului ! Ce plăcut se aude ! se adresă Lia cu o voce voluptuoasă şi rugătoare.

— Dar ce-i asta ? Nu înţeleg ! – spuse compozitorul insensibil la ceea ce crease el şi aparatul. Vocea lui dură, de om bănuitor o trezi din reverie pe Lia care deveni din nou realistă.

— Eu înţeleg, maestre, am început să înţeleg, interveni Toni cu promptitudinea cu care intervenise soţia în cazul anterior.

— E clar, spuse Lia sentenţios ca un dirijor care exclude o notă dintr-un cîntec.

— Ce anume ?

— Din capul dumitale nu poate ieşi muzică. Dumneata puteai fi un bun fierar de forjă, zise Lia.

— Chiar aşa, maestre, la conformaţia dumitale, cu muşchii pe care îi ai, ai fi putut face trei norme la o nicovală.

— Dar vă daţi seama ? ! Sînteţi nişte imperti- nenţi ! – se supără compozitorul Simi. Asta nu poate fi luată nici ca o glumă proastă. Este de-a dreptul...

— Este de-a dreptul adevărul, domnule pretins compozitor, Si-mi Do-major-eanu ! – îi zise Toni satisfăcut că poate face să abată duşul căruia îi fusese supus şi el mai înainte. Ne-aţi putea fi recunoscător pentru acest adevăr pe care dumneavoastră n-aţi reuşit să-l descoperiţi...

Compozitorii aceştia se pare că au învăţat văicăreala către sine la aceeaşi şcoală.

— Uite pentru ce m-au adus aici ! – mai spuse

Domajoreanu trîntind puternic un pumn aparatului. Pentru a vedea că s-a inventat automatizarea abjecţiei ! Pfui !

Plec. Salutare cabotinilor

!Şi puternicul compozitor trînti uşa lăsînd pe cei doi soţi fericiţi că au scăpat de prezenţa unei forţe fizice* care, prin pumnul dat robotului, arăta de ce fel de schilodiri este capabil.

— Ce zici, dragă, de el ?

— Are haz tipul ! Nici el nu vrea să înţeleagă...

Lia voi să-l convingă pe Toni că nu-i este ostilă şi.că e bine ca el să recunoască realitatea. Continuă ceea ce începuse : să spună soţului despre surpriza pe care i-a făcut-o robotul cînd a pronunţat numele lui. Dar exact ca în filmele poliţiste, suspansul se produse din nou, fiindcă se auzi iarăşi soneria.

— Mai vine cineva ! Dar dacă vin tot din ăştia, mai bine ne-am devasta noi avutul, am face-o mai blînd – spuse inginerul expunînd prin asta un dezavantaj al demersurilor Liei, în neputinţa lui de a-i demonstra şubrezenia teoriei ei.

— Ai răbdare ! Trebuie să găsim şi unul cu talent. Poate chiar acum, – spuse soţia, plină de optimism, ducîndu-se să deschidă.

Era doamna Dorela Doina Doinaru, compozitoare de muzică suavă, – un paradox în comparaţie cu figura ei de

gîscă pedagogă, severă ca o taxatoare de tramvai, o deformaţie căpătată probabil în juriile care nu se puteau constitui fără să-i cuprindă numele.

— După cîte mi-a spus soţia dumneavoastră, ar fi vorba de o invenţie epocală...

— Mai reuşită decît am conceput-o. O maşină care întrece intenţiile omului ! Ştiinţa are efecte nebănuite, în momentul cînd se dezlănţuie...

— O să fiu foarte bucuroasă să colaborez cu dumneavoastră şi cu robotul dumneavoastră. Mai cu seamă dacă e nevoie de economie de timp...

— Da, producţia dumneavoastră muzicală se va mări. Vreţi să compuneţi chiar acum ceva ?

— Pentru asta am şi venit ! Pot să iau o bandă cu muzica imprimată ?

— ‘Desigur ! în schimbul unei taxe.

— Chiar şi o partitură tipărită ?

— Da, în schimbul altei taxe.

— Atunci e ideal... De aici o să mă duc s-o depun la Uniunea Compozitorilor.

— Apropiaţi-vă de aparat...

Inventatorul repetă instrucţiunile.

— începem înregistrarea ! Ce doriţi ? O melodie de dragoste, nu ?

— Da. cu foarte multă dragoste. Ceva patetic, cît mai patetic... ceva suav...

Din aparat ieşi Un cîntec de leagăn şi nişte scîn- cete de copil sugar, apoi un clopoţel „de jucărie”, o tobă de tablă, ca supliment, o melodie printr-o pîl- nie : „Sînt soldat şi călăreţ”.

— Dar ce este asta ? Nu înţeleg.

— Doriţi şi bis-uri, doamnă ? – întrebă soţia inventatorului, de data aceasta destul de ironică, deşi compozitoarea tot nu înţelegea.

— Eu înţeleg, doamnă, – spuse inventatorul Mu- ziceanu. Sufletul dumneavoastră şi capul dumneavoastră n-au nimic de-a face cu muzica. Dumneavoastră aţi putea fi cea mai patetică mamă. Să faceţi un copil negreşit ! Să nu mai zăboviţi ! Să-i cîntaţi un cîntec de leagăn, iar el să vă cînte „Sînt soldat şi călăreţ”.

— De ce nu vreţi să fiţi mamă ? completă soţia. Să staţi acasă, lîngă cratiţă cu un biberon în mînă. Sau dacă nu, educatoare la creşă ? Vă îndepliniţi şi destinul şi'

totodată mai cîştigati şi ceva bani. V-ar prinde bine, vă garantează asta aparatul nostru electronic !

— Dar... vă claţi scama, sînteţi nişte... etcetera etcetera... întocmai ca şi în celelalte două cazuri.

Suava compozitoare a plecat blestemînd ca o anumită poemă de Arghczi şi înjurînd ca un tractorist cînd nu-l mai serveşte ospătarul.

— Lia dragă, după sistemul tău nu-i nici o speranţă să facem rost de bani. Toţi cred că vrem să ne batem joc de ei.

— Dacă ei vor să fie ceea ce nu sînt – ironia vine de la ei, nu de la noi. Robotul tău dă nişte rezultate neaşteptate. Mă întreb cum ai fi reacţionat tu, dacă ai fi încercat să „compui^ ceva în genul tău ? Te-ai fi supărat pe invenţia ta ? Eşti curios să vezi pentru ce muzică ai fost apt ? Hai, te rog, măcar pentru amuzament, încearcă !

Cititorul o să creadă că abuzez de repetarea unei intervenţii în circumstanţe de acelaşi fel mai mult decît îi este permis unui autor cuviincios, dar adevărul este că tocmai cînd, şi de data asta, Toni trebuia să încerce, se auzi soneria din nou. Acum acesta era Mielu Lupu, director de scenă la Teatrul de copii. Deşi om de teatru, se dovedi a fi un om cumsecade.

— Ştiţi, – spuse el inventatorului –, soţia dv. a insistat atîta ca să vin să încerc robotul dumneavoastră... Şi, în afară de asta, am o nevoie nemaipomenită de aşa ceva... Ştiţi...

— Nu ştiu, interveni Toni cu o glumă pe care regizorul n-o luă în seamă. (Am spus că era un om de treabă.)

— Eu pun în scenă un spectacol de păpuşi... Intre păpuşi sînt foarte multe animale, păsări, mă rog... Bieţii interpreţi se străduiesc să imite toate jivinele : urşi, lei, tigri, lupi dar se obţine ceva jalnic.

— Perfect ! Vă satisfacem noi dorinţa... sări Lia, spre surprinderea soţului care ştia că aparatul său n-a fost creat pentru aşa ceva. Vă dăm şi banda cu voci imprimate.

— Apropiaţi-vă de aparat... începu inventatorul – şi...

— Nu, Toni, nu aşa, ca la ceilalţi ! —.îl întrerupse soţia. Cine ştie ce o să mai iasă ! Mai bine.treci tu. Comandă tu o muzică în genul tău. Şi aşa.te-am făcut curios. Hai, treci şi comandă robotului, trebuie să terminăm povestea

începută, deşi socotesc că nu e chiar momentul potrivit.

Se apropie de aparat, curios, dar cu intenţia hazardată de a demonstra Liei ce poate el.

: •

— Ei bine, da ! Muzică în genul lui Toni Muzi- ceanu ! – se răsti inventatorul spre robotul său.

— Cere ceva cu pădurea... Gîndeşte-te la vînă- torilc cu bunicul...

Toni închise ochii şi îşi imagină pădurea bunicului şi a copilăriei lui. Apoi îşi imagină o pădure deasă populată de jivine... O pădure înfricoşătoare, cum numai în basme se întîlneşte. Plăsmuirea aceasta îl captivă. Parcă vede fiarele cum se caută unele pe altele avide de sînge sau cum se ocolesc precaute. Dar încăierarea nu putea fi evitată... Deodată, din aparat izbucniră glasuri înfuriate de lupi, urşi, lineşi, triluri de păsări alarmate sau inspirate şi puse pe u>tec, chemări languroase de cerbi, semnale vitejeşti de cocoşi de munte, ţipete jalnice de puişori răpiţi de vulturi, focuri de armă, vîjîit de săgeţi, ţipete străpunse de veveriţe în salturi mortale de pe un copac pe altul, un guiţat sugrumat de mistreţ văduv...

— Formidabil ! Chiar aşa ceva îmi trebuie ! – se minună regizorul care văzu în efectele acestei
maşinării minunate viitorii lauri ai meseriei sale. Dacă va comanda în mod special nişte scenarii cu ilustraţii sonore, va fi un succes triumfal... Apoi regizorul continuă către inventator : aş vrea să adaptez pentru scenă nişte fabule...

Toni luat acum ca medium începu a recita în gînd fragmente din cîteva fabule în tălmăcirea lui Arghezi. „Lupul, sărind să intre noaptea-n stînă/ A nimerit, ca muştele-n smîntînă, /în haita cîinilor din dos“... Şi interiorul invenţiei i se păru lui Toni populat de o stînă tulburată de o haită de lupi. Oi speriate, urlete de lupi flămînzi, lătrături războinice de dulăi... „Zărind măgarul o privighetoare,/ îi zise – „Dragă surioară/... Şi mai departe în aparat se auzi vocea măgarului : nişte răgete cu înţelesuri prin care un asin îngîmfat că nici o girafă nu-i mai poate ajunge la samar, ca şi cînd el ar fi acela ce a intrat .în Ierusalim, invită o privighetoare să cînte. A rage ca şi cînd ai citi un rol – s-ar putea spune că s-au mai văzut cazuri, chiar în viaţa de toate zilele sau de toate serile (depinde cînd vizionezi spectacolul) şi atunci nu văd

de ce n-ar fi de crezut că şi robotul inventat de Toni este capabil de aşa ceva, toată lumea cunoscînd că ştiinţa este mare aducătoare de surprize, ca berzele de copii. Toni îşi aminti apoi „Leul şi vulpea“. „Vulpea tinerică, pribegind mereu,/încă nu văzuse în pădure leu“... Şi din aparat se auzi vocea mieroasă a secretarei directorului lui, pentru care poţi să juri r[5] e întocmai graiul unei vulpi. Peste cîteva clipe se auzi şi leul : era directorul lui care căpătase sonorităţi clc junglă. Toni tresări, nu aşa cum tresare cînd îl vede el pe director, aici fiind la el acasă şi deci n-are de ce să-i fie frică, ci pentru că îşi aduse aminte că pe director îl cheamă Corbii şi nu Leu.
„Tovarăşul director Corbu“ – acesta îi este numele complet. Dar odată cu această evocare îi veniră în gînd crîmpeie din fabulele altor autori. Aşa de pildă începu să recite. „Vulpea şi Corbu“, iar Lia şi regizorul avură posibilitatea să urmărească în întregime desfăşurarea fabulei, în interpretarea directorului şi a secretarei sale, pînă la finalul în care corbul scapă caşcavalul din cioc.

Regizorul rămase extaziat. Intrase într-o lume a fabulelor, nu o lume scrisă, ci animată, o lume cu animale care-şi păstrează graiul specific dar tîlcurile putînd fi înţelese şi de oameni. E drept că unele tonalităţi nu erau chiar pe placul urechilor regizorului, dar Toni îşi scuză personajele sub motive plauzibile. Despre privighetoare spuse că e puţin cam răguşită pentru că a cîntat la munte unei colege, despre măgar spuse că e adevărat că rage cam fals pentru că vrînd să pară cult, învaţă acum limbi străine şi face eforturi să deprindă accentele porcului etc. Totul se rectifică doar cînd Toni se concentră asupra purităţii junglei, pădurii sau sectorului avicol al unei ferme zootehnice. În acele momente se obţinură cele mai clare exprimări, nepoluate de influenţe străine, nealterate de impurităţi antropomorfe, ca şi cînd Toni Muziceanu le-ar fi supus în prealabil unui tratament cu faringosept sau pentru profilaxia laringitei.

Cînd Toni ajunse la capodopera lui Grigore Alcx-andrescu, „Boul şi viţelul^ şi cînd începu sâ recite, ca altădată la serbările şcolare, pasajul „Un bou ca toţi boii, puţin la simţire, de soartă-ajutat, dobîn- di-n cireadă un post însemnat^... şi cînd se auzi vocea, ca un muget, a unui vecin de soartă-ajutat, Lia îl opri destul de hotărîtă :

— Fii serios, Toni, lasă-te de glume !

Atmosfera deveni sărbătorească, Toni fu felicitat cu entuziasm, cei trei se îmbrăţişară între ei şi apoi toţi trei cu robotul. Din interiorul acestuia răzbăteau afară urlete şi ciripeli de bucurie, părea că se aud cum se pupă lupii cu mieii, cum iepurii se joacă şi fac echilibristică pe ţeava unei arme de vînătoare, situată la ochiul drept al unui vînător, cum vrăbiile aduc, unor copii, în plisc, fel de fel de prăştii ■— pe scurt-o bucurie ca în arca lui Noe !

Singura antinomie se consumă între coniacul şi cafeaua care urmară, cafeaua voia să-i ţină treji, coniacul dimpotrivă – şi pînă la urmă somnul rezolvă antagonismul. La un moment dat se auzi din nou soneria (autorul îşi dă cuvîntul că pentru ultima dată) şi apărură de data asta toţi trei compozitorii, alături de un procuror.

Procurorul, cu pedanteria impusă de funcţia pe care o exercită, spuse că cei trei compozitori, care îl însoţesc, au depus o reclamaţie în care se plîng împo-r triva soţilor Muziceanu.

— Se zice că dumneavoastră i-aţi insultat, i-aţi jignit, le-aţi adus daune morale. Domniile lor au un nume bine cunoscut în muzica noastră...

— Muzica mea de cameră a fost redusă la nişte scîrţîituri, se plînse Amadeus Renescu-Diez. Vor să nimicească tot ce e mai gingaş în lumea asta : muzica.

— Pentru el, nicovala şi cu ritmul sînt acelaşi lucru, acuză la rîndul lui masivul compozitor Simi Domajoreanu.

— TI dăm în judecată. Vă rog să faceţi procesul- verbal de constatare, o să-l semnăm cu toţii, turui fără posibilitatea de a fi potolită, compozitoarea Do- rela-Doina Doinaru.

în toată avalanşa ele acuzaţii, procurorul nu spuse nimic. Ascultă doar. Nu avea nimic împotriva robotului şi nici împotriva familiei Muziceanu. în definitiv, trebuie să vadă despre ce este vorba şi apoi să ancheteze cazul, în linişte şi cu tact.

• – Mai întîi de toate, aveţi brevetul du invenţie ?

— încă nu. Acest brevet este un vis de-al meu. Aparatul e în faza experimentală. Dar sper să ies cu bine de la comisia de invenţii...

Cei trei reclamanţi se bucurară de existenţa ne-legalizată a robotului prevăzînd că... gata !, s-a terminat cu autorul lui.

— Dar insultele nu le-am adus eu, ci maşina, –

încearcă inventatorul o apărare. Aţi fi putut sta de vorbă cu robotul dar dacă nu-i recunoaşteţi existenţa...

— Din moment ce n-are act de naştere... – zise omul legii ce rost are ! Aţi putea face o demonstraţie ?

Pîrîtul Muziceanu fu invitat să pună robotul în priză.

— Aici nu îndeplinesc decît o formalitate legală, – zise procurorul. în mod particular, vă spun că şi eu iubesc muzica...

— Şi noi, – ziseră soţii acuzaţi.

— ... şi n-aş fi de acord să fie ultragiată, – adăugă procurorul în continuare. Dar asta e o chestiune particulară.

Inventatorul dădu toate lămuririle necesare procurorului :

— Ca să vedeţi despre ce e vorba şi în ce constă calomnia vă rog să vă apropiaţi de aparat. Acest robot compune muzică în genul preferat. De pildă... simfonie în genul Brahms... sau muzică uşoară în genul lui V. VasiEache-junior... sau muzică populară,
în genul oşenesc. De-ajuns să-i comunici şi să te concentrezi asupra a ceea ce vrei să compui şi robotul, prin procedee pur ştiinţifice, captează undele emanate de personalitatea solicitantului şi scoate compoziţia dorită sau dacă s-a comandat ceva personal robotul va oferi ceva în conformitate cu talentul celui care a ordonat robotului melodia... în genul lui. Aici e cazul dumnealor !

— Dar e posibil aşa ceva ? – strigă procurorul, captivat de idee.

— Vedeţi bine că este – răspunse Toni sigur pe ideile lui ştiinţifice, ca un activist cultural în toiul unei campanii ateiste. Concentraţi-vă asupra unei melodii pe care o doriţi... şi apropiaţi-vă...

Procurorul urmă instrucţiunile cu toată convingerea şi – minune ! – robotul scoase o muzică foarte plăcută, frumoasă, spre stupefacţia generală : o variantă clarificată a unei melodii pe care procurorul o fredona mereu aproape inconştient. Nu ştia cum se născuse, era o obsesie muzicală în care se complăcea de ani de zile : dimineaţa cînd se bărbierea, în drumul spre procuratură sau în timp ce studia un dosar el fredona această melodie care ar fi meritat să fie cizelată, definitivată şi fixată pe un portativ. Ascultă încîntat, deci, un cîntec ce ar fi onorat

cartea de vizită a oricărui compozitor şi imediat robotul îi întinse cele două mîini metalice ale sale : una îi oferea o bandă de magnetofon cu cîntecul auzit şi cealaltă o hîrtie cu notele muzicale ale aceluiaşi cîntec.

— Vedeţi, vă insultă şi pe dumneavoastră, – zise unul din compozitori. Dumneavoastră sînteţi procuror şi acum vă face...

— N-aţi spus dumneavoastră că mai sublim decît muzica nu poate fi nimic ? Dînsul este un procuror sublim – zise Lia.

— Nu vâ supărăţi, tovarăşe, dar cine v-a făcut procuror ? – îl întrebă inventatorul. Dumneavoastră aţi fi putut fi un mare compozitor... îmi închipui că rechizitoriile întocmite de dumneavoastră sînt adevărate librete de operă, poate poeme în proză...

Ancheta s-a încheiat seara tîrziu cînd cei doi soţi au căzut pe fotolii rupţi de oboseala unei zile deosebit de agitate. Aveau amîndoi nevoie de linişte, înainte de a se hotărî asupra a ceea ce au de făcut. Au închis ochii ca să-şi adune gîndurile şi au rămas cu ochii închişi pînă dimineaţa. Cînd razele de aramă ale soarelui au pătruns prin fereastră, s-au deşteptat şi ei şi şi-au dat seama că petrecuseră o noapte întreagă în fotoliu. Se simţeau parcă reveniţi dintr-un somn adînc, provocat de administrarea unui narcotic. Cînd şi-au rotit privirile prin cameră au constatat că lipseşte maşina lor cîntătoare, robotul. Un moment de stupoare dădu semnalul declanşării unui mare şi general semn de întrebare.

— Lia, ne-au furat robotul !

Lia nu putea accepta ideea nici măcar ca eventualitate.

—Toni, este imposibil ! Să nu ne grăbim. Mai bine să ne adunăm gîndurile, să recapitulăm ultimele întîmplări...

Nu s-au pripit, şi-au adunat gîndurile şi au recapitulat evenimentele serii. Totul cu multă greutate, deoarece simţeau că au un cap mare cît o baniţă şi greu cît o piatră de moară.

— Bestiile ne-au adormit !

— Ca să ne fure invenţia !

— Dar care din ei ?...

— Nu cred că procurorul. El e om serios, nu e compozitor. Şi afară de asta este talentat... Nu poate fi

bănuit.

Au întreprins un raid prin tot apartamentul, chiar şi prin dependinţele care n-ar putea cuprinde robotul, dar nici urmă de invenţie. Ce să facă în această situaţie ? Lia a deschis larg Terestra spre stradă ca să intre aer curat. De afară pătrunseră strigăte zglobii de copii şi o voce piţigăiată de ţigan care mina o mîrţoagă înhămată la o cotigă.

— Fiare vechi, fiare vechi cumpărăm !

Gălăgioşii copii nu erau alţii decît cei care formau echipa de fotbal a Blocului N. M. 15 şi care se pregăteau în vederea meciului-revanşă cu Blocul N. M. 16. Meciul se va desfăşura pe terenul neutru dintre cele două blocuri, cu o minge nouă, regulamentară, ce urmează să fie cumpărată pe banii obţinuţi pe fierul vechi colectat.

— Toni, ia vino aici la fereastă, să vezi ce vînd copiii ! Nu crezi că ceea ce vînd ei sînt piese din robotul nostru !?

Toni era gata să sară pe fereastră : într-adevăr fierul pe care-l vindeau copiii era provenit din invenţia lor, acuma fărîmiţată de cineva cu duşmănie. Dar, spre marele şi nestăvilitul haz al copiilor, fragmentele de metal erau în acelaşi timp fragmente de cîntece. Piesele erau încărcate cu muzică. Iar achizitorul la un moment dat refuză să mai cîntărească : fierul i se părea neobişnuit de greu. E ceva straniu ! Şi apoi nici tariful care trebuie aplicat nu e clar...

Copiii deveniră gălăgioşi la culme. Ar putea scula din groapă şi morţii, dar-mite doi tineri din somn.

★

Lia şi Toni sînt prieteni, se pregătesc de examenul pentru primirea în facultate. Citesc zi şi noapte,
citesc în tramvaie, în parc, acasă, la masă, regretă orice fărîmă de timp irosită şi se înfurie cînd trebuie să întreprindă ceva care nu le dă voie ca, în acelaşi timp, să şi citească cum ar fi sărutatul, somnul, baia etc. Azi s-au dus să înveţe într-un parc. La un moment dat şi-au zis că ar fi timpul să se hotărască la ce facultate se vor prezenta pentru examen. Au început să dezbată şi să gîndească diferitele ipoteze cu mulţimea de variante şi consecinţe mai întîi în duet şi apoi solo, toate însă legîndu-se de viitorul lor pe care ei îl vedeau unul pentru amîndoi. Fiind foarte obosiţi, i-a furat somnul, iar gîndurile s-au topit în vis. Gîndeau fiecare cu capul său, dar visau împreună acelaşi lucru. E o chestiune complicată pentru a cărei

explicare nu aveau nici timpul şi nici noi spaţiul necesar.

Ariciul, satira şi umorul

După şi *lui* Alecu Popovici

Asemănarea unui perete cu o pădure constă în faptul că şi unul şi cealaltă au o gazetă proprie. Deosebirea dintre un perete şi o pădure este aceea că, pe cînd peretele are o gazetă de perete, pădurea beneficiază de îndrumările unei gazete de pădure. La cele două soiuri de gazete există două mari însuşiri comune : ambele apar foarte rar şi anume cînd se organizează un concurs, iar a doua trăsătură comună – mai ales gazetelor satirice – este aceea că se numesc ARICIUL.

Gazeta de pădure ARICIUL avea drept redactor şef chiar un arici.

Venise toamna şi articolele din gazeta de pădure rămăseseră tot acelea pe tema „Cum întîmpinăm primăvara^. Fără să ştie redactorul şef, colectivul de redacţie a schimbat, odată cu terminarea perioadei de hibernare, înfăţişarea publicaţiei, dedicînd-o primăverii. De la acestă apariţie, ariciul a rămas zburlit : toate materialele erau scrise în genul umorului pozitiv, aşa că povestea a rămas ca un experiment nereuşit.

Se apropia iarna şi gazeta avea acelaşi conţinut tămîios de primăvară ; pentru că jivinele care alcătuiau colectivul de redacţie nu răspundeau la de- seie apeluri ale ariciului. Leul îşi făcea de lucru pe la casa de filme „Metro Glodwin Mayer“, vulpea nu-şi lăsa ea găina de la gură ca să se ia de scris, tocmai acum în plin sezon al numărătorii bobocilor. Martin, ursul brun, ar ceda bucuros onoarea confratelui său alb, Fram, dacă şi acesta nu s-ar deghiza cînd în roman pentru copii, cînd în frigider, veşnic în reparaţii în cadrul termenului de garanţie. Mă rog, fiecare găsea cîte un pretext. Pînă la urmă, ariciul a ameninţat că va scrie singur toate articolele şi pentru că nu poţi şti niciodată la ce să te aştepţi de la un arici, colectivul de redacţie a înţeles că tot mai bine este să-i dea ascultare sau să se facă a-i da ascultare. Ariciul a împărţit subiectele şi după un timp a convocat toţi redactorii pentru şedinţa de lecturare a materialelor şi analiza lor.

Extras din stenograma acestei şedinţe :

VOCI : Linişte, linişte ! A venit Ariciul ! Tă

ceţi ! Vrea să ne spună ceva
!

ARICIUL : După cum ştiţi, dragele mele făpturi sălbatice, trebuie să scoatem un nou număr al gazetei care-mi poartă numele ARICIUL ! Ia să vedem... Iepurele !

IEPURELE : Sînt aici, Ariciule !

ARICIUL : Trebuia să aduci o cronică rimată despre vînătorii braconieri...

IEPURELE : Să vezi, dragă Ariciule ! Eu am scris versurile pe o frunză de varză, iar capra a binevoit s-o consume.

ARICIUL : Cîte capricii mai are şi capra asta ! Acum trebuie să scrii cronica din nou !

IEPURELE : Cred că nu este cazul să mai criticăm pe bieţii vînători. Au devenit aşa de fricoşi !... Cum mă văd, pun mîna pe armă. E bine să vorbim despre alte teme...

ARICIUL : Ursul ! Trebuia să aduci un pamflet despre albinele care înţeapă nemilos.

URSUL : Dragă Ariciule, n-are rost să-l mai scriu. Nu mai am nevoie de mierea lor. Acum o iau de la *Apicola.*

ARICIUL : Vulpea !

VULPEA : Pe mine, te rog să mă scuteşti ! Să vezi, cînd am vrut să m-apuc să scriu articolul, m-a văzut o actriţă şi a zis : uite-o pe colega asta... e numai pielea de ea. Eu parcă mă şi vedeam la gîtul ei, m-am speriat şi am fugit, dar alergînd am călcat în nişte ţepi de-ai tăi... tocmai cu laba cu care scriu, adică la- ba-mînă.

ARICIUL : Atunci ai să scrii cu laba-picior. S-au mai văzut cazuri. Aşa că vei scrie un articol despre „coadă“.

VULPEA : Dar de ce chiar despre coadă ?! Să zică Veveriţa că este o aluzie la ca ? Ea e responsabilă cu alimentaţia în pădure, noi o criticăm că vine să deschidă tîrziu magazinul şi lasă lumea să stea la coadă pînă ce se satură ea de alune. Ei, şi ce dacă !? E cusurul ei. îi place coada mare... Şi ea stă la coadă, la propria ei coadă... Şi... dacă o să se supere, n-o să mai vrea să facă parte din e- chipa de atletism. Ştii doar că e campioană la sărituri. Nu e bine să ne punem rău ! Cînd sare, ea sare sus... şi nu ştii de ce esenţă e creanga pe care sare !

ARICIUL : Trebuie să fim combativi !

CAPRIOARA : Bine ! Atunci, propun ca articolul „Lupul e nemilos“ să fie scris cu semn de întrebare. La fel şi articolul despre veveriţă. Adică : „Veveriţa vine tîrziu la

treabă ?“ Răspuns : mai bine mai tîrziu decît niciodată ! Trecem, deci, direct la concluzii, printr-un element paremiologic. Uite, şi şoricelul împărtăşeşte opinia...

ŞORICELUL : Are dreptate... Şi apoi ce rost are să ne criticăm între noi ? De ce să ne certăm şi cu ăsta... cu... cu...

ARICIUL : Cu Motanul, şoricelule, cu Motanul ! ŞORICELUL (auzind acest nume, tresare) : Unde ? Unde e ?

ARICIUL : Nu te teme ! Dealtfel tot ce se scrie aici despre el, e adevărat !

ŞORICELUL : Nu, nu ! Nu că mă tem, dar nu vreau să văd ce-ai scris ! „Motanul e un mare bătăuş şi mare hoţ !“ Cum bătăuş ?... Se antrenează ! Da ! Dumnealui e un atlet şi trebuie să se antreneze. Ne antrenează şi pe noi, şoriceii.

ARICIUL : Cum asta ?

ŞORICELUL : Păi fugim toată ziua de el... Facem alergări de fond... Şi e vesel... Ne jucăm de-a şoarecele şi pisica. Şi de unde pînă unde este el hoţ ? Aşa îl cheamă : Hoţu ! Te rog să scoţi semnătura mea ! Nu că mă tem, dar...

VULPEA : Nu e bine, ariciule, să fii aşa ţepos. Eu cunosc şi o fabulă despre tine. Dar să nu mai vorbim...

ARICIUL : Acela era un văr de-al meu. Acum îl îngrijeşte un veterinar... şi-a rupt gî- tul. Dar gazeta noastră trebuie să apară. Trebuie să îndreptăm situaţia existentă.

ŞORICELUL : Eu nu mă simt prea bine. Am, aşa, o slăbiciune... Te rog să scrii că la numărul ăsta de ziar eu eram bolnav. Am anemie. Săptămîna asta am ros un şvaiţer cu găurile prea mari. 8Oo/₀ găuri, 20% brînză. Sînt slăbit. Lucraţi voi. La revedere ! Mă duc să dau bacşiş unui vînzător şi-mi dă un caşcaval de Dobrogea ce n-a văzut Parisul !

VULPEA : Eu, dragă ariciule, te-aş ajuta, numai că nu văd de loc ca să scriu. Sufăr de „orbul găinilor^. Mă duc acum la un

paznic, îi dau un bacşiş şi mă lasă la gîşte. Ce, n-au salvat ele Roma ? Mă salvează şi pe mine !

VOCI : Da, plec şi eu. La revedere ! Scoa-

te-mă şi pe mine din Comitetul de redacţie ! La revedere ! Plecăm !

(Şedinţa se termină cu răgete, lătrături, behăieli etc. Apoi, rămîne ariciul singur.)

MORALA : în colectivul gazetei de pădure nu sînt admişi ca redactori decît arici spîni sau bărbieriţi zilnic.

Gînduri împlinite

Intr-o zi, venind de la serviciu cu soţia în acelaşi tramvai, am observat-o cum îşi fixează privirile în geam, dusă mai mult cu gînclul decît cu mijloacele de transport în comun departe de mediul înconjurător. Medita ! Mi-am zis, mai întîi, că ea chibzuieşte asupra mesei, pentru că nu aveam nimic în frigider. În asemenea cazuri, de obicei, nevastă-mea pregătea la iuţeală nişte ouă cu telemea. Dc n-ar proceda şi azi la fel ! – speram eu. Mă cam sătura-sem de atîtea ouă. Aveam senzaţia că o să cad, cu- rînd, cloşcă. Dar poate că ea nu medita deloc a- supra a ceea ce urma să mîncăm acasă. Fiindcă uneori, în astfel de situaţii, avea soluţii sigure, experimentate în decursul vieţii ei de funcţionară, solicitată şi de treburile gospodăriei. De cîte ori nu
mi-a făcut ea surpriza ele a nu-mi da ouă cu brînză ! Avea un gest al ei, caracteristic împrejurării, atunci cînd scotea din poşetă un pacheţel cu parizer, tăiat tot aşa de subţire ca şi şunca de Praga, deoarece cuţitul mezelăriei nu făcea discriminări. Atunci ştiam că o să mîncăm... parizer pane. Sau se apuca repede să încropească un borş de verdeaţă, „cu zdrenţe[11] – denumirea aceasta atribuindu-se, bineînţeles, ouălor revărsate din coaja lor în borşul clocotit şi amestecate cu o crudă încălcare a ierarhiilor şi bunelor asociaţii culinare. Teoretic, un banal borş şi un ou, atît de estetic încă de la venirea lui pe lume, nu puteau fierbe în aceeaşi oală. Sau, poate, că nevastă-mea, uitîndu-se prin geamul tramvaiului, se gîndea ce bine ar fi să nu avem nici un musafir în acea zi. (Pe atunci stăteam pe lîngă Gara de Nord şi uneori, din cauza tranzitului de prieteni şi rude, aveam impresia că locuim nu pe *lîngă* ci *în* gară.) Dimineaţa, plecînd în grabă, nevastă-mea nu apucase să aranjeze patul. Dar la acest capitol ar fi multe de spus la locul lor, pentru că toate au darul să sporească teama de musafiri. Totuşi, nevastă-mea aşteaptă cu nerăbdare ziua de 8 martie, Ziua femeii, cînd este felicitată de director şi apoi i se dă drumul acasă înainte de terminarea programului, în semn de preţuire şi res-

pect. Atunci dă fuga şi, valorificînd la maximum timpul liber acordat, deretică toată casa. Ba mai sparge şi lemne. Altfel, cînd nu-i ajunge timpul, le sparg eu.

De fapt nu poţi şti niciodată la ce gîndeşte o nevastă cînd priveşte fără ţintă printr-unul din geamurile vagonului remorcă dc pe linia 26. M-am ui-
tat la ca pătrunzător, cu intenţia ele a-i capta gîn- durile. Fie datorită telepatiei, fie obiceiului nostru de a ne înţelege clin priviri (încă eram fericiţi împreună), a ghicit ce vreau şi mi-a zis :

— Tu o ştii pe Liliana ?

— Care Liliană ?

— Liliana Plopeanu, cu care am fost colegă la grădiniţă, în grupa mică.

— Nu, n-o ştiu. Nici pe tine nu te ştiam atunci, că clacă te ştiam...

— Dealtfel nu contează – zice soţia.

— Dar ce contează ? întreb.

— Şi-a luat doctoratul.

— Ei, nu mai spune ! Doctoratul în ce ?

— Nu ştiu, dar n-are importanţă. Principalul c că are titlul de doctor.

Nevastă-mea şi-a întors clin nou privirea spre geam. Deci urmărea un gînd, pasă-mi-te, clin moment ce ochii ei nu reţineau nimic din ce se petrecea afară... Crispase puţin ochii, vrîncl parcă să facă privirea pîlnie şi să se uite printr-o gaură ele cheie sau prin gîtul unei sticle.

— Unde priveşti ? draga mea – am întrebat încetişor cu o teamă pe care nu mi-o explicam în mod ştiinţific, aceasta ţinînd mai mult de presimţiri legate – să nu mi se ia în nume de rău – de un semn care mi se făcea la ochiul drept chiar din ziua cînd a început noul an şcolar.

— Privesc în viitor, dragul meu – mi-a răspuns ea.

Pînă aici, am gîndit, nu e rău.

— Şi ce vezi ?

— Iţi spun acasă.

Acasă, în timp ce-mi făcea pantofii (am spus că totul s-a petrecut pe cînd eram încă fericiţi unul cu altul), mi-a zis pe un glas firesc.

— Trebuie să ne dăm doctoratul !

Simţeam o” că trebuie să vină ceva neplăcut

— Cum „să-l dăm“ ?

— Adică vreau să zic că trebuie să-l luăm.

- – De la cine să-l luăm ?

— Trebuie să ne pregătim şi să susţinem o teză de doctorat.

— Ce-ţi veni şi cu drăcia asta ? – o întreb.

— Intr-o zi va fi la modă doctoratul. E mai bine ca atunci cînd va veni moda doctoratului, noi să-l avem deja luat. O să zicem „noi am luat doctoratul înainte, cînd nu se gîndea nimeni la aşa ceva, nu acum cînd plouă cu doctori[11].

— Bine, bine – zic – dar ca să susţinem o teză de doctorat, trebuie mai întîi să avem diploma unei facultăţi, iar noi n-avem decît liceul.

— O să facem o facultate. Mîne ne învoim de la serviri şi mergem să ne înscriem.

— N-are rost să-ţi ascund, eu cu cartea n-am fost în reiatii care să-mi dea motive de laudă. Ba dimpotrivă.

— Nare importanţă cum înveţi. Principalul e să ai o diplomă. Dacă e de doctor e ceva grozav ! Vor veni zile cînd vei fi preţuit după diplomă, nu după ce-ţi poate capul.

— Şi mă rog, de ce toate astea ?

— N-auzi, omule că eu văd în viitor ? Aşa va fi moda !

În faţa insistenţelor soţiei, n-am avut altă soluţie decît să mă înscriu la Facultatea de Psihologie Animală, care mi s-a părut mai uşoară şi avea şi un an mai puţin de cursuri faţă de alte institute de în- văţămînt superior, iar la examenul de admitere nu se cere matematică. Nevasta a colindat toate facultăţile clin Capitală, să vadă unde mai sînt Jocuri libere şi s-a înscris la Astronomie Aplicată, secţia
Stele căzătoare, dacă mî-aduc bine aminte. Dar vorba ei, ce importanţă are ?

Eu, mi se pare că i-am spus atunci :

— Nu e bună facultatea asta. După absolvire o să te trimită la ţară. Ştii doar că, din cauza blocurilor, în Bucureşti nu se văd toate stelele.

— Fii serios ! După absolvire am să spun că ră- mîn să-mi dau doctoratul. Trebuie să ştii că nici a- gronomii, nici

silvicultorii, nici piscicultorii care îşi dau doctoratul nu se duc în provincie. Institutele de cercetări agricole nu sînt în Bucureşti ? Şi apoi dacă ai doctoratul la mînă, ţi se deschid toate uşile, ai bani, eşti respectat, nu mai zic că nu ţi se refuză nimic, faci parte clin jurii şi doar ştii că toate juriile se constituie la Bucureşti... Ai să pleci în străinătate pe banii statului, iar pe ai tăi îi economiseşti. Dacă ştii să te-nvîrteşti, numai din asta îţi aranjezi o situaţie. Trebuie să mai ştii că nici n-ai să fii o- bligat să faci, practic, ceva. Va fi de ajuns să fii doctor.

Ne-am apucat să învăţăm. Nu prea mult, doar atît cît să luăm examenele. Ţi-era mai mare dragul s-o priveşti pe nevastă-mea cum curăţa cartofii ţi- nînd pe genunchi un manual de trigonometrie sferică.

În acele zile de mare tensiune intelectuală am văzut-o încă o dată uitîndu-se fix pe geamul tramvaiului 26. Ştiam că aceste priviri nu aduc nimic bun. Cum era şi firesc m-am speriat. M-a luat pe nepregătite, pentru că nu avusesem nici un presentiment.

— Ştii ce m-am gîndit eu, dragă ?

— Nu ştiu, dar dă-i drumul. Fie ce-o fi, spu- ne-mi !

— Trebuie să facem un copil.

— Cum adică „să facem un copil“ ?

— Uite aşa cum se fac copiii. N-o să mă laşi să-l fac singură.

— Mă rog, să presupunem că vom avea un copil, dar ce să facem cu el ?

— O să-l facem doctor.

— Doctor în ce ?

— Doctor în... ceva. O să ne orientăm pe parcurs. Avem obligaţia să asigurăm copilului nostru posibilităţi pentru un trai mai uşor, nu ?

Zis şi făcut ! Ne-am apucat în grabă să facem un copil. Cu atîta zel încît au rezultat doi.

— Nu e nimic ! vom avea un doctor în plus în familie.

În concediul prenatal, soţia şi-a luat toate examenele. Chiar a mai avut timp să revendice un concediu postnatal dublu, susţinînd că just ar fi ca o femeie care naşte doi copii deodată să aibă acelaşi concediu pre şi post natal ca şi o femeie care naşte doi copii la intervale de timp. Dacă ar fi fost ascultată în cererea ei, ar fi luat teza de doctorat pe care o concepuse chiar înainte de licenţă, pe cînd construia, în armonia dotaţiilor sale biologice, cei doi

copii. Era în stare să se înscrie la toate facultăţile din Bucureşti. S-ar fi înscris şi la o Teologie dacă o prejudecată cu efecte nefaste n-ar fi acţionat împotriva promovării elementului feminin în toate sectoarele de activitate.

— Dacă am fi trăit în cuaternar aş fi avut un concediu mai mare. Fiinţele cuaternare aveau o perioadă de gestaţie enormă.

În ceea ce mă priveşte, pe chestia copiilor, eu nu am avut nici un concediu, deşi simţeam realmente nevoia. Nu mult după aceasta, soţia şi-a susţinut cu brio teza care a lansat-o în lumea oamenilor de ştiinţă : „Influenţa stelei Polux din constelaţia Gemenilor asupra productivităţii berzelor“. Aşa cum mă aşteptasem, nu s-a schimbat, prin descoperirile ei, nimic în activitatea berzelor şi a moaşelor. Eu mă plimbam cu cei doi copii în cărucior, pe stradă, etalîndu-mi în acest fel vitejia. Aveam permanent cu mine un curs de fiziognomonie şi eram foarte atent cînd copiii mei strîngeau pisica de gît, să observ dacă pisicile pot să plîngă sau să rîdă atunci cînd sînt strangulate. Mi-am luat, graţie acestor exigenţe, examenele şi am devenit doctor în ştiinţe.

— Acum, gata, sîntcm doctori ! – i-am spus într-o zi, victorios, soţiei mele la ştrand.

— Şi ce, nu e bine ?

— Drept să-ţi spun, n-am avut timp să constat, dar bănuiesc că o să fie bine.

— Să fii sigur că o să fie bine !

Am avut chiar la ştrand o primă şi plăcută confirmare a binelui proclamat de nevastă-mea. Intrînd la solar, mai mulţi inşi s-au ridicat în picioare şi m-au salutat cu : „Să trăiţi, tovarăşe doctor[11] de unde se vede că un doctor în ştiinţe e doctor în ştiinţe chiar şi în pielea goală.

La întoarcere spre casă, soţia iar s-a uitat lung prin fereastra tramvaiului 26. Ce ar mai putea să se întîmple ? Văzînd-o cum se uită prin geam ca un puşti printr-o gaură din gardul de la nudiste, să spun drept, m-a apucat o ^rică generală de tramvaiul 26, care, în cazul no/tru, duce întotdeauna spre o facultate.

— Ştii ce m-am gîndit, dragă ?

Mi-am luat inima în dinţi şi i-am spus :

— Nu ştiu, dar acum n-are rost să mă menajezi. Dă-i drumul !

— Eu m-am gindit că n-ar strica să...

— ...să mai susţinem o teză de doctorat, nu, dragei mea ? – m-am repezit eu să-i fac fraza, de teamă să nu urmeze ceva şi mai grav.

— Da, dragul meu. Exact !

Am răsuflat uşurat şi ne-am apucat să mai pregătim o teză de doctorat. De la servici ne luam concedii de studii, medicale şi de odihnă şi dădeam într-una doctorate. Cu timpul nu ne-am mai luat concedii, pentru că pregăteam tezele la birou, ceea ce era foarte bine; fiindcă altfel, în orele de program, ne-am fi plictisit de moarte – ştiut fiind că un doctor în ceva nu este obligat să răspundă de vreun serviciu în cadrul instituţiei. El e doctor şi asta e de ajuns. Semnam fel de fel de tratate care apoi deveneau teze de doctorat : despre cultura dragaveiului semănat în pătrat, despre prezenţa stelelor în literatura bengaleză, despre instinctul matern la rasa de cîini Foxterier, despre creşterea gînda- cilor de mătase cu lapte de caşalot, despre noua teorie a chibritului cu gămălie galbenă, despre invenţia oiştei, despre comportarea holtşuruburilor cu cap pătrat în piese de lemn rotund, despre colţunaşii cu brînză şi cutremurele de gradul 4 pe scara Richter, despre literatura poliţistă în dezvoltarea intuiţiei la animale omnivore, despre întrebuinţarea celei de a treia urechi în cazul că omul ar fi avut-o etc. etc.

La un banchet, un coleg mi-a spus :

— Bine ar fi, domnule doctor, ca ştiinţa domnii- lor voastre să se aplice şi prin întreprinderea noastră. Poate că veţi binevoi să ne ajutaţi să reducem puţin consumul de energie. Pentru ştiinţa dumneavoastră, această problemă trebuie să fie un fleac.

Drept urmare, am pregătit teza : „Desfiinţarea motorului cu explozie la automobile[41] ceea ce, prin aplicare, ar duce în mod cert la reducerea totală a consumului de carburanţi. Au aşteptat colegii cu sufletul la gură această teză de doctorat, menită, după speranţele lor, să sporească rentabilitatea întreprinderii şi să le facă viaţa uiai plăcută. Am fost felicitat pentru noutatea mea tehnică, iar automobilele au continuat să funcţioneze cu motoare cu explozie. Unii însă s-au apucat să aplice inovaţia mea doctă. Iar pentru a face maşina să se mişte totuşi, fără motor, au adoptat, cu convingere, tracţiunea animală. La urma urmelor, eu n-aveam obligaţia să şi

schimb ceva în procesul de producţie. La fel şi soţia mea. Eram doctoranzi. Doctori în ştiinţe, doctori în litere, în drept, în economie, în medicină, filozofie etc. etc. etc. Eram tobă de carte, chiar dacă acest •lucru nu se vedea pe din afară.

De prisos să mai spun că nevastă-mea s-a dovedit a fi clar-vizionară. Titlul de doctor avea rezonanţe care gîdilă, iar traiul ni s-a uşurat mult. Chiar prinsesem, aşa, o dragoste de viaţă lungă. A- veam reducere la impozite, invitaţii la recepţii şi premiere, asistam la dezbateri în diferite domenii fără să avem obligaţia să ne spunem părerea sau să dăm soluţii, făceam parte din jurii, eram preşedinţi de onoare în mai multe asociaţii. Odată am fost întrebat ce părere am despre oţelul cu conţinut 0,2 la sută carbon.

— Hm !

I

Atîta am zis. De fapt n-âm zis nimic, ci doar mă apucase un sughiţ pe care n-am putut să-l înghi tcomplet. Dar băieţii au luat totul drept părerea unui specialist şi s-au apucat să elaboreze un proiect pentru schimbarea convertizoarelor dintr-un mare combinat siderurgic.

În ceea ce priveşte respectul şi onorurile, mă obişnuisem cu ele ca nomadul cu campingul. Ba o dată, mi-aduc aminte, un şcolar în troleibuz, auzind că nevastă-mea este doctor în ştiinţe i-a aruncat o privire admirativă şi mi se pare că i-a cedat chiar locul pe scaun.

În acest timp copiii noştri luau examenele de la sine. Nevastă-mea i-a căsătorit de cum au terminat liceul, ca să aibă timp să facă şi ei copii cît mai mulţi, se-nţelege : destinaţi doctoratului. A început astfel să se formeze o dinastie de doctori. Cît e de însemnat acest lucru n-aş putea preciza, dar eram în pas cu moda. Venise timpul proorocit de nevastă-mea. Am găsit doctori în ştiinţe sau în altceva chiar şi la baia comunală. Despre noi, despre copiii noştri, şi despre copiii lor se vorbeşte peste tot că sîntem o veche familie de doctori. Nu-mi pot imagina cum am fi trăit acum dacă în ziua aceea cînd veneam de la servici spre casă, nevastă-mea nu s-ar fi uitat prin geamul tramvaiului 26 spre viitor.

Acum eu şi soţia mea sîntem bătrîni. în plus de astei nu ne simţim prea bine şi, la vîrsta noastră, noi ştim ce

înseamnă asta. Intîlnindu-se gîndurile mele cu ale soţiei, pe aceeaşi lungime de undă – aşa cum s-a întîmplat toată viaţa – cel puţin aşa ne place să afirmăm – am hotărît să încheiem socotelile cu viaţa.

— Să tragem linie şi să adunăm, dragul meu.

— Da, draga mea !

Am socotit pe îndelete cîte titluri universitare se află în familie, am întocmit o listă cu toate func-

161

C-cla 5868 coala

Iţiile şi onorurile avute şi apoi am luat toate măsurile înaintea inevitabilei călătorii în lumea celor drepţi. Am lăsat pentru momentul imediat premergător ultimele noastre dorinţe, cu caracter testamentar, urmînd să le rostim pe patul de moarte. Am stabilit şi frazele pe care o să le spunem printre gemetele morţii. Chiar am făcut repetiţii în faţa oglinzii, căutînd efectele unei anume intonaţii sau unei anume crispări cu şoapte de adio. Da, o să ne chemăm copiii, în special nepoţii ca să le spunem că murim fericiţi deoarece în viaţă am fost doctori în multe şi de toate. Pe patul de moarte, vom şopti blînd, aşa cum am văzut într-un film.

— Fiţi doctori, fiţi doctori ! voi şopti eu cu o voce de dincolo de mormînt.

— Faceţi pe dracu-n patru şi ajungeţi doctori, va şopti la rîndul ei şi soţia, aproape dusă.

Şi apoi, imediat, vom muri. Fericiţi, bineînţeles.

Idilă

— Tu Ano, vrei să fii a mea ?

— în ce sens vorbeşti, tu Ioane ?

— în orice sens, numai să fii ! Dacă n-ai să devii a mea, simt că mor de necaz.

— Dar ce întreprinzi tu Ioane, în acest scop ?

— Aş putea chiar să te iau de nevastă, tu Ano, pentru că ştii cum vine vorba : scopul scuză mijloacele...

După ce i-a spus acest proverb profund folcloric, a cărui eficienţă a fost verificată şi de Bona- parte Napoleon încă de pe timpul cînd şi-a pus singur coroana de împărat pe cap... că, ce-i în mînă nu-i minciună... Dar să lăsăm divagaţiile şi să trecem la subiect... Cum zic, Ion umbla cu călcîiele în flăcări după Ana, şi ce să vezi ?, – s-a apucat Ion de i-a făcut Anei o curte, că ai fi putut zice că e

înamorat de-a binelea şi, de fapt, nu există nici o dovadă că n-ar fi fost îndrăgostit cu adevărat. Asemenea iubire nu se mai pomenise decît la Romeo în piesa cu acelaşi nume şi Julieta. Pînă la urmă, Ion şi Ana n-au murit, deoarece s-au înţeles fiind încă în viaţă – ceea ce a dus la recunoaşterea de către ambele părţi că e mai just şi mai plăcut aşa. într-o zi, Ana l-a întrebat pe iubitul ei Ion :

— Tu Ioane, ce ţi-a plăcut ţie mai mult şi mai mult, cînd te-ai – ca să zic aşa – îndrăgostit de mine ?

Ion, avînd răspunsul parcă pregătit de mult, a replicat prompt.

— Mie, Ano, mai mult şi mai mult, mi-a plăcut la tine mijlocul tău, tras ca prin inel.

Aşa este de cînd lumea : mijlocul scuză scopurile !

în tribună

Mi-am ocupat loc în tribună, nimerind într-un grup foarte vesel. Nu după mult timp, jucătorii apar pe teren şi grupul izbucneşte ca un vulcan.

— Hai ai noştri ! Huo la ai voştri ! – Arbitru e beat. – Fluieră clomnu arbitru ! – Bă, vezi că ţi-au ascuns ăia mingea. – Numără-i dom’ arbitru : Ăştia sînt doişpe în echipă. Huuu ! (un jucător faultează grav) – N-are nimic, doar se face ! Vrea unşpe metri ! – (Tribuna dă indicaţii tehnice) – Bă ăla cu gheata de aur în picioare, mai bine ai trage direct. – Bă, pe tine să te bage în meciul cu Anglia că acolo e ceaţă şi nu te vede nimeni cum joci. (Dar şi îndemnurile tribunei sînt competente şi pitoreşti.) – Arbitru fluieră cum ar cînta o cucuvea pe minge. – Dă-i, mă, un pumn să-i cadă ochii-n gură şi să vadă printre dinţi. – Trage, bă, trage aer în piept ! – Rapiduleţule, eşti retrogradat să lucrezi ca marfar. – Luaţi-le cuţitele din mînă că spintecă mingea ! – Aoleo ce şut ! A mutat poarta la peluză. (Nimic nu-i scapă grupului din tribună, nici cel mai mic semn de slăbire a forţelor.) – Steaua a terminat muniţia. – Şi Petrolul benzina. – Huu, la Foresta Fălticeni cu voi ! – (Se marchează primul gol.) – Portarule, dacă-mi dai un leu îţi spun unde e mingea. – Dacă Rapidul pierde meciul, nu mai jupuim băncile de pluş, îi jupuim pe ei de piele. – Asta a jucat poarca şi acum a trecut la fotbal. – Portarul nostru tine cu adversarul – Cît o fi luat ? – Bă, dacă jucai la „Sportu Studenţesc[11], rămîneai repetent. – Uite, îl trimite cu nasu-n iarbă, să pască dragavei. – Hai guriţă, atachează-l ! (Bineînţeles că totul se revarsă

asupra arbitrului.) – Dom’ arbitru, ţi-ai înghiţit fluierul ? Acum cînd vrei să fluieri, trebuie să tuşeşti. – Hai cu tălăngile la Federaţie ! (Toată frumuseţea vine de acolo că jucătorii nu sînt în consens cu grupul de specialişti.) – Bă, ăla din extrema dreaptă, cînd oi transpira să-mi spui, că viu şi eu să iau un strop să mă fac bine de
cancer. – Bă rapidiştilor, Fănuş Neagu zice că-l arată lumea cu deştu’ pe stradă şi frumos nu e. – Bă portarule, nu te uiţi ? Vezi că mingea e în plasă ! – Dinamovistu’ ăsta nu poate să prindă o minge, dar-mi-te hoţii ! – Fereşte, mă, că vine mingea ! – Lasă-te, bă, de fotbal şi i-aţi servici la Spaţii Verzi, să dai muştele afară din Cişmigiu. (Alt gol pluteşte deasupra unei porţi.) – Vezi mă că eşti în *opţai* – Gool ! – Nu mai ţipa domne, aşa, că-ţi cade proteza ! – Arbitru tîmpitu ! – Ce faci mă, cauţi mingea !? – Vezi că e în tribuna oficială. O umflă să fie mai uşoară. – Ce face ăla, aleargă în buestru ? (Minutul 87 de joc.) – „Foaie verde lina oii, aţi ajuns ciuca bătăii !u – Eu plec acasă. – Mai sînt trei minute ! – Nu mai stau. Am răguşit !

Acasă a trebuit să dau telefon unui prieten să-l întreb care a fost rezultatul.

Telegrame

Către *Vasile Ferecatu, Bucureşti.*

Trimit ţie una mie şi Nelă faci om. La sat lipsă vocaţie. Al tău văr după bunică, *Ghiţă Răcitu.*

Către *Ghiţă Răcitu, Dungavăţu Mare.*

Primit Nelă împreună cu Mia. Asigurat casă, lipsă subzistenţă şi servici. Mia aşteaptă copil. *Vasile Ferecatu.*

Către *Ghiţă Răcitu, Dungavăţu Mare.*

Vreau fac sport. Aştept bani meditator. Al tău fiu, *Nelă.*

Către *Nelă Răcitu, Bucureşti.*

Trimit ţie una mie meditator. Aştept faci om fală. *Ghiţă Răcitu.*

Către *Ghiţă Răcitu, Dungavăţu Mare.*

Terminat Mia, fugit cascador, nepotu Nelă antrenament Greu deal cu boii mici. *Vasile Ferecatu.*

Către *Vasile Ferecatu Bucureşti. ‘ '*

Cînd ai boi familie, greu şi la vale. Trimit ţie altă mie. *Ghiţă Răcitu.*

Către *Ghiţă Răcitu, Dungavăţu Mare.*

Reţine Mia, bate nevasta. Nelă are Vivi din bar. Lucrează trei schimburi. Plouă bani. *Vasile Ferecatu.*

Către *Vasile Ferecatu, Bucureşti.*

Cînd plouă bani închide umbrela. Pune Nelă adăpost Vivi. Cunosc marfă. *Ghiţă Răcitu.*

Către *Ghiţă Răcitu, Dungavăţu Mare.*

Vivi fugit televizor. Adresă necunoscută. Nelă tă- rîţe cap, dat în bară. Făcut bubă cap. *Vasile Ferecatu.*

Către *Nelă Răcitu, Bucureşti.*

Cască gura larg curgă tărîţa. Pune minte în loc. Trimis faci om, nu bube cap. Trimit televizor. *Ghiţă Răcitu.*

Către *Ghiţă Răcitu, Dungavăţu Mare.*

Nelă vrea facă muzică nunţi, botezuri. Luat bătaie naşi, poluat folclor. Este ca un ac, are urechi, da nu muzicale. Dat cizmărie lux. Picioare şevro, piele fină. Cizmar bun repară şi toc rezervor. *Vasile Ferecatu.*

Către *Vasile Ferecatu, Bucureşti.*

Cizmar bun repară toc rezervor, dar cizmăreşte. îngrijorat soarta Nelă. *Ghiţă Răcitu.*

Către *Nelă Răcitu, Bucureşti*

.

Nelă, lasă dracu picior. Trimis faci om fală. Sevro am şi Dungavăţu. Lipsă bani. Plătit televizor pricina Vivi. *Ghiţă Răcitu.*

Către *Ghiţă Răcitu, Dungavăţu Mare.*

Nelă prost carte, prost meserie. Vrea facă muzică tînără performanţă şi sport după ureche. Nevoie calorii. Mereu îndrăgostit. Nu scăpat nici o fustă, decît preot. Acum Lili. Nelă cere nu atingem de Lili nici cu flori. Lili cioară blondă. *Vasile Ferecatu.*

Către *Vasile Ferecatu, Bucureşti.*

Nu atingeţi flori Lili, ci bîtă. Nelă idem. Lu Nelă dă şut unşpe metri. *Ghiţă Răcitu.*

Către *Ghiţă Răcitu, Dungavăţu Mare*

Nelă şi Lili fiecare seară farfurii zburătoare. Spart tot. Bătaie ca la Oituz. Casa ajuns ruină. Nevasta frică plecat mama ei, pe mine trimis mama mea. Nelă prost dă în gropi. Lili ca oaia. Acum luat cu mine şantier, roabă. Conduce bine şi stare ebrietate dar se visează pe Opel. Vrea portar Sportu Studenţesc. Lili stoarce leafă. *Vasile Ferecatu.*

Către *Vasile Ferecatu, Bucureşti.*

Trimit ţie una mie lei, nu fata Mia, ci pentru reparaţie ruină. Cine nu păscut oi nu ştie să dea gropi. Trimite

imediat măselele lu Nelă. *Ghiţă Răcitu.*

Către *Nelă Răcitu, Bucureşti.*

Făcut rîs Dungavăţu. Tu pricepi studenţie şi sport ca porc portocale. Pînă ajunge mielu berbec, ciobanu ajunge pensie. învaţă Lili stoarcă rufe, nu leafă. Mama voastră haimanale. Tata.

Către *Ghiţă Răcitu, Dungavăţu Mare.*

Primit mia lei, ţin la dispoziţie Nelă legat în pod. Săturat gît. Dat dracu tot. Antrenor pus portar. Găsit vocaţia. *Vasile Ferecatu.*

Către *Ghiţă Răcitu, Dungavăţu Mare.*

Veniţi urgent ridicaţi copil nou născut pentru creştere. Tata este fiul vostru Nelă. Mie mîncat zilele gelozie. Negrit suflet. Copil ieşit idem culoare, dar numai piele. Sărut mina. *Lili.*

Către *Vasile Ferecatu, Bucureşti.*

Trimite urgent poză Lili şi Nelă. Reclamăm. *Ghiţă Răcitu.*

Către *Ghiţă Răcitu, Dungavăţu Mare.*

Beţie clin picioare stil smuls. Bătaie şapte păcate stil aruncat. Scăpat viaţă, pictat faţă. Necesar plătesc ureche muşcată. S. O. S. *Nelă.*

Către *Ghiţă Răcitu, Dungavăţu Mare.*

Trimit ziar „Informaţia” fotografie Nelă şi Lili rubrica „Aflăm ele la Miliţie”. Circa 16 ţine la dispoziţia părinţilor Lili şi Nelă pentru predare cu semnătură primire. Nevasta venit acasă. Fericire din nou. Schimbat cartier, nu dau adresa. *Vasile.*

Unde facem revelionul ?

— Mai lasă şi tu ziarul şi spune unde vrei să facem Revelionul !

— Tu ce părere ai, draga mea ?

— Ştii că eu fac ce zici tu. Eşti capul familiei, nu ! ?

— Eu aş zice să-l facem la restaurantul Prahova.

Nu e un local rău. Spunea Marieta că aci se organizează o reuniune tovărăşească foarte reuşită.

— Cine e Marieta ?

— Marieta Ploieşteanu. Bibliotecara noastră. Aşa spunea cînd mi-a dat romanul ăsta, că face şi ea Revelionul tot la restaurant.

— Tot la restaurantul „Prahova^ ?

— La Prahova că o cheamă Ploeşteanu şi e prahoveancă.

— Şi tu de ce vrei la Prahova, că doar nu eşti prahovean.
— Pentru că alt restaurant, din Bucureşti nu mai are locuri pentru Revelion.
— Dar de ce nu-şi face ea Revelionul la Tdeajen sau la Văleni de Munte, sau la Sinaia, sau la Ploieşti sau la Potigrafu, că tot în Prahova sînt şi astea ?
— La restaurantul „Prahova[11] din Bucureşti pentru că responsabilul i-a spus soţului ei că se serveşte şi ciorbă de potroace.
— Eşti sigur că vine şi bărbatu-său ?
— Dar cine să vină, chiar el a vorbit cu responsabilul.
— Dar responsabilul ştie că tu eşti însurat ?
— Habar n-am. De ce mă întrebi ?
— Vreau să-i spun soţului Marietei că eşti însurat. O să afle şi responsabilul, o să afle tot localul.
— Nu te-nţeleg.
— De ce îti dă ea cărţi la bibliotecă ?
— Pentru că ea e bibliotecara noastră.
— Şi de ce îţi dă romane de dragoste ?
— Unde te duci cu gîndul ? E femeie serioasă. E măritată.
— Şi ce, nu s-au mai văzut cazuri ?
— Atunci să facem revelionul iar acasă.
— De ce să stăm noi acasă ?
— Şi-a făcut o rochie special pentru Revelion.
— De unde ştii ?
— Mi-a spus ea.
— Cînd ţi-a spus ?
— Intr-o zi cînd făceam un inventar la biblioteca.
— Dacă stăteaţi de vorbă despre rochii, înseamnă că nu făceaţi, inventarul !
— Da, vorbeam !
— Deci tu stăteai cu ea şi eu te-aşteptam acasă. De ce erai cu ea ?
— Făceam inventarul cărţilor.
— Şi ele ce n-o laşi pe ea să facă inventarul singură ?
— Aveam sarcină de servici.
— De ce nu-i spui să-şi schimbe serviciul.
— Cred că nu i-a venit ideea.
— Dar cine i-a venit ?
— „Aii Baba şi cei 40 de hoţi“. E ultima achiziţie.
— Şi eşti şi tu printre ăştia patruzeci ?

— Ascultă, nu vrei să-mi dai pace !
— Ba-ţi dau dacă-i spui Marietei să plece de la întrepriderea voastră.
— Unde ?
— La C.F.R. Poate adoarme pe linia ferată.
— Cum poţi vorbi aşa de cineva pe care n-o cunoşti.
— Nu te supăra aşa, dragă. Totul e trecător. Şi trenul.
— Cum pot să-i cer să se sinucidă ?
— S-o facă, dacă te iubeşte.
— De unde ştii tu că mă iubeşte ?
— Nu mi-ai spus tu ?
— Eu ?
— Tu, sigur că tu. Ce, nu mai recunoşti ? Nu mi-ai spus că face Revelionul cu tine la *Prahova ?*
— Da, dar ea nu vine cu mine.
— Asta mai trebuia !
— Eu merg cu tine.
— Şi de ce spui pe tonul ăsta jalnic ? Nu cumva vrei să mergi cu ea ?
— Nu, n-aş vrea să merg cu ea.
— Dar cu cine ?
— Cu tine.
— De ce mă minţi ? Toată viaţa m-ai minţit, nici măcar intr-un an odată nu te poţi abţine.
— Ascultă, draga mea, de ce nu mă laşi să citesc ziarul ?
— Cine nu te lasă ? Eu ? De-o jumătate de oră vreau să-ţi pun o întrebare şi nu pot.
— Hai, întreabă-mă !
— Cîţi ani are Marieta ?
— 53 !
— Nu te cred.
— Treaba ta.
— Bine, te cred, că are 53, dar de cît arată ?
— De 60.
— Atunci înseamnă că e mai tînără şi e consumată într-atît că arată ca de 60. Uite că eu tot nu înţeleg ce-ai văzut la ea ?
El mototoleşte ziarul.
•— Dă-mi pace odată, dragă, nu mă mai înnebuni...
— Dar ce faci, dragul meu, mănînci ziarul ? Altceva n-

ai mai găsit ? Şi cît m-am străduit să-ţi fac o tocană !...

Nepot de zmeu

Portarul instituţiei, deschise larg uşa de la intrarea principală şi, aşteptînd trecerea unui funcţionar superior, luă o poziţie de adine respect. Cel care ieşea din impunătoarea clădire, în onorurile unui portar îngalonat ca un prinţ dintr-un spectacol de operetă, nu era altul decît Bazil Popescu, inspectorul şef şi unic al respectivei instituţii. Dar pe cît era de importantă funcţia lui Bazil, pe atît era de copilărească purtarea lui : cum ieşi pe uşă, începu să coboare scările sărind într-un picior. Portarul se uită după el aproape uluit. îl zărise parcă alunecînd şi pe balustrada scării dintre etajul unu şi parter, dar nu putea să creadă că Bazil Popescu s-ar putea comporta ca un copil neastîmpărat. Poate că i s-a părut. Dar cînd îl văzu şi sărind într-un picior, portarul rămase de-a dreptul înmărmurit, neştiind ce să creadă.

Afară se petrecu alt lucru curios. Bazil se opri lîngă maşina trasă la scară, ce trebuia să-l ducă acasă, dar şoferul nu era la volan, nu-l aştepta ca de obicei. Cînd şoferul, în sfîrşit, apăru, se urcă în maşină, fără să-i arunce măcar o privire, dădu drumul motorului şi porni ca o săgeată, lăsîndu-l pe Bazil pe trotuar uimit de purtarea acestuia. Se uită contrariat în jur, apoi se desmetici. Tocmai atunci trecea în goană pe lîngă el un grup de copii cu trotinetele. Bazil se repezi la unul din ei şi i-o luă. '

— Ce ai, nene, de ce-mi iei trotineta ? Te văd om în toată firea

.

Cu un picior pe cadru şi cu altul împingînd asfaltul, Bazil o porni în goană nebună spre casă, fără să dea vreo explicaţie. Uza de dreptul celui mai tare, numai ca să ajungă acasă mai repede, fără maşina care din acea zi nu mai era la dispoziţia sa.

Pe unde trecea, toţi care îl vedeau se minunau pentru că nu în fiecare zi vezi un bărbat de peste 30 de ani alergînd pe trotinetă. Dar, întrucît acest fel de a circula, nu constituie un pericol pentru circulaţie, nu-l opri nimeni

să-i ceară socoteală. Nici chiar miliţienii. Viaţa lui pînă în acest moment a fost asemănătoare unui basm. Basm în toată puterea cuvîntului, cu minuni, cu zmei, zeiţe, zîne etc.

Aşadar, era odată ca niciodată, că dacă n-ar fi fost nu s-ar povesti acum. Era un copilaş, pe care îl chema Bazil, elev la şcoala elementară. Nu era băiat prost, în discuţii da uneori replici pline de inteligenţă.

— Bazil, pe cine iubeşti tu mai mult, pe mămica sau pe tăticul ?

— Pe mămica pentru că îmi cumpără fluieraş nichelat (lui mămica îi creştea inima în piept cîtun cozonac), pentru că mă lasă să mă joc pe stradă.

La şcoală nu era prea strălucit, dar numai pentru că îşi pierdea prea mult timp cu joaca şi nu-i mai rămînea vreme pentru lecţii. Altfel ar fi putut fi chiar premiant. De aici venea şi marea amărăciune a copilăriei lui. Nu reuşea să-şi împartă timpul în mod echitabil şcolii şi jocurilor. Aceasta pînă într-o zi cînd, venind spre casă, ca să înveţe pentru teza de a doua zi, de undeva din înalt îi ajunse la ureche o voce :

— Bazil, ce dorinţe al tu ?

Micuţul Bazil se uită în sus, de unde venea vocea, şi văzu chiar lingă el, cu picioarele pe pămînt, un personaj foarte înalt din care cauză i se păruse că vocea îi venea din ceruri.

— Spune, Bazil, ce doreşti şi ţi se vor satisface toate dorinţele.

Lui Bazil nu-i venea să creadă că trăieşte cu adevărat aceste clipe. Era ca-n basmele cu zmei şi, într-adevăr, lîngă el se afla un zmeu.

— Cu mine vorbiţi, domnule zmeu ?

— Da, Bazil, cu tine. Nu eşti Popescu V. Bazil, elev în clasa a V-a la şcoala generală numărul 15 ?

— Da, zmeule, eu sînt.

— Uite, eu vreau să-ţi îndeplinesc orice dorinţă. Sînt unchiul tău, dar în viata de toate zilele sînt zmeu.

— Şi ce trebuie să fac pentru asta ? – întrebă Bazil, care ştie din basme că pentru asemenea treabă e nevoie de cel puţin o formulă magică şi de o condiţionare specială.

— Cînd doreşti să ţi se îndeplinească o dorinţă e de ajuns să spui atît : „Unchiule, vreau cutare sau cutare

lucru“. Iar condiţia ca aceste cuvinte să aibă efect este ca să nu te vadă şi să nu te audă altcineva cînd mi le spui.

— O, zmeule bun, îţi mulţumesc, dar te mai rog să-mi spui pe ce cale să-ţi adresez aceste vorbe. Pot să ţi le spun la telefon ?

— Poţi oricum, numai să nu se vadă şi să nu se audă de către alţii. Poţi să-mi spui la telefon, poţi să-mi scrii, dar mai sigur e să-mi spui în trei ochi, că de fiecare dată cînd voi sta de vorbă cu tine, voi
închide unul. Cel puţin unul şi cel mult doi. Dar pe tine nu te interesează decît urechile să fie deschise... Ai înţeles ?

— înţeles, bunule zmeu.

— Atunci poţi să-mi spui care-ţi este prima dorinţă ?

Bazil stătu puţin pe loc ca să-şi aducă aminte formula fermecată şi zise :

— Unchiule, vreau ca mîine să copiez la teză şi să nu mă vadă profesoara.

— Se va face, nepoate – i-a zis zmeul cu o voce trecută printr-un filtru mitologic, aşa cum numai în studiourile de radio şi de televiziune se mai realizează.

A doua zi, Bazil a încercat – de ce să nu recunoaştem – cu o oarecare neîncredere înfăptuirea magiei. Foarte timid la început, a băgat mîna sub bancă, cu ochii în patru să nu-l vadă profesoara. Cînd s-a convins că nu-l vede, a tras cartea pe genunchi, a deschis la lecţia cu pricina şi a citit cîteva rînduri pe care apoi le-a scris pe caietul de teză. Nu insist asupra acestor amănunte, ele fiind prea cunoscute de toţi cei care au fost elevi în viaţă, inclusiv de profesorii care pedepsesc cu asprime copiatul, încurajat de acest prim succes, a mai citit cîteva rînduri şi, ca să reducă din timp, a scos cartea pe bancă şi a transcris lecţia în întregime. Profesoara parcă era hipnotizată, oriunde se uita numai la el nu. Ce e drept, cînd ea a controlat tezele şi-a dat seama că elevul a copiat, dar întrucît nu l-a prins, i-a pus zece.

De acum, deplin încrezător în puterea miraculoasă a cuvintelor încredinţate lui de către unchiul zmeu a repetat experienţa la fiecare teză. Atît de
mult a repetat-o, încît copiatul nu mai prezenta nici o dificultate şi era de acum în căutarea unor emoţii mai tari. După cum am spus, pînă la minunata întîmplare, Bazil nu mergea chiar strălucit cu şcoala. Cu tezele stătea de-acum bine, dar notele lui mai vechi erau destul de

proaste la oral şi trăgeau în jos media. Aşa că Bazil, devenind de acum mai „silitor[11], s-a hotărît să rezolve şi această problemă prin obţinerea unor aprecieri mai bune şi la oral.

— Unchiule, vreau note mari în oral la : matematică, zoologie şi geografie !

— Se va face nepoate ! – i-a promis solemn zmeul.

La şcoală a fost ascultat mai întîi la matematică, potrivit ordinii indicate de Bazil zmeului-

— Elevul Popescu Bazil !

— Prezent.

— Să te ascult.

Cînd a auzit Bazil această ameninţare parcă tot mai avea îndoieli asupra eficacităţii universale a vrăjitoriei. Tocmai încerca să-şi aducă aminte teorema lui Pitagora, a lui Thales din Milet, ridicarea la putere a fracţiilor şi scoaterea rădăcinii cubice cînd căzu „necruţătoare[44] şi întrebarea profesorului :

— Să-mi spui cît fac doi şi cu unu ?

Bazil se uită lung şi neîncrezător la profesor. Nasul îi tremura.

— Doi şi cu unu ?

— De ce n-ai curaj, Popescu Bazil ? Gîndeşte-te şi răspunde.

Pentru o clipă se gîndi că o întrebare aşa de uşoară numai în aparenţă poate fi atît de uşoară, în realitate cine ştie ce „încuietoare[14] ascunde.

— Doi şi cu unu fac trei – răspunse el destul de timid.

— Bravo, Popescu Bazil ! Treci la loc. Ai nota 10.

Bazil a răsuflat uşurat. în ora următoare a încercat experienţa şi la zoologie.

— Popescu Bazil ! Ai învăţat ceva pentru azi ?

Aveau ordinul celenteratelor şi nu învăţase, dar el a răspuns scurt şi convins : „da !u

— Să-mi spui cîte picioare are cîinele ?

— Patru. Două dinainte şi două dinapoi.

— Bravo ! Treci la loc, ai nota 10.

La geografie nu mai era emoţionat, deşi avea „munţii Americii de Sud“.

— Popescu Bazil, care este capitala României ?

— Bucureşti.

— Bravo ! Eşti un elev minunat. Ai nota 10 !

Şi uite-aşa – după cum spune povestea – a terminat

Bazil cursul elementar. La intrarea în liceu, a apelat din nou la formulă.

— Unchiule, vreau să ştiu subiectul !

— Se va face, nepoate !

Şi Popescu Bazil a intrat în liceu, pe care l-a absolvit cu brio. Singurul incident care s-a petrecut în anii de aur ai tinereţii, a fost acela generat de dirigintă.

— Mîinile pe bancă ! a ordonat diriginta.

Toţi au îndeplinit porunca, în afară de Popescu Bazil.

— Tu n-ai auzit, Bazil ?

— Nu pot, că fumez !

— Aruncă ţigara şi pune mîinile pe bancă ! Un elev nu fumează...

— Da, dar eu fumez ţigări medicinale : Kent !

Alt incident n-a mat avut loc, pentru că a doua zi diriginta a cerut cu insistenţă să fie mutată la o şcoală din Deltă.

La facultate n-a avut probleme. Formula lui vrăjită s-a dovedit a fi valabilă mereu.

Nici după facultate n-a mai avut probleme. Formula lui vrăjită s-a dovedit a fi valabilă mereu.

După facultate Bazil a vrut, prin aceeaşi formulă, un serviciu bun şi l-a avut. A cerut o maşină la scară. A avut-o. A cerut să se însoare cu o fată care să însemne o partidă bună. A făcut şi această partidă. A vrut să ia doctoratul şi şi-a chemat zmeul în ajutor.

— Unchiule, vreau să iau doctoratul !

— Se face, nepoate. Ce-mi ceri nu e lucru mare, e mai simplu ca un bacalaureat.

A cerut să fie evacuat vecinul şi el să-i ocupe apartamentul. Zmeul i-a îndeplinit dorinţa. A vrut să ia locul şefului său, care de obicei nu observa că n-a semnat condica, locul şefului său care închidea din ochi şi din urechi ca să nu vadă şi să nu audă că Bazil Popescu nu face, practic nimic. Bazil a găsit şi locul potrivit ca să-i adreseze zmeului minunatele cuvinte de invocaţie. Ca să nu fie văzuţi, au intrat într-un WC.

— Unchiule, vreau să fiu eu şef şi nu el !

— Se face, nepoate I

Şi, într-adevăr, s-a făcut. Multe s-au mai întîm- plat în această viaţă de basm pe care a trăit-o Bazil, aidoma ca-n întîmplările minunate din o mie şi una de nopţi. Toate pînă într-o zi, cînd veni zmeul la el şi-i spuse :

— Nepoate, gata ! Visul a luat sfîrşit. A fost frumos, e drept că putea să mai continue, dar zi mersi şi pentru atît.

— Nu înţeleg ce vrei să spui – a ripostat Bazil care aproape că uitase că viaţa lui depinde de puterea vrăjitorească a unui om. Adică nu mai pot să rostesc formula magică ?

— Ba da, de rostit poţi s-o rosteşti, dar e ca şi cînd ai spune „Adio !“. Nu mai are putere.

— Tot nu înţeleg, preabunule zmeu !

— Trebuie să înţelegi că şi noi unchii avem un sfîrşit. Zilele mele s-au dus. Eu am murit.

*

Şi Bazil a înţeles că unchiul, la propriu sau la figurat, nu mai contează cum, a murit pentru el.

— Şi eu ce voi face ?

— Ce poţi şi ce-ai învăţat. Că de cînd te-ai născut şi pînă acum vei fi învăţat şi tu ceva. în orice caz te las într-un post bun, în casă bună, cu o nevastă care este o comoară...

Şi zmeul s-a dus şi s-a tot dus, încît, zice basmul nu s-a mai aflat nimic despre el. Vestea însă pentru Bazil a căzut ca un trăsnet. Da, va face şi el pe viitor ce va putea şi ce a învăţat, pentru că, vorba unchiului, o fi învăţat şi el ceva în viaţă. Pe cînd stătea şi se gîndea că pe viitor s-ar putea să-l pască ghinionul şi să i se ceară să rezolve o problemă de serviciu şi căuta să întrevadă felul cum ar putea să se eschiveze, intră la el un funcţionar.

— Tovarăşe inspector general, am venit în problema planului de investiţii.

— Plan de investiţii ? Ce joc e ăsta ! Nu-l cunosc. Mai bine vino după masă la mine să jucăm rişca pe nasturi.

— Tovarăşe Popescu, nu înţeleg...

— Nu vrei rişca ? Poate n-ai nasturi ? Nici cu nu prea am, că i-am rupt pe toţi. Chiar şi pe cei de la cămăşile lui tata. Atunci jucăm o poarcă să duduie strada.

Funcţionarul şi-a făcut cruce cu limba în gură şi a părăsit biroul în mare grabă, spre nedumerirea lui Bazil. Mai apoi şi-a dat seama de greşeala comisă : nu trebuia să propună unui om în toată firea să joace rişca sau poarca. Astea nu sînt jocuri pentru oamenii mari. A venit apoi o funcţionară.

— Tanti, am auzit că aveţi un copil de 10—11 ani.

— Cu mine vorbiţi, tovarăşe inspector general ?

— Da, tanti, cu dumneavoastră. Vreţi să-l lăsaţi să vină să se joace cu mine ? Ne jucăm frumos, şotron, ţurca, mai spargem un geam, mai un cap... O să batem cercul în curte, nu pe stradă, că ne calcă maşinile. Aşa zice mămica... O să-l batem şi pe Gigei.

Funcţionara speriată a fugit să spună colegilor că şeful a dat în mintea copiilor. De fapt, ea greşea : Bazil nu dăduse în mintea copiilor, el rămăsese la mintea copilăriei. Numai pe asta o avea. Altceva, datorită formulei miraculoase nu se mai prinsese de el. Ştiind că acele vorbe magice îi rezolvă totul, el nu căutase în viaţă să înveţe ceva. De aceea am spus la începutul acestui frumos basm că Bazil alergînd cu trotineta s-a comportat logic şi în concordanţă cu mintea la care se afla.

A venit şi directorul general la el cu soţia, să vadă împreună miracolul. De cum l-a văzut, Bazil i-a spus directorului general că-i face cinste cu o pungă de pufarin, iar pe soţia lui a rugat-o să-l descheie la pantalonaşi în lipsa mămichii, că vrea să se ducă pî- nă afară. La terminarea programului a coborît pe scări dîndu-şi drumul să alunece cu burta pe balustradă. Portarul i-a deschis uşa, l-a salutat cînd Bazil ieşea afară în stradă sărind într-un picior, ca în pauzele de recreaţie. Maşina se afla la scară, dar nu
mai era la dispoziţia lui, aşa că a plecat acasă cu trotineta. Acasă s-a întîlnit cu puştiul mecanicului de la centrala termică.

— Titele, după masă să ieşi să jucăm leapşa pe ouate. Titel desigur că a rîs cu mare poftă, aşa cum e firesc să rîdă cineva cînd aude un om în toată firea că vrea să se joace cu copiii. N-a rîs însă nevasta lui Bazil, care între timp aflase de retrogradarea soţului ei, de încetarea puterii cuvintelor miraculoase.

— Trebuie să ai încredere în tine, Bazil! Şi-n mine. Doar mă iubeşti, nu ? Pe cine iubeşti tu mai mult ?

— Pe mămica, pentru că-mi cumpără fluier nichelat şi pe...

Soţia s-a uitat speriată la el, dar şi-a făcut curaj spunîndu-şi că la mijloc este o trecătoare oboseală

datorată serviciului.

— Hai la masă, Bazil, şi apoi să te odihneşti!

— Da, hai la masă. Pune-mi un şervet la gît să nu murdăresc haina.

De-acum încolo aşa s-a desfăşurat viaţa lui Bazil, perfect logic, în raport cu cunoştinţele sale dobîndite prin propria forţă. Ca la toată lumea dealtfel. Ce nu înţelege e de ce se miră lumea cînd îl întîlneşte, pe ef, un biet nepot fără de unchi, cînd îşi vede de jocurile lui. de desenele animate de la TV, de lăpticul lui, de alviţa lui, de sandvişurile cu şuncă şi brînză. Ii place brînza. Nu o mănîncă pînă n-o zgîrie.

Şi am încălecat pe o şa şi am spus povestea aşa. Altfel nu se putea, oricît aş vrea !

Curiozitate

Soţul coboară ele la volan şi o lasă pe soţie să aştepte în maşină. Soţia lasă geamul în jos, îşi scoate o mînă afară şi trage cu urechea fără să vrea, la ceea ce soţul vorbeşte cu un tip.

Soţul: Am venit.

Tipul .* Cu ea ?

Soţul: Bineînţeles.

Tipul: Trebuie s-o văd.

Soţul: O las aici. O încercaţi şi apoi stăm de vorbă. *Tipul* (după o ochiadă) : Altfel e arătoasă.

Soţia (în gînd) : Auzi, idioţii cum vorbesc !

Soţul: Dacă vă place v-o las de tot.

Soţia (printre dinţi) : îl distrug.

Soţul: Te previn însă că te sărăceşte...

Soţia (cu lacrimi de revoltă pe obraz) : Nu m-a scos în oraş de două luni !

Tipul: Poate o plasăm cuiva. Am un zarzavagiu care este amator. Cred că o mărităm.

Soţia (printre dinţi) : Nu-l înţeleg pe Victor cum îi permite nespălatului ăsta... W

«W

Soţul: N-aş vrea nici să-mi bat joc de ea...

Soţia (plînge sau ceva similar) : De cît cinism e în stare !

Tipul: Părerea mea e că trebuie dată. Am auzit eu că tuşeşte...

Soţia (nu mai poate răbda) : Neruşinaţii ! (claxonează)
Soţul: Sînt gata, dragă (vine la maşină.) O să facem drumul pînă acasă pe jos. Maşina o lăsăm aic ipentru o revizie ; cam tuşeşte motorul şi consumă mult. Ne ruinează. Poate ne-o mărită meşterul. Are un zarzavagiu care e amator.

Soţia (coboară din maşină şi se lipeşte de soţ) : Victoraş, aşa e că mă iubeşti ?

Soţul : Ce te-a apucat dragă ? De ce mă întrebi ?

Soţia : Aşa de curiozitate. Ai putea să trăieşti fără mine ?

Poveste de Anul nou

în fiecare noapte a Anului nou, familia Gogolloi plăteşte un impozit. Este vorba de tovarăşul Turturică, şeful de birou al Venerei Gogolloi, care tot timpul anului nu scoate o vorbă subalternilor, ca să nu mai vorbim de un zîmbet, raritate egalată numai de apariţia cometelor cu coadă. De teamă de a nu vorbi cuiva, Turturică n-a vrut să se însoare. Viaţa lui pendulează între birou şi cantină. Sub pretextul că vrea să-şi felicite subalternii, în noaptea Revelionului, trece pe la fiecare. Nu stă mult, că are cinci subalterni. Cu vremea, inevitabila vizită a lui Turturică a căpătat valenţele unui impozit de la care nimeni nu se poate sustrage.

Păşea prin zăpadă ca un misterios Moş Crăciun, ciocănea discret la geam, familia Gogolloi – ca să localizăm situaţia – îl întîmpina şi-l poftea înăuntru, aci zîmbea (da, da : zîmbea) pentru fiecar emembru al familiei odată, spunea „la mulţi ani feri- ciţi“ şi, în timp ce-şi dezbrăca paltonul, se scuza că nu stă şi lua loc în timp ce ameninţa cu plecarea încă înainte de a întinde Venera cele cuvenite pe masă. În timpul mesei, Venera Gogolloi făcea ceea ce făceau şi ceilalţi colegi vizitaţi : un pacheţel cu de-ale porcului şi cu de-ale sufletului (vin nu prea bea, sub pretextul tensiunii, în schimb ţuica o sugea ca un burete), apoi se simţea obligat să spună cîteva snoave folclorice (aceleaşi în fiecare an şi la fiecare subaltern), după care pleca gîfîind ca un mistreţ fugărit. Nici unul din subalterni nu făcea Revelionul altfel decît aşteptîndu-l pe Turturică.

Domnul Vlad Gogolloi încearcă să găsească un subiect comun, eventual despre vremea de afară sau îndeplinirea

sarcinilor de plan, în timp ce Venera pregăteşte cele cuvenite pentru masă.

— Cred că n-ar trebui să vă deranjaţi – spune Turturică, roşindu-se ca un cavaler sosit în peţit, după ce înţelese cam ce rostuieşte doamna Venera Gogolloi. Am trecut doar să vă felicit. Ştiţi, eu în fiecare noapte de Revelion îmi felicit subalternii.

— Ştiu, ştiu, tovarăşe Turturică. Sînteţi cel mai politicos şef pe care l-a avut soţia mea (Săraca soţia mea ! Cruntă soartă a avut : acasă să-mi fie subordonată mie, iar la slujbă dumitale – gîndi în continuare Vlad Gogolloi, zimbind neruşinat.)

în timp ce aranjează farfuriile, soţia îşi laudă şeful.

— Foarte drăguţ din partea dumneavoastră că aţi trecut şi pe la noi. Serviţi o ţuiculiţă cu o gustă- rică ? Puţină slăninuţă, puţină costiţă, o felie de tobă, un caltaboş... Noi nu ne lăsăm fără porc în nici un an ! Cam scumpi anu- ăsta... Şi mă mir, că doar porumbul..

.

Turturică aude în fiecare an acest refren privitor la preţul porcilor şi al porumbului, dar ţine s-o liniştească pe tovarăşa lui de muncă, etalînd delicateţea stomacală.

— Foarte puţin ! Am fost şi pe la alţi colegi şi încă mai am ele mers. Carnea de porc este totuşi grea...

— Atunci, tovarăşe Turturică, îi vorbeşte Venera în continuare, gustaţi puţin ca să satisfacem tradiţia. (Ea ştie ce înseamnă acest „gustaţi[11] în apucăturile gurii lui Turturică, dornic să completeze golull de proteine de peste an.) Eu am să-mi îngădui să vă fac un pacheţel cu de-ale porcului, pentru acasă. Cred că n-o să mă refuzaţi şi nici n-o să vă supăraţi (de fapt sînt vorbe în plus, pentru că ea nici nu bănuia o astfel de situaţie), dar ştiu că zilele astea cantina este închisă.

— Mulţumesc, mulţumesc, dar nu trebuia. Tare sînteţi drăguţi, la dumneavoastră vin întotdeauna cu plăcere ! – spune Turturică, ştiind că sarcina asta îi mai revine tocmai peste un an de zile... Vai, costiţă ! Trebuie să fie delicioasă, dar sînt sătul... Turturică ia cu două degete o bucăţică din ceea ce spune că trebuie să fie delicios, se hrăneşte cu toată gura, după modelul animalului sacrificat din care i s-au pus pe farfurie cîteva îmbietoare fragmente. Dar tocmai cînd gustul preparatelor începuse

să-i pătrundă în suflet, încremeni ca o piftie. Auzi, ieşind cam din farfurie, de sub farfurie sau dimprejurul ei, nişte grohăieli odioase, de porcine care păreau că-i blestemă pe cei care le-au întrerupt viaţa şi le mănîncă trupul.

— Ce s-a întîmplat, tovarăşe Turturică ? Vă trebuie ceva ? De ce aţi rămas aşa ? – întreabă soţul.

— Poate nu vă place cum e preparată costiţa ! – se sperie soţia.

Auzindu-i vorbind, Turturică prinse şi el glas, dar un glas parcă luat dintr-un fund de cavou :

— Dumneavoastră nu auziţi nimic ?

— Ce să auzim ? Aaa, am înţeles aluzia. Venera, dă drumul la radio şi la televizor, ca să aleagă tovarăşul Turturică...

— Nu, nu e vorba despre asta... Spuneţi-mi, vă rog, dumneavoastră aţi preparat costiţa şi toba ?

— Eu cu mîinile mele, cu care vă fac şi cafeaua la birou – răspunse Venera, revenind la tonul o- bişnuit în relaţiile cu şeful.

— Şi sînteţi sigură că atunci cînd aţi preparat costiţa şi toba, porcul încetase din viaţă ?

Vlad Gogolioi rîse aproape sincer.

— Bună ! Tot glumeţ tovarăşul Turturică 1

— Hai, treceţi la poantă şi nu ne mai ţineţi în suspans – caută Venera să încălzească atmosfera. Cum e bancul ?

— Nu e glumă, tovarăşă Gogolioi. Dumneavoastră n-ati auzit ?

— Ce să auzim ?

— Porcul ! Grohăia ! Parcă dădea cu ritul...

— Vedeţi-vă de treabă, tovarăşe Turturică ! – spuse Vlad Gogolioi, vrînd să pară nepăsător. Cred că vi s-a părut, dacă într-adevăr vorbiţi serios. Hai, serviţi chiar din mîna mea o bucată de trandafir oltenesc. E fără bancuri – mai adăugă amfitrionul servindu-1.

Dar cum începu să-şi mişte maxilarele, se auziră din nou grohăieli...

— Vedeţi că merge – spuse Vlad în continuare, uitîndu-se la gura lui. Şi nu se aude nici un porc!

— Cum nu se aude, tovarăşe Gogolloi ? Se aude foarte clar !

— Tovarăşul Turturică – caută Venera să ex- plice situaţia – în fiecare an vine la noi cu cîte o glumă nouă. Anul trecut ne-aţi spus-o pe aceea cu Păcală care ia uşa

în spinare cînd i se spune să tragă uşa după el. Ha, ha, ha ! Eu şi-acum mă amuz cînd mi-aduc aminte !

— Dar eu – adăugă soţul – mă trezesc uneori rîzînd singur şi la gluma de acum doi ani, aceea cu sacul şi petecul. Am spus-o şi colegilor.

Dar Turturică rămîne în continuare ca o piatră funerară : livid şi înmărmurit.

— Nu glumesc deloc. N-aţi auzit cum grohăia ? Parcă cerea ceva...

Cei doi soţi rîd zgomotos, doar el reuşind să spună ceva, anticipînd poanta :

— Cerea, sigur că cerea ! Cerea usturoi. Trandafirul fără usturoi este ca o floare fără miros.

Venera sări în sus ca şi cînd ar fi dat în foc tocmai cafeaua tovarăşului Turturică.

— Vai de mine ! Vă servesc şi usturoi, dar am crezut că nu obişnuiţi. Conţine arsenic. Plus că vă mai duceţi pe ici pe colo...

— Nu e vorba de asta. Căsătorit nu sînt, la pe- riniţă nu mă prind... Dar aici sub farfurie parcă ar fi un porc. Aş zice că e chiar în farfurie, dacă n-aş vedea cu ochii mei trandafirii şi costiţa. L-am auzit !

Amfitrioana veni degrabă cu cîţiva căţei de usturoi.

— Daţi-l încolo de grohăit şi poftiţi usturoi. E de import. Sub farfurie nu e nimic. Cum poate să stea un porc sub farfurie !?

— Hai, mai gustaţi o dată şi să luăm ceva de băut !

Eu totuşi cred că nu m-am înşelat – spuse Turturică vrînd să nu fie luat drept nebun. Dar... dar de data asta aud lătrături de căţei. Nici acum nu auziţi ? – întrebă el, ca şi cînd situaţia ar fi fost atît de evidentă încît nu mai încăpea nici o îndoială.

— Ce să auzim, tovarăşe Turturică ?

— Nişte căţei ! Latră aici în farfurie...

— Zău, nu ştiu cum să spun, dar usturoiul nostru nu latră. Poate nu vă plac gustările reci... Avem purcel la tavă. E cald şi fraged. E purcel de lapte ! – îl ispiti soţul, după care soţia aduse un şolduleţ rumen, amburind încă.

— Avem şi hrean la el – spori tentaţia Venera, la care mai adăugă şi o glumă : Hreanul nostru nu latră. Sau poate vreţi muştar. E tot mut.

Turturică nu mai poate rezista. Parcă e cel mai bogat Revelion al Gogo'lToil'or. Parcă toate îi fac în necaz.

Totuşi...

— Dacă insistaţi... N-aş vrea să bănuiţi că n-am plăcerea de a gusta. Nici nu încape îndoială, preparatele dumneavoastră sînt minuni ale artei culinare. Şi purcelul ăsta răspîndeşte un miros care gîdilă nările...

Turturică se apucă să guste. Cu teamă în suflet, e drept, dar gustă. Dacă n-ar fi această teamă, ar înfuleca. înghiţi odată, făcu o pauză pentru a savura gustul şi mirosul, dar cînd să ducă a doua bucăţică la gură, un purcel începu să guiţe năprasnic.

— Aţi auzit ? Purcelul face scandal...

— Tovarăşe Turturică, intru la idei... – zise soţul cu o privire alarmată căutînd ochii soţiei care numai linişte nu exprimau.

Venera, văzîndu-l pe Turturică ce părea că acum fusese scos din coşciug, încercă să restabilească optimismul şi se adresă soţului :

— Dumnealui întotdeauna a avut glume tari. Tu ştii, dragă, de Anul nou, Televiziunea şi tovarăşul Turturică au program special.

— Din păcate, nu glumesc. Nu ştiu ce se întîm- plă cu mine. Trebuie să plec. Aş pleca, dacă aş şti că nu vă stric Revelionul...

— Cum, să plecaţi aşa de repede ? Purcelul a decedat de trei zile. Scoateţi-vi-l din cap ! – îşi sfătui venera Gogollloi şeful, cu un ton însă care dădea să se înţeleagă anume că ceva nu e în regulă la Turturică.

— Nu se poate să plecaţi! N-am ciocnit nici măcar un păhărel. Ce aţi zice de puţin piept de curcan şi un gogoşar ? – îl ademeni Vlad Gogolloi.

— Poftiţi puţin curcan ! E curcan veritabil – a- dăugă soţia, odată cu farfuria chemătoare pe care albul pieptului păsării dă impresia de imaculat, iar pielea de aramă cu pori mari prin care se prelinge o grăsime străluceşte ca nişte lacrimi în sucul vi- şiniu al păsării.

— Parcă mi-e milă să-l mănînc. Dacă priveşti bucata asta, zici că e operă de artă. Ce colorit!... – mai spuse Turturică uitîndu-se la farfurie şi înghiţind în sec. Inchipuindu-şi că a şi gustat, îşi înfipse dinţii în gogoşarul umflat de sănătate şi oţet, cu pielea întinsă şi lucioasă ca obrazul unui copil mic după baie. Gustul acidulat al oţetului îl făcu să-şi dea seama că are în faţă totuşi o părticică din pieptul unui

curcan. Refuză să se mai gîndească la altceva şi luă o bucată bună. Dar sufletul şi glasul curcanului erau acolo în farfurie ; începu să protesteze î
ngraiul său curcănesc, parcă Turturică i-ar fi luat mărgelele.

— Curcanul ! Am auzit curcanul ! Dumneavoastră nu ?

— Sînteţi culmea ! – sări Venera vădit iritată. Nu mai înţeleg nimic !

— Trebuie să plec ! Vă rog să mă scuzaţi. Mă duc după un medic...

— La ora asta ? Şi tocmai într-o noapte ca asta ?

— Dragă, încep şi eu să cred că ar fi bine ca tovarăşul Turturică să fie văzut de un medic – zise soţul. Poate aşa se va convinge că nu e decît o părere. Ce vrei, eforturile de la birou au consecinţe...

Cei doi soţi îşi conduseră musafirul încurajîn- du-l şi urîndu-i cele cuvenite, după care se întoarseră rîzînd cu poftă şi comentînd printre hohote fiecare amănunt din manifestările tenebroase ale şefului :

— Ai avut o idee grozavă cu magnetofonul montat sub tăblia mesei !

Om te fac!

— Bună ziua, vă rog !

— Nu se poate !

— Ştiţi, eu am venit pentru...

— Imposibil.

— Poate nu ştiţi dumneavoastră...

— Eu nu ştiu ? Cetăţene, ai habar cu cine vorbeşti ?

193

C-da 5868 coala

7— Nu ştiu, de unde să ştiu ?

— Ia citeşte aici ! Aici, unde te uiţi ?... Pe ecuson, că de-aia ne-a pus directorul ecuson la piept, ca să luaţi seama cu cine vorbiţi.

— Ecaterina Vailat, femeie de servici !

— Angajată prin concurs ! Trei zile am dat pro- • bă la geamurile din sufrageria şefului.

— Sărut mînuşiţele ! Vă rog să mă iertaţi !

— Păi vezi ! Ţi-am spus eu că nu ştii cu cine stai de ocazie ? Şi acum, ca să te lămureşti complet, miroase puţin ecusonul.

— Parfum ! Rochat !

— Madame ! Douăzeci de lei gramul. E de la nevasta inginerului şef. Am fost de i-am curăţat parchetul şi am scăpat amîndouă la sticla cu parfum...

• – Şi nu ştiu cine spune că banii n-au miros...

— Nu te lua după zvonuri. Dacă mă mai cheamă o dată şi scap la rujul ăla gri, mă fac de nu mă mai cunoaşte nici mama.

— Păi eu acum îmi dau seama că dumneavoastră sînteti cineva !

— Hai, că m-ai ghicit ! Stai jos şi spune ce vrei, dar mai în rezumat că trebuie să mă reped pînă acasă, la şefuleasa să-i scot căţelul la plimbare. Zi ce te doare !

— Aş vrea să mă angajez şi eu aici. Am auzit că ar fi un post.

— Păi am aşa : la personal un loc, la financiar două, că ne-a făcut procuratura un gol de schemă... la Tehnic unul, dar aici trebuie să ai studii... Derogări nu mai pot să obţin...

— Am.

— Eşti cult ?

— Da. Pot să dau şi concurs.

. • —. Concursul ti-l dau eu. N-ai venit la mine să-ţi dau concursul ?

— Sigur că da, la dumneavoastră venisem, la cine altcineva ?

— La fizică eşti pregătit ? Ia spune Legea lui Ohm !

— Eşti om cu mine, sînt om cu tine !

— Păi de ce nu spui de la început aşa ?

— Ştiţi, eu puteam să mă duc direct la şef a- casă, dar am zis că e mai bine s-o iau ierarhic...

— Acolo tot de mine dădeai că se află casa în zugrăveală. Ia loc, nu te uita că sîntem pe culoar... Fumezi ? Ia o ţigară ! Aici ai „AmiraL de la şef... că mai cer de la el cînd n-am „Snagov“ de la „ge- neralu... Kent do la şefuleasa... Numai ea şi cu fiu-său umblă cu d-astea. Asta are şi o carte : „Filozofia lui Emanoil Kent“ dar mai mult o fumează decît o citeşte.

— Tovarăşă...

— Keti. Aşa mi se spune.

— Tovarăşă Keti ! N-aţi vrea să mă propuneţi în locul dumneavoastră, iar pe dumneavoastră să vă propuneţi pentru ceva mai... mai !

— Nu, eu sînt mulţumită aici. Cel mult dacă pot aspira la un post de femeie de servi-şefă sau intendentă. Dar tot asta înseamnă : tot piaţă, tot geamuri, tot copil, tot căţel. Şi apoi să ştii că aici e alergătură : de la piaţă acasă, de acasă la creşă... Trebuie să fii ca un cal de curse...

— Da, dar cine mănîncă un sandviş cu fîn, cine bea o ceaşcă de ovăz cu şeful şi şefuleasa ? Calul de curse ! Şi ca mîine mă pomenesc într-un ga-
raj de cai confort unu... Dar ştiţi ceva, tovarăşă Keti ? De cînd stau de vorbă aici cu dumneavoastră... simt aşa... cum să vă spun... că m-am îndrăgostit...

— Vorbeşti serios sau eşti vînător de situaţii ? Vreau dovezi !

— Uite, dacă-mi dai voie, am să-ţi spun „tu".

— Om te fac !

— Dar unde pleci, Keti dragă ? Cui mă laşi ?

— Mă duc să-ţi aduc numirea.

— Dar biroul şefului nu e acolo...

— Acolo e casa şefului ! Ce crezi că el ia hotă- rîri de unul singur ? Trebuie să hotărîm cu toţii : cu soţia, cu soacra, cu infirmiera care-i face injecţii, cu vecinul care-i mătură garajul, cu mine, care, dar ce să mai întindem vorba ?! Eşti făcut !

La ghişeu

— Vă rog să completaţi toate rubricile. Nu se admit spaţii goale sau linii...

— Acolo unde nu avem ce scrie, ce scriem ?

— Scrieţi „NU“. Acum daţi formularele... aşa...
pe rînd Dumneavoastră ! Aaa... Bănuiam eu !

— Ce bănuiaţi ?

— Că aţi greşit.

— Ce am greşit ?

— Aţi lăsat un spaţiu necompletat. De pildă aici... „numele soţiei[11].

— Eu nu am soţie... Sînt ele gen feminin.

— Formularul e clar. Scrie numele şi profesia soţiei ? Atunci de ce mai stăm la discuţie ?

— Dar e o aberaţie ! Poate numele soţului vreţi să ziceţi...

— Bine ! Scrieţi numele soţului să nu ziceţi că nu sîntem înţelegători.

— Sînteţi, dar tot nu pot. Sînt necăsătorită.

— Atunci nu vă primesc formularul.

— Dar eu în spaţiul destinat căsătoriei am scris „nu”, ce mai vreţi ?

— Numele soţului îl vreau. Asta pînă nu mă răzgîndesc. Altfel îl cer pe cel al soţiei, cum scrie formularul. Aşa că faceţi bine şi completaţi cum trebuie imprimatul şi... mai daţi pe aici. Altul la rînd !

— Eu... Eu sînt la rînd... vă rog...

— Şi dv. vă lipseşte un „NU”.

— Ba eu am scris „da”, că sînt căsătorită.

— Uite, aici în loc de „NU”, dumneavoastră aţi tras o linioară.

— „Dacă am avut condamnare”. Nu. Am scris „nu” !

— Şi mai departe ! La „motivul” aţi tras linie.

— Cred că rubrica se referă la motivul condamnării nu la motivul necondamnării.

— Tovarăşe, nu mai discutăm. Aşa e formularul... Eu înţeleg, n-aţi avut condamnare, scrieţi „Nu”. Dar la motiv scrieţi clar de ce n-aţi avut.

— Poftiţi ; am scris ! Citiţi şi dumneavoastră : „pentru că am fost om cuminte”.

— Nu mă intereseză ce aţi scris, dar dacă aţi scris, c bine.

Dialog absurd

— Marioară, hai nu te mai moşmondi atîta şi răspunde ! Citi copii ai ?

— 28 !

— Cîte naşteri ?

— 24. De două ori cîte doi. Patru sînt gemeni.

— Cam puţin. Ştii doar cît accent se pune...

— Nu depinde de mine.

— În fine... Căsătorii ?

— 18.

— Tot puţin ! Mă rog. în pămînt cîti ai băgat ?

— 20.

— Mult !

— De ultimul mi-a părut foarte rău. Era tînăr şi a murit de o boală incurabilă.

— Mai multe căsătorii decît decese ! Treabă-i asta ?

— Dar de ce-mi reproşaţi mie, tovarăşe şef ? Ce vină am eu ? Depinde ceva de mine ? Eu sînt doar o simplă funcţionară la „starea civilă“...

— Bine, lasă vorba, încheie situaţia şi trimite-o la statistică...

Recăsătorie fulger

citeşte ziarul. El o

(Ea stă pe bancă în parc şi vede şi «se opreşte lingă ca.)

— E liber locul acesta ?

— Nu, nu e liber.

(Se aşează totuşi) Mulţumesc ! (O priveşte cum citeşte ziarul.) Domnişoară... Sper că nu m-am înşelat...

— Nu, nu v-aţi înşelat; sînt nemăritată.

— Atunci, îmi daţi voie să mă apropii de dum-neavoastră ? (Se apropie mai mult şi se uită pe ziarul ei.)

— Vi-l donez dacă vă interesează. (îi dă ziarul, el îl răsfoieşte şi se apropie din nou de ea, bineînţeles nu numai sufleteşte.) – Eu iubesc lectura. îmi place mica publicitate şi cultura plantelor oleaginoase.

— Ce coincidenţă ! Şi mie-mi place lectura. Ultima dată am citit anunţul dat de mine la ziar : „Vînd butelie de aragaz şi o găină“.

— Şi aţi vîndut butelia ?

— împreună cu găina. Dealtfel ăsta era şi scopul.

— Cit aţi încasat dacă nu sînt prea indiscretă ?

— Butelia am vîndut-o cu 360 lei. Iar pe găină am luat 5 000 lei.

(Ea se apropie de el.) – Ce suflet bun aveţi ! Sînteţi un producător agricol intelectual sper, nu ?

— Desigur ! îmi place să citesc în sufletele oamenilor.

— Ce coincidenţă ! Şi eu citesc. Ieri de pildă am citit o carte... poştală, de la un logodnic de-al meu, de la Găeşti. îmi place mult să citesc şi în ceaşca de cafea. în cea de 16,50 citesc mai cu plăcere decît în cea de 14.

— Şi care e diferenţa ?

— De doi lei şi 50 la sută de grame.

— Mie în schimb îmi place să citesc în stele. Coniac *Tomis* 3 stele, *Segarcea* 5 stele...

— Vai, ce coincidenţă ! Şi eu citesc în stele ; locotenent patru stele, căpitan opt stele...

— Sînteţi sigură că citiţi bine ?

Aici am studii superioare. Căpitanul arc opt stele, precis ; patru pe un umăr, patru pe celălalt. Ultimul meu anchetator era căpitan.

— Dar în ce problemă ?

— Am spart o bancă...
— Serios ? Unde s-a întîmplat asta ?
— Chiar aici în parc. Astă iarnă. N-aveam cu ce să-i fac focul fetiţei mele. Pe urmă am ars şi tavanul. O mică neglijenţă.
— N-aţi chemat pompierii ?
— De ce, ca să ardă şi ei ? Mă felicit că am scăpat vie.
— Vie ? Aţi dat şi struguri ?
— Nu, am dat divorţ. Azi s-a dat şi pronunţarea.
— Ce coincidenţă ! Şi la mine s-a dat pronunţarea azi.
— Al meu nici nu s-a prezentat la vreo înfăţişare. Dar chiar dacă venea, tot nu l-aş fi recunoscut. Cu atîtea cereri în căsătorie, nu mai ştii să-i deosebeşti pe cei care te curtează, de cei pe care îi iei de bărbat.
— Da, aveţi dreptate. Nici eu nu mai deosebesc pe cele pe care le curtez de cele cu care mă căsătoresc. Dar curios e că nici eu nu m-am prezentat la divorţ.
— Atunci înseamnă că dumneavoastră ati fost soţul meu.
(El se uită atent la ea.) – Dacă mă uit mai atent la dumneavoastră se pare că aşa este. Iar copilul
este al meu – mi-acluc aminte ! Vai, cum te-ai schimbat !
— Da, azi la ora zece. Mi-era cald cu pardesiul. Acum, dragă...
— Mimi !
— Dragă Mimi, sîntem amîndoi liberi – deci ne putem căsători.
— Da. Intre timp, dumneavoastră v-aţi calificat în ceva ?
— Da, sînt specialist în drumuri ; de la cafenea la cinema 1563 de paşi şi două cornete de seminţe, cu precizie matematică.
— Vai ! Aşa cum mi-am visat : specialist ! Eu m-am hotărît să nu mă mai căsătoresc decît cu specialişti.
— Dar dumneavoastră v-ati calificat ?
— Da, sînt vegetariană : tai frunze la cîini.
— Aşadar ne-am înţeles : ne căsătorim (se ridică). Pe mine mă iertaţi, trebuie să plec. E zi de leafă : ia babacu’ simbria.
— Şi eu mă duc, să-l dau pe tata în judecată, ca să-mi

dea pensie de urmaş, că asigurările sociale văd că nu dau ajutoare de tinereţe.

— Deci ne-am înţeles ! ne vedem la starea civilă.

— Vai, de-abia aştept să-mi refac viaţa !

— Aaa, dar să nu uit : cu aia mică ce faci ! Că nu te iau cu copil.

— Aia mică ? O creşte o bunică şi cînd o fi majoră o să-şi ia servici ca să ne ajute şi pe noi...

Familia şi cosmosul

În după-amiaza aceasta, în camera de zi sînt numai trei făpturi mişcătoare : Leonida, soţia lui, Tina şi crainicul de la Televiziune, intrat în încăpere prin tubul catodic. Leonida se află într-unul din cele două fotolii din faţa televizorului şi citeşte ziarul. Celălalt fotoliu este liber, pentru că Tina, soţia, că- utînd un algocalmin face cros prin cameră, cotrobăind prin sertare. Crainicul vorbeşte pe ecran către cele două fotolii, care, nici unul,, nu-l ascultă. Fiecare dintre cele trei personaje existente în această încăpere îşi trăiesc viaţa lor proprie, nelegată de a celuilalt.

Leonida cu nasul şi gîndurile în ziar întrerupe pentru moment monotonia acestei după-amieze de iarnă...

— Tinuţă, ştii ce m-am gîndit eu ?

— Ce te-ai mai gîndit ?

— Să scriem o reclamaţie şi s-o trimitem la ziar. Văd că toată lumea reclamă cîte ceva.

— Ce vrei să reclamăm ?

— Chestia cu coletul. Spune-mi tu, e admisibil ca un colet trimis dintr-un sat de, la numai trei sute de kilometri, prin poştă, să nu ajungă la noi nici pînă astăzi ? S-au făcut zece zile...

— Şi ce crezi c-o să-ţi facă ziarul ? Pleacă după pachetul tău ?

— Nu, dar rezolvă. Atrage atenţia poştei, poşta intră în panică şi porneşte în căutarea pachetului. Tu ştii cîte lucruri s-au rezolvat cu ajutorul ziarelor ?

— Cîte ?

— Multe. Uite aici : „Pe urmele materialelor publicate“... Unu’ a reclamat că nu reuşeşte de doi ani să obţină nişte adeverinţe necesare la dosarul de pensionare. Acum, gata !

— A murit ?

— S-au găsit actele. Birocraţii au fost luaţi la rost şi i-au dat omului adeverinţele.
— îmi vine să urlu.
— La cine ?
— Tocmai asta e, că n-am la cine.
— Mă doare măseaua şi uite că nu găsesc algocalmin.
— N-am băgat de seamă.
— Ce n-ai băgat de seamă ?
— Că te doare măseaua.
— Ce-ţi pasă ţie dacă pe mine mă doare măseaua !...
— Ba-mi pasă, femeie, dar n-am băgat de seamă !
— De ce ?
— Pentru că nu m-am gîndit la asta. Ia nu te mai gîndi nici tu şi ai să vezi că ai să uiţi că te doare.
— Nu găsesc şi pace !
— Ce să găseşti ?
— O fiolă de algocalmin.
— Cum o să găseşti cînd pe ultima ai luat-o a- seară ?
— Ştiam, dar am crezut că poate a mai rămas vreuna rătăcită.
Tina vine şi se aşează pe al doilea fotoliu liber.
— Şi nici Lia nu e acasă !... E în oraş. Dacă era Lia acasă, o trimiteam pe ea...
Leonida continuă să citească ziarul.
— Uncie ?
— În oraş.

- – Păi nu zici că e în oraş ?
— Da, dar nu după algocalmin. Au ! Au !
l
— Ce e ?
— Măseaua !
— Tot măseaua ?
— Tot !
— Şi după ce zici că s-a dus în oraş ? Nu cumva e la poştă, după colet ?
— Nu-ţi mai iese din cap coletul ?
— Nici tie măseaua ?
— Pe mine mă doare.
— Şi pe mine mă doare, femeie ! în primul rînd este o pierdere. Bătrîna a cules cîte ceva din ogradă, să ne trimită nouă, şi acum... uite că n-a sosit coletul ! Ce-aş fi

mîncat nişte trandafiri olteneşti... cu carnea tocată cu satirul ! îmi lasă gura vin.

— Eu m-aş fi bucurat de ouă. Aşa ne-a scris, că ne-a trimis şi nişte ouă... într-o cutie cu făină de porumb, ca să nu se spargă. Aş mînca nişte mămăligă cu ochiuri.

— Să-ţi fac ?

— Da, dar nu e ca mălaiul şi ouăle de la mama. Ouăle de la ea nu au miros de peşte...

— Fleacuri, omule !.

— La tine toate-s fleacuri, femeie ! Ce nu e fleac la tine ?

— Durerea de măsele.

— Şi de ce zici că e Lia în oraş ?

— S-a dus la o colegă, la Veronica.

Tina stă pe fotoliu stingheră. N-are ce face. Crainicul vorbeşte pentru nimeni.

— Mai dă-l încolo de ziar şi povesteşte-mi ceva, poate-mi trece măseaua...

— Hai să ne uităm la televizor...

— Să văd iar serialul cu „Vidocu ! Şi măcar de-ar fi românesc !...

— Fac şi ei ce pot ! Mai bine fără seriale ? Să văd în ziar ce program e la televizor... (Leonida caută rubrica cu „Memento^.) Ora 20. Film documentar : Călătorie pe Lună a navei cosmice. Reluare. Hai să vedem ceva interesant. E opt.

Pe micul ecran apare genericul „Drumul Pămînt-Lună-Pămînt“ al navei cosmice. Apoi subtitlul „4 februarie. Plecarea de pe Pămînt“.

— Interesant, 4 februarie !

— Ce e interesant, omule ? în fiecare an e cîtc un 4 februarie.

— Tot la 4 februarie, zicea mama, că ne-a trimis pachetul.

Cele două personaje rămîn cu privirile pe micul ecran.

— Ia uite colea, nevastă... ce rachetă mare ! Zice că e cît o casă cu unşpe etaje.

— Mai bună ar fi o casă cu unşpe’ etaje decît o rachetă. Poate am apuca şi noi un apartament bun !

— Tu ştii ce înseamnă asta, nevastă ?

— Ce înseamnă, bărbate ?

— Că ştiinţa a ajuns departe...

— Au ! Mă doare măseaua. Şi pînă la urmă ajung ăştia

pe Lună ?

— Sigur că ajung şi apucă de se întorc pe Pă- mînt.

Nu se ajunsese încă pe Selena cînd a intervenit telefonul. Un ţîrîit grăbit, semn că e Lia, fiica lor.

— Alo... Da, tata... Spune !

— Ne uităm la televizor. Ei, nu mai spune ! Săraca !

— Ce este ? Ce s-a întîmplat ? sări Tina.

— Zice că amica ei la care s-a dus...

— Veronica ? Ce-i cu ea ?

— Da, zice că a fost internată la Fundeni, bănuită de cancer.

— Săraca ! Spune-i, cînd vine, să dea pe la o farmacie, să-mi ia cîteva fiole de algocalmin.

— Acum ce faci ? Vino acasă ! Dar dă pe la o farmacie şi ia nişte fiole de algocalmin... Da, tot o mai doare... Mai intră şi într-o alimentară şi ia o pungă de mălai şi cîteva ouă... La revedere. Te aşteptăm.

Leonida trînti receptorul şi-şi fixă privirea pe micul ecran.

— Mare e ştiinţa asta, dom'le !

— O fi mare, dar tot degeaba !

— Cum „tot degeaba[41] ?

— Pe mine tot mă doare măseaua. Veronica, săraca, e la Fundeni ! Cîte nenorociri d-astea or mai fi în lume ?

În televizor, crainicul avertizează : „Ziua a tria. Aselenizarea[44]. Imaginea Lunii apare ca o pustietate deranjată.

—• Gata, au ajuns !, exclamă Leonida. Ăştia în trei zile au ajuns pe Lună şi pachetul meu de la trei sute de kilometri nici gînd. Acum e interesant.

— Ce e – au ! – interesant ?

— Singurătatea, uite Luna... parcă e ciupită de vărsat ! Vezi femeie ce pustiu e pe Lună ?

— Linişte în cer şi pace pe pămînt. Se împlineşte scriptura. Auu !

— Crezi că ne soseşte coletul ?

— Tot cu gîndul la colet eşti ? Nu-ţi mai iese din cap. Mă doare măseaua !

— Fiecare cu durerea lui ! Cred că pînă ajung la noi, ouăle or să devină pui. Linişte în cer şi pace pe pămînt...

— Dacă a călcat omul pe Lună, îşi dă cu părerea soţia, n-o să mai fie linişte nici acolo. Eu aşa cred...

Pe ecran doi cosmonauţi se plimbă pe Lună.

— Ia uite-i, se plimbă ca pe plajă, la Mamaia ! Din nou telefonul. Răspunde Leonida.

— Alo ! Da... Cum ?

— Ce ? Nu găseşte algocalmin ?, sări Tina.

— Nu. Nici n-a plecat din staţie. (Apoi din nou în telefon.) S-o fi întîmplat ceva pe linie... Nu uita de ce te-am rugat... Nişte ouă.

— Ouă avem şi în casă, lasă fata în pace... Tu spune-i să nu uite de algocalmin.

— Da, dar miroase a peşte. Auzi ce zice ma- mă-ta... Nu e vorba de algocalmin, adică e vorba de algocalmin... zice de ouă, să nu iei, că avem. Nu uita de mălai... Cu cine ?... Auzi, Tinuto, că vine cu San- du... (în receptor) Cine e Sandu ?

— Un coleg... lămureşte Tina. Prietenul ei... O iubeşte. Au măseaua !

— Bine, bine, vino cu el... dar ce legătură arc el cu mălaiul ? Ei, nu se face ! Dacă nu se face, voi nu mîncaţi mămăliguţă. Eu mănînc, fiincă-mi place... La revedere şi vino mai repede. Cu Sandu şi cu mălaiul.

Azvîrle telefonul şi Leonida urmăreşte mai departe imaginile pe micul ecran.

— Mare e ştiinţa asta, dom’le ! E o cucerire epocală.

— Da, mare ! Uite, o fiolă de algocalmin... şi gata, nu te mai doare măseaua !

— Eu vorbeam de astronauţi, de Lună... Unde ţi-e gîndul, femeie ?

— Aaa ! La Lună ? Nu vorbeai de ochiuri cu mamă liguţă ?

— Nu, despre Lună vorbeam... Mare e ştiinţa asta, domnule ?

— Au, măseaua mea ! Mă seacă !

Pe ecran se arată plecarea astronauţilor de pe Lună.

— Lia o fi plecat din staţie ?

Lia, între timp, a plecat din staţie, s-a abătut pe la o farmacie, a luat algocalmin, a intrat apoi într-o Alimentară şi a luat mălai. Pe Sandu, care o însoţeşte, îl strîng groaznic pantofii. I-a cumpărat ieri, ca să vină în pantofi noi s-o ceară pe Lia părinţilor ei. Cînd i-a cumpărat, nu-l strîngeau, dar acum îl strîng. Parcă ar vrea să-l oprească să nu facă „pasul“.

—• Acum am terminat cu cumpărăturile. Venim acasă...

Lia, de braţul lui, îşi lasă capul pe umerii băiatului. îşi fac loc printre trecătorii de pe stradă şi se sărută. Nimeni nu-i ia în seamă. „Aşa sînt tinerii din ziua de azi“.

— Sănducule, de ce mă săruţi atît de puţin ?

— Mă strîng pantofii.

— Să nu mai cumperi pantofi fără mine. Dă bo- ticul să te pup. (Sănducu îşi întinde buzele făcute abajur.)

— Aoleooo !

— Ce e ?

— Mă seacă !

— Sărăcuţul de el ! (Lia îl mai sărută o dată.) Aşa că nu te mai strîng ?

—• Hai să stăm puţin pe o bancă în parc.

— De ce ?

— Ca să ne sărutăm.

— Hai !

Intrară într-un parc, dădură zăpada la o parte de pe o bancă şi se aşezară. Sînt singuri în parc. E linişte. Din timp în timp zăpada alunecă de pe crengi. Sandu face nu ştiu ce cu piciorul. Parcă îşi freacă pantofii unul de altul.

— Ce faci Sandule, nu mă pupi ?

— Stai, să mă descalţ.

— Sandu se descălţă, răsuflă uşurat şi-şi aduce aminte de programul TV.

— La televizor se dă acum zborul spre Lună...

— Să mergem – îndeamnă fata. Vreau să văd cum mă ceri de nevastă.

— Stai să mă-ncalţ...

Sandu nu se poate înealta : nu-i mai intră picioarele în pantofi.

— la-i ca pe papuci.

— Nu se poate, au carîmbul tare.

— Atunci ce-i de făcut ?

— Plec desculţ... pînă acasă...

— Cum, nu mergi să mă ceri de nevastă ?

— Desculţ ? Ce-or să zică ai tăi ?

— Sînt înţelegători.

Plecară spre casa fetii, deşi pantofii fac tot ce pot împotriva căsătoriei.

— De ce mergi aşa de repede, iubitule, eşti nerăbdător ?

— Mi-au îngheţat picioarele.

Ajunseră acasă, Leonida şi Tina se mirau încă de

progresele ştiinţei şi tehnicii moderne şi se văitau : el de dorul mămăliguţei cu ouă şi ea de durere de măsele. în ceea ce-l priveşte pe Sandu, pretendentul, lucrurile se aranjară mai repede decît se aşteptau.

— Se mai întîmplă – spuse Leonida.

— Ia papucii lui tata, Sănducule !

îşi încălzi picioarele şi luă papucii bătrînului.

— Tată, Sandu vrea să mă ceară de nevastă.

— Să se termine filmul. Acum urată cum ajung pe Pămînt.

O capsulă de rachetă încremeni pe micul ecran, semn că reportajul s-a terminat.

— Eu dac-aş avea o putere m-aş duce pe Lună şi aş înfige în nisip o placardă, iar cînd o mai veni „ştiinţa[41] pe-acolo s-o citească. Aş zice aşa : „oameni buni, ce căutaţi pe Lună ? Staţi pe Pămînt că aveţi destule de făcut pentru pămînteni. Că toată ştiinţa voastră este un moft dacă nu faceţi ca pe oameni să nu-i doară măselele...“

— „--.şi dacă poşta n-aduce nici în atîtea zile un colet....“

— „--.şi dacă lumea moare de cancer... w

— „...şi dacă pantofii îţi strîng picioarele ca în menghină !“

Plicurile

Tanţa, secretara dactilografă, intră în biroul 402 ca să distribuie două plicuri : unul lui Pândele şi unul lui Sasu.

Sasu desfăcu plicul, îi citi conţinutul şi îl introduse în buzunar. Apoi căzu pe gînduri.

Pândele însă n-are curaj să-l desfacă. Nu se ştie niciodată ce aduce un plic, sau cum e o vorbă : n-aduce anul ce-aduce ceasul. Tocmai suna de ora zece : deci 15 iunie 19... ora zece. Sasu şi Pândele au primit plicurile cu desfacerea contractului de

muncă ! Pândele urmăreşte reacţiile feţei lui Sasu. Degeaba însă, Sasu nu mimează niciodată veselia sau tristeţea, nu-şi exteriorizează emoţiile în nici un

fel. Dacă pe unii oameni îi poţi cunoaşte după faţă, Sasu nu e din aceia. Pândele cade pe gînduri. I-a pus dracu – pentru că numai el putea să le inspi-
re aşa ceva – să ceară în căsătorie chiar pe nevasta directorului. De unde să ştie ei că e chiar nevasta

directorului ? Dacă ar fi cunoscut această situaţie, oricît ar fi fost de beţi n-ar fi cutezat şi unde mai pui, că amîndoi odată. Biata femeie mai întîi i-a obrăznicit, apoi a apelat la intervenţia celor ce se aflau în parc, acolo unde s-a produs propunerea de mariaj, dar a scăpat de ei profitînd de o neînţelegere ivită la un moment dat între ei, pentru că fiecare pretendent o revendica pentru el. Ea s-a debarasat de ei amînîndu-i pînă la o dată la care cei doi cavaleri (cam tomnatici) se vor fi înţeles între ei. S-au în-ţeles, în sensul că un fost coleg de muncă aflat pe acolo le-a spus că e nevasta directorului lor. Şi acest director este un om care nu trece cu vederea o întîr- ziere, darmite aşa ceva. E drept că, doamna pînă la urmă s-a mai îmbunat, ba chiar le-a zîmbit şi totuşi le-au venit plicurile. Ce dracu o să facă dacă e concediat ? se întrebă Pândele. Dar poate că nu e un preaviz. Ci doar mutat la alt loc de muncă... Sau o mustrare pentru acteCe de huliganism. Dar ţi-ai găsit: directorul şi mustrare ! Mustrare cu preaviz ? Unde o să găsească el acum de lucru ? Că se aude peste tot de restructurări. Parcă se şi vede la Oficiul forţelor de muncă...

— Ce meserie aveţi ?

— Funcţionar.

— A plouat cu funcţionari. Avem locuri de muncitori pe şantiere.

— Da, ăsta e adevărul : a plouat cu funcţionari. Şi ce-o să spună acasă ? Că l-a „restructurat^ ? O să-l mustre mamă-sa că nu şi-a văzut de treabă...

că e incapabil... sau că a criticat pe şefi în şedinţă... Critici, critici... chiar de jos în sus, e bună aplicarea acestei metode, dar cînd se cer propuneri pentru re-ducerea schemei, nu se cer de la cei care fac critica de jos în sus, ci de la cei ce hotărăsc de sus în jos ! El nici măcar asta n-a făcut : n-a criticat pe nimeni. În definitiv ce motiv ar fi avut ca să-şi creeze adversităţi ? ! Şi încă la nivel superior !... Altfel, la şedinţe a participat, absenţe nemotivate nu are, greşeli profesionale nu, lucrări întîrziate nici atît... Se consolează la gîndul că nu e singur. Mai e şi Sasu. Dar cu ce-l încălzeşte asta ? O să-i dea Sasu servici ? Şi dacă n-o să găsească, o să-i dea Sasu de

mîncare ? Măcar de-ar fi însurat... Să fi avut o nevastă cu servici şi o soacră cu pensie !... Dar în situaţia în care se află, în plus cu o mamă bătrînă de întreţinut, cum o să se descurce ? Işi va lua lichidarea, îşi va lua şi preavizul şi va rezista o lună, o lună şi jumătate. Poate chiar două. Dar pe urmă ? Se uită spre Sasu. Asta cum o s-o scoată la capăt ?

Poate că a făcut ceva rezerve la C.E.C. !... Fata lui nu spune nimic. Ca de obicei pare că meditează. Gîndeste şi scrie. Poate că nu gîndeşte la ce scrie, ci îşi face socotelile. Poate vrea să ştie şî el cum o s-o scoată la capăt cu banii. Pândele nu-l slăbeşte din ochi pe Sasu, dar faţa lui Sasu, ca de obicei, nu spune nimic. Plicul continuă să stea pe colţul biroului. Pândele se uită cu ură la plic şi nici nu-l atinge. Dar poate e transferat la altă instituţie unde e lipsă de funcţionari. Greu de crezut că e undeva lipsă de funcţionari, dar, în fine, omul speră... Oricum şi-aşa e greu... Te duci undeva nou, iei totul de

la început... nu cunoşti oamenii, nu cunoşti lucrările... Mai prost ar fi clacă e trimis undeva în altă localitate ! O să i se ceară să se mute acolo... Cine ştie clacă poate face naveta ! Va veni iarna... Se uită din nou la Sasu. Sasu scoate clin birou un „mers al tre- nurilor". Deci este trimis în provincie, îşi zice Pândele, acum vrea să vadă cu ce tren poate să ajungă.

Îşi roti privirea peste biroul lui de lucru şi zări iar plicul. Să fie al ciracului de plic ! Ce o să facă ? La urma urmei o să facă ce fac alţii, ce face şi Sasu. Dar ce va face S?.su ? De ce trebuie el să se frămînte pentru asta ? Mai bine să-l întrebe. Se apropie încet şi compătimitor de biroul lui Sasu.

— Ai primit şi tu... ?

— Da ! Dar tu ?

— Şi eu !

— Ce faci, te duci ?

(Deci este vorba despre transfer.) Dădu un răspuns neutru.

— Dracu ştie !

— Pe mine mă nimereşte cum e mai prost, zise Su.,u. rata la mobilă, rata la C.A.R. Şi fără nici un ban...

— Nici eu n-am, zise Panelele trist. De unde să am. ? Şi unde ?... E departe ?

— La Sighet...
— Tocmai acolo ? Naveta nu merge.
— Nu e vorba de navetă că el lucrează în Bucureşti. Dar vor s-o facă la părinţii lui.
— Ce să facă la părinţi, Sasule ?
— Nunta. Acolo sînt părinţii lui, la Sighet.
Deci despre nuntă e vorba ! Se repezi să ia plicul de pe biroul lui. Ar fi culmea ca acesta, spre deosebire de al lui Sasu, să conţină drama. Deschise plicul, într-adevăr, Mioara de la Contabilitate se mărită şi
îl invită să ia parte la ceremonia care va avea loc etc... etc... la Sighet.
Se duse din nou la Sasu.
— Şi dacă stai să te gîndeşti nu se face să nu mergem.
— Da, mai ales că o să cunune inginerul-şef, completă Sasu. Ce faci, te duci ?
— Da, mă duc !
— Ziceai că n-ai bani...
Da, zicea că n-are bani dar dacă e vorba de o invitaţie de nuntă, se găsesc. Dacă erau invitaţi să treacă să-şi ridice lichidarea şi cartea de muncă, ar fi trebuit să se gîndească de unde să facă rost de mai mulţi bani. Orice s-ar spune, e mai bine la nuntă ! începură chiar să facă haz de supoziţiile lui Pândele şi chiar să se mire : cum poate să le vină chiar lor un plic cu desfacerea contractului de muncă ? ! Deci vor pleca la Sighet, la nunta Mioarei de la Contabilitate. Fiecare, separat, au căutat însă persoana din parc, fosta soţie a directorului. Ea i-a împăcat pe amîndoi : a acceptat să-i însoţească la Sighet. Atît însă că a fost prezent şi directorul cu noua lui soţie. După nuntă, Sasu şi Pândele au încetat să se mai mire şi să se întrebe cum poate să le vină chiar lor un plic... din acelea...

Căldură mare

Zăpuşeala din tramvai, sporită de înghesuială, făcea ca fiecare vieţuitoare – om sau neom – să-şi bănuiască o existenţă volatilă. în definitiv formele de
viaţă sînt variate, nu ? Şi ca şi cum n-ar fi de ajuns căldura, mai e şi aglomeraţia !
— Vă rog luaţi pachetul ăsta de carne de vacă de pe cămaşa mea !
— Trebuie să vă incinte : e proaspătă ! Cred că nici n-a murit bine vaca... Am o relaţie la abator...
În tramvai se aude un muget melancolic de vacă.

— Ce lipsă de idei şi de bun gust : să vii cu o vacă în tramvai !

— Aici e Gara de Nord, coboară multă lume !

— Dar se şi urcă.

Mugetul vacii melancolice se aude din nou.

— Dar ce e nesimţirea asta, frate, nu poţi să-ţi laşi vaca acasă, cînd ştii că ai de mers cu tramvaiul ! ?

— Cu mine vorbiţi ?

— Nu cu dumneata.

— Atunci, probabil cu vaca...

Nostalgia rumegătoarei capătă iarăşi glas, spre sincera revoltă a unei călătoare.

— Care-i măgarul ?

— Ce măgar visezi, nu auzi că e vacă ?

— Voiam să întreb care-i măgarul care s-a urcat cu vaca în tramvai ?

— Şi ce aveţi cu omul ? Chiar măgar dac-ar fi, ce n-are voie să ia o vacă lîngă el ?

— Ar putea să şi-o ia în fragmente şi... la pachet, aşa cum am luat-o eu... Nu întreagă.

— Totuşi, trebuie să recunoaşteţi, că după muget pare o vacă evoluată. Cred că la o mulsoare dă o doniţă de lapte cu cacao sau poate un sac de lapte praf.

Vaca mugeşte calm şi civilizat dar călătorii protestează gălăgios cu prea puţină pertinenţă faţă d
e

o fiinţă dătătoare de produse alimentare şi întăritoare pentru toate vîrstele.

— Tovarăşe vatman, electrovehicolul fiind cu autotaxare nu avem pe altcineva pe care să-l întrebăm...

— Staţi să opresc tramvaiul şi vă răspund. Ştiţi, n-am voie să discut cu călătorii în timpul mersului.

— Acum spuneţi-ne : e sau nu voie ? Şi mai ales, dacă vaca în cauză îşi ţinea botul şi nu mugea, s-ar mai fi sesizat cineva că e o vacă în tramvai ?

— Regulamentul vorbeşte doar de cîini. Dar precis nu ştiu ce spune : dacă este sau nu este permis transportul cîinilor cu tramvaiul. N-am citit regulamentul. Eu vorbesc din auzite.

Vaca volatilizată scosese un muget blînd, solicitant.

— Poate i-o fi foame.

— Atunci să ne continuăm drumul şi vaca poate să coboare la Cişmigiu. Sper să-i placă iarba de aici.

Tramvaiul se puse în mişcare, iar călătorii vapo- rizaţi căutară să aducă totul la normal.

— La noi în bloc, unul a urcat cu liftul o girafă pînă la etajul opt. Şi acum se află acolo. E cu picioarele la opt şi cu capul în dormitorul lu' dom Cris- tu, la zece.

— Dar o muscă să voiajeze cu trenul aţi văzut ?

— Da, am văzut. Nevastă-mea a adus una într-o cutie de chibrituri tocmai din Timişoara.

— Poate n-o să mă credeţi, dar bărbatu-meu a adus azi noapte acasă un elefant. Era cam cherche- lit, a venit cu maşina de noapte. Acum l-ar da jos din bloc, dar nu-şi aduce aminte cum l-a urcat, mai ales că liftul nostru e în revizie de o lună.

— Aduceţi-vă aminte cum aţi introdus şifonierul şi...

— Mersi ! Şifonierul este demontatul.

Tramvaiul – moale ca şi cum ar fi din plastilină – se opri într-o rînă.

— Acum poate să coboare vaca, să pască puţină iarbă. Eventual poate să servească şi un desert de flori. Dar trebuie să coboare toţi pasagerii : avem pană de şină.

De pană de şină nu mai auziseră pînă acum, dar călătorii îşi îndreptară privirile spre linia de sub tramvai şi o văzură şi pe ea cum începe să se evaporeze, iar ceea ce mai rămăsese din ea arăta ca o ceară moale şi fără formă. Vatmanul gară vehiculul electric în grădina Cişmigiu cu pasageri cu tot.

— Ia uite cîtă verdeaţă în copaci ! Ar trebui să-şi aducă şi Cristu de la zece girafa...

— Dacă ştiam că tramvaiul intră în Cişmigiu aduceam şi eu elefantul...

— Ce idee ! Să presupunem că aţi fi reuşit să urcaţi elefantul în copac, v-ar fi ajutat soţul dacă se mai cherchelea o dată, dar dacă pachidermul dumneavoastră, din întîmplare, este carnivor ?

— I-aş fi dat să mănînce vaca. Iar dacă elefantul e lacto-vegetarian tot vaca i-aş fi dat-o...

— Tovarăşe vatman, ce faci, nu-i dai drumul ?

— Cum să-i dau drumul, nu vedeţi că n-am şină ? Ce, tramvaiul e troleibuz, să meargă fără şină ?

— Cînd are dreptate, are ! Uitaţi-vă sub tramvai : nu-i nici un pic de şină. Cea mai apropiată şină se află la trei sute de metri de aici.

Mobilizaţi la vreme, călătorii, conştienţi că tramvaiul trebuie să-şi continue cursa, începură să împingă tramvaiul. Erau foarte mulţi călători care îna-
intau deplasîncl tramvaiul pe lîngă rigole. Foarte mulţi s-au alăturat pe parcurs, pentru că numeroşi cetăţeni aşteptau încă tramvaiul prin staţii. La un moment dat se auzi vocea unui controlor.

— Tovarăşi (se făcu linişte). Hai să fim serioşi. Biletele la control !

Toţi îşi pregătiră biletele, iar cei care nu aveau îşi procurară de la ceilalţi. Tramvaiul încremenise pe loc ca şi cînd ar fi avut pană de curent. Tramvaiul era gol. Dar un singur om stătea în tot vagonul răsturnat pe două locuri, nefericit că nu se poate lăţi atît îneît să ocupe mai toate băncile. Toţi bănuiră că este controlorul.

— Ce faci, dom’ne, nu ne controlaţi biletele ?

— Cu mine vorbiti ? – întrebă omul lătit. Eu nu sînt controlor, eu sînt văcar. Am pierdut o vacă. N-aţi văzut o vacă ?

— Cum era ? întrebară cîţiva.

— Mulsă – răspunse văcarul.

— Are bilet ? Trebuie să prezentaţi şi biletul sau abonamentul vacii, se auzi controlorul, dar fără să fie văzut.

între timp sosi la faţa locului o maşină a Sal- w • • vani.

— Nu dăm pe nimeni de aici, spuse vatmanul ho- tărît să respecte spiritul şi litera regulamentului. Nimeni nu părăseşte locul accidentului. Nici chiar accidentatul. Cel puţin pînă i se controlează biletul.

Apoi toţi (tramvaişti, personalul de pe Salvare şi călătorii) se aşezară, disciplinaţi, la rînd în aşteptarea controlorului.

Evoluţia mea la U.M.M.C.L.S.

Primul lucru pentru învăţarea căruia am depus meticuloase stăruinţe după ce fm-^au angajat la U.M.M.C.L.S. a fost să capăt intuiţia delimitării zonelor de interferenţă. De pildă a trebuit să învăţ să recunosc graniţele dintre culori şi nuanţele rezultate din amestecurile bicromatice şi policromatice ; configuraţia tipografică a zonei de întrepătrundere a cîmpiei cu

depresiunile sau a munţilor cu dealurile ; a lăţimei de timp în cadrul căreia îşi fac loc interacţiunile anotimpurilor megieşe, ca, de pildă, toamna şi iarna ; măsura în care extremele se pot îmbina sau respinge, pînă la ce oră pot enunţa fără teamă de greşeală că e ziuă, de la ce oră pot afirma că e noapte şi cum pot stabili situaţii de tranziţie ca amurg, seară, chindie, apus, beznă, zori, dimineaţă... Speram să aflu cu timpul ce înseamnă U.M.M.C.L.S., dar am dat prioritate chestiunilor de soiul mai sus arătat, deoarece zona de mijloc constituie spaţiul propice existenţei noastre. Nota bene : existenţa noastră este luată aici în dublu sens. Unul vizează colectivitatea cu statut juridic, sub denumirea, pe cît de clar exprimată pe atît de incertă ca rosturi, U.M.M.C.L.S., iar al doilea înţeles al expresiei se tîlcuieşte prin existenţa noastră ca indivizi compo- nenţi ai micului conglomerat desemnat de iniţialele aici arătate. Dacă nu ştii să fii om de mijloc şi să ai atitudini din zona interferenţelor care dă egale posibilităţi, la caz de nevoie, să afirmi sus şi tare că ai fost de o părere sau de alta contrarie, ei bine, dacă nu îndeplineşti aceste condiţii n-ai ce căuta aici, U.M.M.C.L.S. nu este o întreprindere, dar nici
un simplu serviciu : este o unitate. UNITATEA PENTRU MASE MACROPORICE COMPRIMATE PRIN LIPSA ŞOCURILOR. Dar era interzisă pronunţarea acestei pologloghii şi s-a adoptat utilizarea pentru uz curent a U.M.M.C.L.S., iar dacă această titulatură în caz extrem, trebuie redată în extenso, e obligatorie grafierea cu majuscule – ceea ce scuteşte de precizarea cuvintelor care se scriu cu literă mare şi care cu literă mică.

Acesta este cadrul general în care acum trebuie să inserez evoluţia mea profesională şi pregătirea individualităţii mele pentru viaţă. La U.M.M.C.L.S am fost angajat ca funcţionar la un serviciu special. Bineînţeles, că ar fi fost o imprudenţă ca să fiu numit aşa. Din raţiunea de a nu direcţiona comprehensibil specificul acestui birou nu i s-a dat un nume ci un număr : biroul cinci, cifră de mijloc, neexpresivă, lipsită de semnificaţie deosebită, ceea ce lasă deschisă posibilitatea justificării existenţei biroului meu prin înzestrarea cu cele mai diverse rosturi. în fapt, eu mă ocup de evidenţa şi

clasificarea tuturor intrărilor pe poarta unităţii : intrări în interes de serviciu, interes personal, interes obştesc, interes ştiinţific, literar etc. Apoi un alt registru îi arăta pe intraţi categorisiţi după vîrstă, sex, provenienţă socială, provenienţă regională sau loc de muncă, după apartenenţa religioasă, după numele celui vizitat, după număr la pantofi, la ochelari şi la apartament, după culoarea părului şi aşa mai departe. Apoi aceste date erau transformate în cifre, procente şi raporturi, în grafice. După cum se poat
econstata, biroul 5 înmagazina o inteligenţă destul de isoscelă şi o enciclopedie de dimensiuni haşdeene.

Datele primare le aveau din birourile de liber acces în interiorul unităţii pe care le elibera tovarăşu
lportar Cristescu, un om minunat, dealtfel, ca toţi tovarăşii clin colectivul nostru de muncă. Cristescu e un specialist în materie de poartă. Are un fler extraordinar : dintr-o privire cîntăreşte pe solicitant şi decide dacă trebuie să-i deschidă uşa sau să-l lase să facă operaţiunea cu propriile mîini, dacă trebuie să-i spună sau nu „să trăiţi" şi dacă trebuie şi în ce măsură să se plece în faţa lui. Avea deprinderile omului de mijloc : în faţa unor oameni ale căror intenţii încă nu erau identificate, el nu zicea nici să trăiţi, nici bună ziua, clar nici nu tăcea, ci doar mormăia, ceea ce poate să însemne un salut dar şi-o înjurătură. Este şi un specialist în materie de directori, pentru că dl este acela care efectuează primul contact, care prevede timpul cît va sta în funcţie şi tot el este ultimul om care-l vede, cînd îşi verifică previziunea şi cînd conduce de data asta doar cu privirile – pe ex-director, fără să fie obligat să-i răspundă la salut. De multe ori îi în-toarce spatele şi fostul conducător înţelege că e liber să treacă, dar altă dată, pentru propriul amuzament îl supunea unei percheziţii corporale. Regulamentul de funcţionare îi dădea acest drept, iar faţă de persoanele care nu fac parce din personalul de conducere formalitatea este chiar obligatorie.

Acesta era omul cu care eu conlucram. Ştia că *el* dă „pîinea", adică materia primă necesară biroului 5 şi asta nu o dată mi-a arătat-o, prin atitudini cu suficiente dovezi

de superioritate, dar nu el ştia că eu prelucrez *ştiinţific* datele furnizate de el în forme primare, şi asta mă făcea să mă consider superior lui.

Intr-o zi, a venit la biroul meu o tovarăşă de la biroul 9. Nu era nici zi nici seară. Aşa că i-am lăsat iniţiativa :

225

C-cla 58G3 coala

8— Bună ziua, mi-a zis ea voioasă şi destul de hotărîtă, cel puţin atît cît să mă facă suspicios. M-am bucurat sincer, dar am rămas circumspect :

— Tocmai asta voiam şi eu să vă spun : bună ziua ! Dar dacă aţi hotărît dumneavoastră aşa... e mai bine.

— Spuneţi-mi, vă rog, concediul unde-l petre- ceţi, la munte ? – m-a întrebat ea.

— Mda ! – i-am răspuns, în aşa fel ca să înţeleagă un jumătate de „da“ şi un jumătate de „nu“.

— Sau la mare ?

— Ah ! – am aprobat extaziat, dar cu posibilitatea de a se înţelege şi o respingere indignată, la caz de nevoie.

— Sînteti cam nedecis...

— Eu nu iau hotărîri de unul singur. E riscant !

— Nu vă place muzica uşoară ? De ce aţi oprit tranzistorul ?

— Nu ştiu.

— Nu ştiţi ? Cum vine asta ?

— E mai bine să nu ştiu, pînă ce nu aflu dacă-i place sau nu colectivului. (Ea desigur că a înţeles prin colectiv directorul unităţii.)

— Abba, de pildă, nu vă place ? Sau ce spuneţi despre surorile Baccara ? Cred că vă plac...

— Hm !...

Fata a notat ceva într-un carnet, dar eu m-am repezit s-o opresc, fiind lezată, de data asta, dexteritatea mea de a răspunde în doi peri, a precizărilor scăldate în zona interferenţelor notionale.

— Stai, tovarăşă, nu scrie ! Ce, am zis ceva ? Am zis „hm“. Asta nu înseamnă de fapt, nici da, nici nu.

— Dar dumneavoastră nu aveţi păreri ?

— Unu singură : să n-am păreri ! O dată am avut :şi eu o părere şi-mi era frică să nu mă ducă la frizerie.

— Ue ce ?

— Să mă radă adică !

— În cazul surorilor Baccara vă puteţi spune des- cnis

părerea ; nu au pe nimeni aici la noi.

— Daa ?! Deci cte-aceea nu-mi place mie cum cin tel !

— În şcoală aţi fost un elev silitor ?

— Hm-hm !

— „Hm“ de cîte ori ?

— De ce Întrebaţi ? Credeţi că s-ar putea interpreta în vreun fel anume... aşa neplăcut ?...

— Nu, dar... pentru precizie.

— Scrieţi de două ori, dar pe răspunderea dumneavoastră. N-aş vrea să atrag atenţia asupra mea. Sînt cuminte, stau în banca mea, semnez condica în fiecare zi, n-am păreri...

— Ce scriu aici : „da“ sau „nu“ ? Păreţi cam versatil, dar asta nu constituie un impediment.

— Ştiu eu ! Nici „da“ nici „nu“. Faceţi o medie. Mijlocul... E mai sănătos – i-am răspuns ca să ies din starea de pendulaţie.

— Aţi suferit de mijloc ? Spuneţi-mi, unde vreţi să faceţi concediul. La mare ? La munte ? Vă place apa sau uscatul ?

— Mai bine faceţi o medie : adică nămol.

— Amara e bine ?

— Ştiţi, m-aţi luat puţin pe nepregătite. îmi trebuie un timp de gîndire.

— Atunci luaţi-vă concediu şi vă veţi gîndi în linişte.

— Bine ziceţi !

— Şi unde aţi vrea să faceţi concediul, la munte sau la mare ?

— Mda!

Simţisem cu just că tovarăşa nu venise la mine de grijă pentru concediul meu, deşi nu s-ar putea spune că altceva decît atenţia pentru mine a adus-o la biroul 5. Cînd m-am întors din concediu, am fost chemat la biroul 9 şi am dat iar ochii cu ea.

— Luaţi loc, vă rog, tovarăşe – mi-a zis ea curtenitor. Aţi venit din concediu ? Se vede : aveţi o înfăţişare refrişată, sînteţi cu forţe proaspete, regenerate. De oameni ca dumneavoastră au nevoie zilele noastre...

Nu-mi spunea nimic bun acest exces de politeţe, dar să spun drept, nici nu-mi prevestea vreo nenorocire. Ea a insistat :

— Luaţi loc, vă rog !

Am fost nevoit să ies din muţenia mea.

— Să iau loc ? Locul cui ?

— Locul directorului. îmi pare bine că eu sînt aceea care a făcut verificarea opiniilor dumneavoastră. Am datoria să vă înmînez decizia şi apoi să mă consider subordonată dumneavoastră, cu trup, suflet şi entuziasm.

Ca să-mi ascund emoţia, mi-am îndreptat faţa spre fereastră, cu care ocazie am avut şi confirmarea : tovarăşul portar Cristescu îi făcea fostului director semne repezite cu mîna să evacueze locul şi să lase liberă trecerea. Cînd mi-am întors fata că- tre biroul 9 am vrut să mi se citească pe ea lipsa de surprindere, ca şi cînd totul era firesc şi învestirea mea cu marea încredere, ccncretizată printr-o substanţială diferenţă, în plus, la salariu, constituie ceva ce mi se cuvenea. Tovarăşa a citit bine asta pe faţa mea, s-ar putea zice că avea studii de specialitate în astfel de lecturi, pentru că-mi spuse :

— Aveţi stofă ! Vă felicit !

La noua mea funcţie am simtit nevoia unui con- silier. L-am ales pe Cristescu. L-am desărcinat de problemele de poartă şi i-am dat sarcina să recruteze un om ele încredere pentru biroul 5.

— Un om de încredere ziceţi ? îl veţi avea.

Mi-a adus un surdo-mut-nevăzător.

Unde a fost el mai puţin inspirat a fost în cazul alegerii unui înlocuitor al lui, la poartă. Aşa, noul portar a lăsat să intre o persoană care ne-a pus pe gînduri, – şi numai gînduri nu ne-au trebuit nouă.

— Cu ce se ocupă unitatea dumneavoastră ? – m-a întrebat el.

— De ce mă întrebati ?

— De curiozitate.

Am fost nevoit să-i spun titulatura completă a unităţii. .

— Puteţi să-mi arătaţi şi mie un produs din fabrica dv.

— Noi nu ne ocupăm de fabricare, ci numai de comprimarea maselor macroporice, aşa cum şi numele arată.

— Arătaţi-mi un produs macroporic comprimat de dumneavoastră.

— Noi sîntem unitate de proiectare, nu de producţie !

— Arătaţi-mi un proiect!

— Sîntem în faza de studiu...

în urma acestei insolite vizite, am organizat, cum se spune, un trombozion care a ajuns la concluzia că tasarea

terenurilor macroporice utilizate la construcţii de drumuri sau la fundaţia clădirilor sw Pu se mai eXecute cu maiul. Am obţinut şi o ho- tărîre în acest sens. Prima realizare a fost înlăturarea şocurilor pe care le produc maiele asupra te-
renului. Mai greu ne-a fost să indicăm cu ce anume să fie ele înlocuite. Dar în acest domeniu am rămas în continuare în faza de studii.

Dar Qsta n-a fost nimic. Persoana aceea indiscretă iar a venit. De data asta a venit cu o petiţie prin care cerea o adeverinţă că doi ori doi fac patru. Petiţia a fost supusă, conform uzanţelor, lui Cris- tescu. Acesta era pe cale s-o şî rezolve, astfel că a prezentat-o la mine cerîndu-mi să-i semnez hîrtia.

— Ce trebuie să semnez, Cristescule !?

— O chestiune simplă, tovarăşe şef. O hîrtie prin care adeverim că doi ori doi fac patru. Simplu, precis şi adevărat : doi ori doi, patru !

— Ia stai, Cristescule. de ce să ne pripim !? Stai să judecăm, să ne mai consultăm !...

Intr-adevăr, Cristescu rămăsese cu o pripeală endemică însuşită din perioada cînd făcea munca de portar. în acel sector era justificată, nevoit fiind de aglomeraţia solicitanţilor, să fie expeditiv. Dar acum, cînd este consilier şi are suficient timp pentru studierea soluţiilor, procedeul îmi pare desuet şi chiar plin de riscuri.

— Vă rog să aveţi încredere în mine, tovarăşe şef : doi ori doi fac patru. Pe cuvînt !

— Cristescule, ţi-am spus : nu-te-pri-pi !

— Tovarăşe şef, dacă aveţi îndoieli, dăm o adeverinţă prin caro spunem că doi ori doi nu fac patru.

— Ai tu curajul ăsta, Cristescule ? Eu nu-l am. Nu pentru că aş fi lipsit de spirit de răspundere, dar dacă ni se cere, după un astfel de act, să spunem cît fac anume, dacă nu patru ?! Că trebuie să punem răul înainte, nu ? Ne putem lua noi răspunderea că doi ori doi fac cinci, sau paişpe, sau optzeci şi unu ? Hei, ce zici, nu merită să reflectăm ?

— Atunci, hai să reflectăm, tovarăşe şef !

— Hai ! Să nu uităm că numai cloi ori doi fac patru. Şi doi plus doi fac tot patru. Ce ai de zis de asta ?

— Mă puneţi pe gînduri, tovarăşe şef ! Acum pentru că aţi reflectat dumneavoastră, daţi-mi voie să constat că şi

unu şi cu unu şi cu unu şi cu unu tot patru fac.

— Păi vezi că problema se complică ! Ce zici, nu este de datoria noastră să vedem ce se ascunde în treaba asta ? Nu trebuie să vedem cine-s ăştia care fac patru ? – şi încă unul şi unul !

— Dar să mergem mai departe, tovarăşe şef ! Dacă aclîncim problema şi o vom însoţi şi cu aplicaţii practice, vom constata, de pildă, că trei cîini plus un cîine fac tot patru.

Cristescu se străduia să-şi depăşească şeful. Dar nu i-a mers.

— Iată, deci, că doi ori doi nu deţin în exclusivitate soluţia pentru patru. Şi unde mai pui că se poate face constatarea că avem un cîine în plus şi riscăm să fim luati la întrebări : de ce nu economi- sim unu ?

— Atunci, tovarăşe şef, dăm o adeverinţă prin care arătăm că doi ori doi fac trei cîini, să zicem cîini ciobăneşti, adică amplasăm acţiunea într-o stînă.

— Da, măi Cristescule, dar nu trebuie să exprimăm chestiunea chiar aşa de clar. Scriem că „ar putea face trei, pentru că se pare că unul latră în plus, deşi asupra acestei chestiuni rămîne să mai[lt] etc..., etc... etc...

— Exact, tovarăşe şef, foarte exact !

— Nu e exact. Cristescule ! Ţi-am mai spus : să nu tc pripeşti ! Ştim noi care anume e în plus, care clin cei patru ?

— Nu ştim !

— Păi vezi 1 Şi dacă vine cineva şi constată că nu e nici un plus ?

— Atunci, redactăm o adeverinţă în care spunem că cinci minus unu fac patru. Şi cu asta sîntem aco- periţi : l-am lăsat în lanţul lui pe cîinele care era în plus, şi în acelaşi timp, am înlăturat unul care era deja în plus şi polua stîna din punct de vedere sonor. O să moară de necaz tovarăşu Lambru cînd o vedea la ce soluţie am ajuns.

— Lambru ? Ce amestec are Lambru în povestea asta ?

— Păi pînă să vin la dumneavoastră, am fost la dînsul, că am vrut s-o iau ierarhic.

— Şi de ce n-a semnat Lambru hîrtia ?

— I-am dat-o, s-a uitat fix în ochii mei şi mi-a zis : „Cristescule, că aşa îmi zice dînsul, ca şi dumneavoastră – Cristescule, eu nu sînt aici ! Ai înţeles ?“ Şi a plecat ,.pe

teren“, iar eu m-am dus la tovarăşul Blidaru.

— Şi Blidaru ?

— A spus că probiema-l depăşeşte şi m-a fotba- lizat la dumneavoastră. Acum, să vedem, de aici, dumneavoastră, cui mă pasaţi...

— Gata, m-am prins ! Aici e o şopîrlă. Lambru şi Blidaru m-au criticat într-o şedinţă că n-am curaj să semnez că doi ori doi fac patru. Iar acum vor să facă proba. Bun ! Atunci ia şi scrie ce dictez eu...

— Scriu !

— „Circulară. Se constată că în cadrul unităţii noastre sînt unii tovarăşi lipsiţi pînă într-atît de spirit de responsabilitate. îneît nu au curajul să ateste în scris un adevăr evident, cum ar fi acela că doi ori doi fac patru. Asta e ciorna. O baţi la maşină şi să mi-o aduci la semnat!

Această problemă a fost dezbătută nu într-un simplu dialog, aşa cum este redactată aici, ci am trecut cu ea şi în anul următor. Cînd a venit Cristcscu să semnez circulara eu eram în concediu.

Aici am făcut o greşeală care m-a costat : cînd am plecat n-am luat cu mine fotoliul. Aşa că atunci cînd m-am întors la treabă, refrişat şi cu forţe împrospătate, nu l-am mai găsit. Ce e drept nici sediul unităţii n-a mai putut fi găsit. Firma s-a găsit, dar nu mai era nevoie de ea, pentru că pe locul a- cela se făcuse, între timp, o demolare, iar echipa de constructori lucra pentru ridicarea unui bloc de locuinţe. Eu i-am văzut tasînd terenul de fundaţie, care teren avea o structură macrosporică. Comprimarea o executau cu maiele şi le simt şocurile şi acuma...

Secretul

Pentru astronomie am avut o pasiune hipnotică. Cînd intram în servici şi îmi luam luneta în primire aveam o dragoste de muncă pe care o găseşti numai la debutanţi. Alţi astronomi sînt găsiţi noaptea dormind, eu n-am primit niciodată vreo admonestare în această privinţă. Niciodată n-am lipsit, n-am chiulit n-am dormit, nici măcar n-am ieşit pe culoar ca să fumez în timpul nopţii.

S-a întîmplat să fiu din fire un om curios. De a- ceea îmi iau în primire luneta şi mă uit în cîte o planetă sau în cîte o stea cum se uită un şef de per-

sonal într-un dosar, cum se uită o clevetitoare în ograda vecină, cum se uită un copil pe gaura cheii. Ca să fiu

sincer, atît de curios sînt, cînd îmi îndrept luneta către cer, încît scrutez universul cu o indiscreţie de o intensitate egală cu toate celelalte trei la un loc. Cînd urmăresc o stea parcă sînt hipnotizat, parcă aş fi şi eu acolo, iau parte sufleteşte la orice eveniment ce se petrece în cosmos. Din această cauză, precum şi din lipsa unui spirit critic, exterior respectivului eveniment sau a unei oricît de puţină capacitate de apreciere imparţială în faţa unei stări de lucruri din Univers, există multe rezerve asupra priceperii mele profesionale. în schimb sînt mereu prezent la lucru chiar înainte dc ora începerii programului. O singură dată, anume atunci cînd a fost o scurtă pană de curent şi cînd n-au circulat tramvaiele, eu am venit la servici la fix, altfel întotdeauna am venit cu cel puţin o jumătate de oră înainte şi am plecat dimineaţa cînd m-au evacuat femeile de servici pentru a face curăţenie. Dar atunci cînd i-am spus că l-am auzit pe Eminescu recitind poezia ,,La steaua“ şeful mi-a făcut referat că sînt in-capabil, că habar n-am de matematică şi fizică, şi că, în concluzie, în meserie nu dau satisfacţie. Dar pentru că pînă acum n-a apărut o lege prin care să se încuviinţeze concedierea din instituţie a proştilor, ci numai a celor care lipsesc nemotivat, eu am rezistat ani de-a rîndul nestingherit. Cînd i-am spus şefului că am descoperit o planetă locuită, cînd am furnizat şi cifra populaţiei – doi inşi vecini care se pare că se iubesc mult, sau că, dimpotrivă, au ceva de împărţit între ei – mi-a spus că astronomia nu se ocupă cu diferendele sau buna înţelegere dintre oameni, ci doar cu acelaşi gen de relaţii dar la scara cosmică, adică, altfel zis, cu interdependenţa dintr
e

ostele, planete şi sateliţi. Ceea ce mă nemulţumea aici erau tocmai modul prea rece de a privi astrele. Pentru mine ele înseamnă curiozitate neastîmpărată, poezie, filozofie. Privindu-le, noaptea cu mă simţeam un turist în

cosmos şi turismul îşi are o poezie a sa. Pe şeful meu însă îl interesau numai distanţele între astre, mişcările pe care le descriau în imensul vid al universului şi categorisirea în diferite sisteme galactice şi planetare. Adică tot ce poate fi mai plicticos. Soarele nostru, de pildă, pentru mine era viaţă, dar pentru el doar o stea de la periferia unei galaxii. De fapt c vorba de două puncte de vederc diferite.

Curioşii au un dar al lor. Iată, de pildă, eu. Cînd noaptea îmi îndrept luneta către un astru îmi place să călătoresc cu gîndul spre acel astru, ard de curiozitate să ştiu dacă acolo sînt condiţii de viaţă, dacă sînt oameni, dacă ei cultivă zarzavaturi, dacă ei văd planeta Terra, aşa cum noi o vedem pe a lor. Curiozitatea mea a căpătat unele răspunsuri datorită unei instalaţii care apropie aşa de mult astrele încît ai putea să te uiţi şi în tigaia omului, dacă pe acolo există cumva oameni sau tigăi. Dar curiosul este, la urma urmei, o făptură insuportabilă : din ce află tot ar vrea să mai afle. Şi din nou a intervenit, cu puterea sa miraculoasă, zeul curioşilor : observatorul nostru astronomic a fost înzestrat cu o aparatură care capta sunetele produse în univers. Exploziile solare, ciocnirile stelelor între ele, fuga nebună pe itinerarii necunoscute a cometelor produc nişte sunete specifice, greu de redat dar şi mai greu de descris, deoarece nu seamănă cu nimic pămîntesc. Aparatura aceasta se află încă în epoca începuturilor aşa că e departe de a fi perfectă. Prinde sunetele talmeş-balmeş, nu-ţi poate indica dacă

un anume sunet pe care îl auzi este produs pe steaua Sirius, pe unul clin sateliţii lui Saturn sau pe mica planetă Laetiţia, dintre Marte şi Jupiter, care are un diametru, după cum ştiţi şi dumneavoastră, cam cit ar fi distanţa Calafat—Videle. Eu, cînd sînt pus pe indiscreţii extraprofesionale manipulez astfel aparatul că mai prind şi mărturia sonoră a unor evenimente ce au avut loc pe pămînt, pentru că undele, odată produse, rătăcesc prin univers ca o oaie prin pădure cînd s-a pierdut de turmă. Dacă le captezi, ai nevoie de o cultură generală destul de solidă, ca să-ţi dai seama căror împrejurări aparţin. Eu am prins odată zgomotul unui tărăboi anglo-francez şi am putut să-mi dau seama că e vorba de Războiul de o sută de ani. Aş fi putut să-l descriu în amănunţime, dar cine are atîta timp ca să-i urmărească desfăşurarea din ziua

cînd el s-a iscat şi pînă la stingerea lui ? Noi, astronomii, lucrăm cu unităţi de măsurarea timpului cum sînt anii-lumină, dar viaţa ne-o consumăm în limitele cîtorva zeci de ani tereştri.

Intr-o noapte am captat vocea lui Eminescu : citea poezia „La steaua“ în cadrul cenaclului Junimea. Erau şi Maiorescu acolo, şi Negruzzi, şi Pogor... Aş fi ascultat toată şedinţa, dar şeful îmi ce- ruse să fac un raport detaliat asupra unei planete care avea aer, apă, vegetaţie şi faună. Era ceva foarte interesant, o descoperire de-a mea pe care o datorez aparaturii optice cu darul de a oferi posibilitatea să vezi cele mai mici amănunte la depărtări despre care numai în astronomie se poate vorbi. Mă îndrăgostisem de această stea care se dovedise că este de fapt o planetă. O planetă aşa de liniştită şi frumoasă cum numai visul oamenilor obosiţi de atîta evoluţie poate să plăsmuiască. Noaptea stăteam şi ă uitam la acest astru căruia eu îi ziceam planeta Steaua Păcii. Este şi puţin nonsens acest nume, dar voiam să păstrez amintirea erorii de a fi crezut cîndvet că e stea, li mai ziceam stea pentru că o descoperisem cam în timpul cînd captasem poezia care călătorea în Univers pe calea undelor, poezia marelui nostru poet intrat, la propriu şi la figurat, în universal. De fapt, şi aparatura care îmi dădea posibilitatea să văd astrele atît de apropiat nu făcea altceva decît să capteze unde vizuale pornite prin univers. Poate că imaginea reală – vorba lui Eminescu – de mult s-a stins în drum, cum s-au stins şi cei din cenaclul Junimii. Fapt este că imaginea planetei era foarte stenică, avea darul să-ţi dea o tihnă sufletească şi chiar şi fizică. După o noapte în care priveam planeta pe care eu o vedeam ca o materializare a păcii planetare, mă simţeam ca după un concediu de o lună la Văratec. Priveam planeta mea cu păduri care parcă-l aşteptau pe om să-l fericească. Amănunte mai mari decît o pădure nu puteam să captez, dar eram fericit şi cu atît.

Intr-o noapte eram cu privirile şi cu gîndul la planeta Steaua Păcii, căreia voiam să-i dăruiesc şi o biografie. în acest timp prinsesem – pentru a cîta oară ! – şedinţa cenaclului Junimii. Mă uitam la Steaua Păcii şi-l auzeam pe Eminescu recitind :

— La steaua care-a răsărit E-o cale atît de lungă...

Planeta mi se părea de fapt un gînd. Nu trebuia să uit că sînt cu picioarele pe pămînt : era doar un gînd despre pace...

— Că mii de ani i-au trebuit

Luminii să ne-ajungă – recita mai departe Eminescu. Era totuşi o speranţă a pămîntenilor, care... – Poate de mult s-a stins în drum

În depărtări albastre

S-o fi stins, intr-adevăr, dar acum pămîntenii o văd, deci e posibilă.

Eminescu : Iar raza ci abia acum

Luci vederii noastre

Mi-am desprins puţin ochii de pe lunetă. M-am uitat prin încăpere şi am dat de un ziar. Vedem pagina cu telegrame externe, dar poezia lui Eminescu nu-mi dădea răgaz să le citesc mai mult decît titlurile, pentru că aparatul nu avea puterea să-l oprească pe poet, cum ai întrerupe cuvintarea cuiva într-o şedinţă şi apoi i-ai îngădui să continue. Deci eram la telegrame externe.

— Icoana stelei ce-a murit

Dar n-am vrut să spun asta...

— încet pe cer se suie

Asta îmi place să cred. Mă uit din nou prin încăpere şi iar dau de ziar.

— Era pe .cînd nu s-a văzut.

Azi o vedem şi nu e

Am constatat că aparatul meu îi face pe marii dispăruţi să trăiască în actualitate, iar pe mine să fiu contemporan cu Eminescu. Am zîmbit la gîndul că am fost cu adevărat coleg postum al lui Eminescu. Dacă i-aş spune că am lucrat la corectură la „Timpul^ !... Poate că m-ar întreba ceva despre Slavici, despre Caragiale şi n-aş şti să le spun cînd au murit. Ignorantă colegialitate ! Dar vocea curge imperturbabil şi imuabil, ca ceva ce a intrat în legile universului :

— Tot astfel, cînd al nostru clor

Pieri în noapte adîncă...

Fir-ar el să fie de ziar, cine mă puse să-l privesc !?

— Lumina stinsului amor

Ne urmăreşte încă.

Clasicii sînt clasici ! Sînt ca vinul : cu cît se învecheşte cu atît prinde arome noi.

Curînd aparatura noastră a fost mult îmbunătăţită. S-a ajuns să prindem amănunte mai... amănunţite. De pildă, dacă pe o planetă ar exista oameni i-am putea vedea. Şi încă ceva : se reuşise să se sincronizeze undele sonore cu cele vizuale, care, după cum se ştie, se propagă cu viteze diferite. Deci am putea vedea oamenii ce fac şi în acelaşi timp şi auzi ce vorbesc. Extraordinar ! Cîte fapte sau cataclisme cosmice şi istorice nu se vor putea reconstitui !

Dar tot scormonind cu privirile şi cu urechile prin planeta pe care o botezasem Steaua^ Păcii, văd deodată un fel de om. A doua noapte mai dau de unul. Colindau prin pădure, tăiau crengi şi apoi lucrau ceva la ele. Parcă ar fi fost sculptori în lemn şi gravau nişte beţe. Aparent, o îndeletnicire paşnică şi lăudabilă. Oricît m-am străduit să dau şi de un al treilea individ, n-am reuşit. Ii priveam, dar ei nu ştiau că-i privesc, habar nu aveau de existenţa mea. Iar eu eram curios şi indiscret ca o femeie însărcinată. Astrul despre care este vorba este locuit (sau era) numai de doi oameni. Cel puţin aşa îmi arăta aparatura mea. în afară de ei nimic nu există, şi nu contează pe această planetă. (Vorbesc la prezent deoarece n-am reuşit să stabilesc dacă sînt imagini stinse în depărtări albastre sau contemporane cu mine.) Cei doi locuitori se numesc unul Alfa şi cu el începe lumea, iar celălalt Omega şi cu acesta se termină lumea. Cel puţin aşa se numesc între ei cînd vor să-şi comunice ceva. Sînt vecini cu casele şi nu-i desparte decît un meridian. Şi îi mai desparte ceva : sentimentele de bună vecinătate. Neavînd ce face, ei se îndeletnicesc cu aruncarea privirilor unul în curtea celuilalt. într-o zi Alfa i-a zis lui Omega :

— În grămada ta e un ciomag mai mult decît la mine.

Nu puteam să-mi dau seama cum a reuşit el să deducă acest lucru, că erau înţeleşi între ei să nu care cumva să treacă unul în ograda celuilalt şi să numere ciomegele. Dar fiecare se experimentase în cîntăriri cu privirea. Niciodată nu greşeau. Alfa l-a anunţat pe Omega, peste meridian, că vrea să stea de vorbă cu el. Omega i-a răspuns că bucuros acceptă propunerea. Am urmărit întîlnirea lor. Cum s-au văzut s-au îmbrăţişat, s-au poftit la masă, au mîncat şi au băut împreună, au glumit, s-au stropit cu sifon şi după liecare treabă din asta se îmbrăţişau. Se serveau cu ţigări şi se îmbrăţişau, mîncau pufuleţi şi se îmbrăţişau, se lăudau între ei şi iar se

îmbrăţişau. Apoi s-au apucat să vorbească. Unul vorbea, celălalt dormea, cînd termina de vorbit îl scula ca să se îmbrăţişeze apoi se apuca celălalt să vorbească şi... Ei vorbeau amîndoi despre acelaşi lucru : despre tradiţia bunei lor înţelegeri. La sfirsit au şi semnat o hîrtie prin care se jurau că vor ii prieteni, s-au îmbrăţişat, a trecut fiecare în curtea lui şi s-au pus pe confecţionat ciomege. Despuiaseră pădurile, iar lor le părea rău că planeta sărăceşte în umbră şi verdeaţă, dar ei făceau ciomege mai departe, cu un zel nemaivăzut. L-a întrebat Omega pe Alfa :

— Pentru cine le faci toate astea ?

— Pentru apărarea mea, i-a răspuns Alfa. – împotriva cui ?

— împotriva duşmanului ! La fel l-a întrebat şi Alfa pe Omega şi la fel, dar absolut la fel, i-a răspuns şi el

.Mi-a fost imposibil sâ aflu numele duşmanului. Să-i arzi la deget cu ţigara şi n-ar fi scos o vorbă de ocară unul împotriva celuilalt. Pînă la urmă, au făcut atitea ciomege (lungi, scurte, subţiri, groase, cu capetele ghituite sau ascuţite) incit nu mai a- veau unde să le pună. Aşa că s-au întîlnit iar şi au hotărit să reducă producţia de ciomege, din lipsa spaţiului de depozitare şi după ce s-au îmbrăţişat ele citeva ori, a plecat fiecare la casa lui şi au început să confecţioneze ciomege cu trei capete, pentru că ceea ce ocupa spaţiu mult era ciomagul pro- priu-zis şi nu capetele lui. Cînd s-a ajuns la ciomagul cu cinci capete s-a cîntat şi un song despre pace şi amiciţie. Intr-adevăr, nu e de ici de colo un ciomag din care poţi să dobori de sute de ori locuitorii planetei şi încă să te mai lauzi că pentru o asemenea performanţă aici nu se utilizează toate capetele unui ciomag. Dar ce fac cu atitea ciomege n-am putut să înţeleg. Aveam impresia că asist la un spectacol, „Scaunele[11] de Eugen Ionescu. Vă aduceţi aminte, nu ? Un ins adună atîtea scaune într-o încăpere în- cît nu mai are pe unde să treacă şi nici măcar unde să stea. Este sufocat de scaune ca Alfa şi Omega de ciomege. Planeta lor are mai multe ciomege decît oameni şi decît mîini, decît măsele în gură şi chiar decît fire de păr pe cap.

— Pentru echilibru ! – şi-a zis – Omega în sinea lui ca un filozof-

Mi se pare că acest astru este guvernat de principiul

echilibrului : dacă Alfa îşi lungeşte gardul către sud, Omega face acelaşi lucru către nord ; dacă unul se ridică în aer, celălalt intră în pămînt, dacă unul îşi mută umbra spre stînga, celălalt o mută către dreapta. Bineînţeles că în acest timp ciomegele
erau în plină evoluţie : de comun acord făceau ciomege cu lame, ciomege cu aprinzătoare în vîrf, ciomege scurte cît o mînecă sau mai lungi decît diametru] planetei, ciomege de tot felul, unele chiar opere de artă, dar, bineînţeles, păstrîndu-le caracterul lor de bîtă şi nimeni nu cred că ar vrea să se confrunte cu un astfel de ciomag. în acest timp frumoasele lor păduri dispar văzînd cu ochii. Atîtea sacrificii pentru a păstra principiul echilibrului nu se fac nici cînd e vorba de patru miliarde de oameni. N-am înţeles însă cînd îşi comunică ei gîndurile că la fiecare întîlnire mai mult se îmbrăţişează, mănîncă, beau şi cîntă. Pînă la urmă m-am lămurit eu că ei cînd se îmbrăţişează n-o fac din dragoste, ci ca să-şi spună la ureche vorbe de ocară, să se ameninţe şi să se înjure. Odată, cu ocazia unei îmbrăţişeri l-am auzit pe Alfa dînd un chiot ca din gură de şarpe. Se întîmplase ca Omega să-l muşte de ureche. Bineînţeles că ei şi-au spus că de fapt a fost un chiot de bucurie. Pentru păstrarea echilibrului au stabilit că şi Alfa să-l muşte de o ureche pe Omega. Concluzia ce s-a impus a fost că trebuie să se întreacă în mărirea numărului de ciomege raportat număr de pulsaţii pe minut. Aşa că îi vezi mai tot timpul cum îşi iau pulsul cu o mînă, iar cu cealaltă lucrează ciomege. Ar putea ca în locul acestei întreceri belicoase, să iniţieze una de distrugere a ciomegelor, pe acelaşi principiu al echilibrului. Dar eu sînt de pe altă lume şi nu pot să comunic cu ei. Dar parcă mi-au receptat gîndurile. Intr-o zi s-au jurat cu mîna pe inimă că respectiva competiţie în confecţionarea ciomegelor nu este decît o întrecere în scopuri paşnice. în momentul cînd relatez acestea, întrecerea continuă

!(Bine a zis cine a zis, precum în cer aşa şi pe pămînt ! Autenticitatea povestirii aş putea-o garanta sub jurămînt.

Şi dacă lucrurile stau astfel, ce rost mai are să fiu măcinat de curiozitate ? Renunţ la indiscreţii clin moment ce voi afla numai secretul lui Polichinel. îmi cer pensionarea.)

Revendicări

Tovarăşe autor,

Subsemnaţi! Vasile Ciupitu, ele profesiune frizer, cu domiciliul permanent în strada Parfumului nr. 1 şi Martin Lacrimă, ospătar, cu domiciliul. în strada Dealul Zorilor vila nr. 15, ţinem să vă comu- nicăm următoarele : • . •. .

V-am citit opera dumneavoastră satirică şi vă felicităm sincer pentru realizarea artistică ! în ceea ce priveşte eficacitatea satirei dumneavoastră, avem cuvinte de laudă exprimate numai la superlativ. Datorită scrierilor dumneavoastră, colegii noştri de muncă au devenit mai subtili şi mai ingenioşi. Ne permitem să ilustrăm cele afirmate prin cîteva cazuri.

în urma foiletonului dumneavoastră, care îşi propunea demascarea tentativelor dezonorante ale cli- enţilor frizeriilor, clienţi ce nu se dau înlături de la cele mai odioase şi condamnabile metode, mergînd pînă acolo îneît introduc în buzunarele slujitorilor igienişti aşa zisul bacşiş, aflaţi, tovarăşe autor, că părţile jignite, adică frizerii, chiar de a doua zi de la apariţia materialului, au pus, fiecare la locul lui
de ras, tuns şi frezat, un afiş cu specificaţia : JOS BACŞIŞUL ! Şi, intr-adevăr, jos, la picioarele scaunului şi ale clientului s-a instalat cîte o casetă în care se depune ceea ce, printr-un neologism de origine orientală, ne poluează vocabularul, se numeşte „bacşiş“.

Vasta dumneavoastră operă prin care vă ridicaţi vehement împotriva notelor de plată umflate, a lipsei de gramaj, a apei în paharul de gin, a ceaiului în coniac şi alte băuturi scumpe, cum ar fi whisky, Cam- pari etc.... trebuie să ştiţi că nu veţi mai găsi un ospătar care să facă greşeli de adunare la notă, de- cît dacă este cumva un prost, dar cum o asemenea persoană nu se angajează în comerţul de stat, graţie serviciilor care efectuează sau aprobă angajările – sîntem siguri că orice caz de această natură este de domeniul greşelii naive sau, dacă nu, oricum a rarităţilor. Nici apă în vin, în gin, în etc.... nu mai pune nimeni. Acum se pune votcă în gin, coniac în

whisky, bitter în Campari etc.... Reuşim să efectuăm acest lucru cu o dexteritate medicală pentru că, spre a nu strica bunele impresii ale clientului asupra sticlei nedesfăcute, păstrată în raft cu capsula ei originală, noi, am utilizat seringa pentru a extrage elixirul cel scump ca şi pentru a umple golul creat cu unul mai ieftin. Celelalte băuturi autohtone sînt curate, fiţi fără grijă – curate, adică aşa cum pot fi curate băuturile scoase din laboratoarele, distileriile şi pivniţele M.A.T. N-are rost să riscăm cu apă de circa zece lei la litrul de băutură, cînd se poate cumpăra pe cale particulară băutură şi de la Alimentara şi apoi revinde oficial la tejghea, de unde rămîn circa 20—30 de lei la litru. Cît priveşte berea, de ce să fie servită sub semn cînd butoaiele de bere vin de la fabrică cu un plus de 20—30 hal
-
be ? Lipsă la gramaj la porţiile ele mîncare ? Treaba asta a dispărut chiar şi din amintirile noastre. Normele comerciale în vigoare ne scad atîtea perisabilităţi îneît dacă ar fi – toate şi strict – aplicate ar însemna ca statul să ne fie permanent dator. Şi apoi, aţi încercat să nu fierbeţi îndeajuns carnea ? încercaţi şi o să vedeţi cîte plusuri obţineţi. Dar să lăsăm asta. Să vă spunem la ce „finesuri“ s-a ajuns în comerţul efectuat de noi. Peştele, de pildă, se serveşte, după ce clientul şi-l alege viu clin bazin şi după ce este cîntărit în faţa lui. Cine poate bănui aici vreo posibilitate de necinste ? Nimeni. Adică nimeni în afară de cei care, înaintea cîntăririi sau chiar a aruncării peştelui în bazin, au introdus în burta lui apă cît încape, cu ajutorul unei seringi (nu seringa de la băuturi, ci una cu o capacitate mai mare). Nici cei mai savanţi ichtiologi n-ar fi imaginat un astfel de procedeu, aşa este, tovarăşe scriitor satiric ? Desigur că sistemul acesta s-ar putea aplica şi la carnea de porc sau vită, dar pînă acum clienţii noştri nu au cerut să le servim un porc sau un bou întreg. Dacă vor dori acest lucru îl vom face cu multă plăcere şi, dacă va fi nevoie, vom apela şi la experienţa celor de la întreprinderea pentru colectarea animalelor – experienţă verificată în decursul multor ani.

O primă concluzie ce se impune este aceea că

literatura pe care aţi produs-o ne-a ajutat mult în muncă, ne-a făcut mai subtili în procedee şi chiar mai veseli, lucru rar reuşit clin partea satirei şi umorului.

Acum, să trecem la o altă problemă, anume la paternitatea operei dumneavoastră. Incontestabil că dumneavoastră aţi scris-o şi de la început v-am fe- licilat pentru felul meşteşugit în care aţi pus pe hîrtie faptele... Dar, care fapte ?! Ale cui fapte ?! Sînt ele produsul experienţei sau fanteziei dumneavoastră ?! Nu ! Ele sînt ale noastre, ne recunoaştem în descrierile dumneavoastră ca într-o oglindă de Murano. Fără noi, această literatură n-ar exista. Ţinem pe umerii noştri o vastă operă satirico-umo- ristică, dar, în ceea ce priveşte drepturile de autor, trebuie să recunoaşteţi că ele v-au aparţinut în totalitate dumneavoastră şi numai dumneavoastră.

Vă aduceţi aminte, cred, de schiţa aceea intitulată „Trei lei rasul, cinci lei să trăiţi-ul“... Ei bine, subsemnatul frizer, am luat atunci 5 lei, iar dumneavoastră aţi încasat pe schiţă 580 lei. Trebuie să recunoaşteţi că aceasta numai echitate nu se poate numi. Apoi, dumneavoastră, după un timp aţi publicat schiţa într-o altă revistă, schimbînd doar un nume, două, şi de atunci o tot republicaţi, cînd schiţă, cînd foileton, cînd scenetă – numai libret de operetă n-aţi făcut din ea. De curînd, am văzut-o şi în volum.

Vă aduceţi aminte de cronica aceea rimată a dumneavoastră, adică a noastră, intitulată „Vine, vine şi s-a dus“ ?... E vorba acolo de subsemnatul ospătar. Aţi încasat 400 de lei pe ea, plus un premiu de 5 000 de lei, acordat de Asociaţia combatanţilor acerbi în acţiunea de stîrpire a necinstei. Iar acum, deschidem volumul I al operelor dumneavoastră definitive. După cum vedem, alergaţi după o notorietate eternă şi după nemurirea drepturilor de autor. E bine asta, dar numai justiţie nu se poate numi ! Să ştiţi că în urma foiletonului dumnea- voastră „O mînă spală pe alta şi inventarul pe amîn- două“, eroul materialului a fost deferit justiţiei. Dumneavoastră aţi luat 300 lei drepturi de autor, plus o avansare de 500 lunar. Aţi face bine să-i plătiţi măcar avocatul bietului om, ajuns acum în situaţia să vîndă una din cele două maşini pe care le are.

Dar să vă spunem precis ce vrem. Ei bine, dreptate

vrem ! Recunoaşteţi şi dumneavoastră că nu este normal ca tocmai noi, care determinăm 90 la sută din literatura satirică, să fim văduviţi de drepturile băneşti de autor. Cunoscînd dorinţa dumneavoastră de popularitate, v-am putea cere să rămî- neţi cu gloria literară, iar nouă să ne cedaţi onorariile. Dar nu, ne dăm seama că pentru a crea trebuie să trăiţi, iar ca să trăiţi aveţi nevoie de bani. Ei bine, cerem ca banii ce-i încasaţi să-i împărţiţi cu noi, pentru că noi v-am inspirat întreaga dumneavoastră operă şi tot noi v-am furnizat faptele cu toate întortocherile lor, făcînd din proza şi versurile dumneavoastră o literatură atît de atractivă. Mergem chiar mai departe cu înţelegerea noastră şi vă spunem că nu avem nici o pretenţie asupra drepturilor de autor ce decurg după decesul dumneavoastră – deces pe care, din motive lesne de înţeles, vi-l dorim a fi cît mai întîrziat, în care scop vă recomandăm să consumaţi cu încredere produsul „Gerovital“ şi să evitaţi mesele la restaurant. De altfel, credem că nici moştenitorii dumneavoastră nu prea sînt siguri că vor încasa un leu pe opera dumneavoastră după ce veţi fi condus, ca să zicem aşa, pe drumul celor drepţi.

În caz că nu veţi înţelege justeţea cererii noastre de a ne restitui parte materială ce ni se cuvine în calitate de coautori ai operei dumneavoastră sa- tirico-umoristice, ne vedem siliţi să nu vă mai furnizăm nici un subiect. Nu vom mai lua bacşiş, vom fi corecţi în serviciul nostru, vom fi politicoşi, vom servi cu ocaua lui Cuza. Noi avem ceva rezerve şi
ne putem permite să fim cinstiţi chiar şi zece ani în viitor. Tocmai ele aceea, vă sfătuim ca înainte de a lua o hotărîre, să reflectaţi serios asupra felului cum vă veţi descurca în viitor. După felul, larg, în care vă manifestaţi atunci cînd ne sînteţi client – şi ne sînteţi destul de des – nu credem că v-a mai rămas ceva pentru a pune de o parte, în vederea unor zile ca cele care vă aşteaptă în cazul că vă vom da drumul din braţe.

Pe de altă parte, trebuie să vă amintim că noi vantem aceia care v-au salvat în situaţii grele. De cîte ori n-aţi avut ce scrie şi redacţiile nu vă slăbeau cu telefoanele, în capul dumneavoastră circulau subiecte de satiră de mare răsunet, cu eroi tipici structuraţi în sfere influente, cu afaceri, abuzuri la propriu şi la figurat ?... Dar cînd

puneaţi mîna pe stilou, aveaţi totuşi nişte reţineri, aşteptaţi ca subiectul mai întîi să-şi rupă gîtul şi apoi să scrieţi foiletoanele. în acest timp, telefoanele vă tracasau, iar pînă la urmă apelaţi la clasicul frizer şi tot atît de clasicul ospătar. Nu v-am văzut în aceste clipe cu ochii noştri, dar juraţi dumneavoastră că nu este aşa ?...

E clar că tot noi vă oferim un cîmp de inspiraţie fertil. Desigur că vă rămîne şi soluţia de a vă schimba subiectele, de a vă recruta eroii din sferele de care vorbeam mai înainte. Poftiţi, faceţi-o dacă vă dă mîna ! Este ştiut că iepurele, vrabia, gîzele, potîr- nichia, sînt personaje fricoase. Nu o adevărat, sînt adevăraţi spadasini în comparaţie cu autorii de satiră !

Soluţia aceasta mai are o variantă : ca din aceste personaje să faceţi nişte eroi universali, pozitivi pînă în măduva oaselor. Dar cine vă va crede, tovarăşe autor ?..,

Avînd în vedere activitatea anterioară, cîn dnoi v-am populat scrierile dumneavoastră, poate că veţi determina vreun cititor să dea un ban pe cartea dumneavoastră, dar la următorul volum nu-l veţi face s-o cumpere, chiar dacă va cuprinde literatură pornografică, sau veţi scrie pe copertă „Carte de rugăciuni”. (În afară de cazul cînd lucrarea în cauză a ajuns teză de bacalaureat.)

V-am arătat cîteva motive, care pe orice om cu raţiune l-ar face să nu se îndepărteze de noi, cei care ţinem nestinsă flacăra necruţătoare a satirei. Fiindcă fără noi ar dispărea acest gen literar odată cu dumneavoastră, scriitorii de satiră, pe care noi v-am ridicat la rangul de adevăraţi chirurgi sociali.

În speranţa că veţi înţelege necesitatea tranşării chestiunii cu noi în mod amiabil şi echitabil pentru ambele părţi, vă spunem

Să trăiţi şi poftiţi pe la noi !

Ai dumneavoastră devotaţi . . .

N.B. M-am hotărît să exclud din preocupările mele noţiuni ca bacşiş, evaziuni de gramaj şi gradaj, precum şi practicile profesionale şi exitra—profesionale ale coaforilor, ospătarilor et comp. O să-mi plîngeţi de milă .Cuprins

Pretext/ 5

Geografia se învaţă călătorind/ 11
Logodnicul şi plaja/ 17
Umor chinuit/ 20
Un ghid ghiduş/ 23
Turism sentimental/ 2G
Vultur pentru o zi/ 29
Unde mergem/ 43
Să-ţi ghicesc în cărţi poştale ilustrate/ 46
Comerţul cu emoţii/ 49
Loz în plic/ 53
Cronică/ 56
Sfatul necuvîntatoarelor/ 66
Un băiat iubea o fată/ 71
Moment solemn/ 72
Un banjou fluieră în prag de toamnă/ 77
Anunţ/ 81
Ora închiderii/ 86
Sfortul ritmat/ 94
Ghinionist/ 9
8Divanul/ 105
Obiecte găsite/ 109
Robotul care cîntă/ 115
Ariciul, satira şl umorul/ 145
Gînduri împlinite/ 151
Idilă/ 162
În tribună/ 163
Telegrame/ 165
Undo facem Revelionul ?/ 169
Nepot de zmeu/ 173
Curiozitate/ 184
Poveste de Anul nou/ 185
Om te fac/ 193
La ghişeu/ 196
Dialog absurd/ 198
Recăsătorie fulger/ 198
Familia şi cosmosul/ 202
Plicurile/ 211

Căldură mare/ 216
Evoluţia mea la U.M.M.C.L.S./ 222
Secretul/ 233
Revendicări/ 24
5Redactor : FLORENTIN POPESCU Tehnoredactor : ECATERINA ALBIC[1]
Bun de tipar, 25 februarie 1983 Coli de tipar, 8
Tiparul executat sub c-da nr. 5868 la întreprinderea poligrafică Galaţi B-dul George Coşbuc nr. 223 A
Republica Socialistă România